

ADAM BODOR
ZONA SINISTRĂ

Traducere din maghiară de MARIUS TABACU
HUMANITAS
BUCUREȘTI

Capitolele unui roman

Ádám Bodor s-a născut la 22 februarie 1936, la Cluj. În 1952, după terminarea studiilor liceale, a fost condamnat la doi ani de închisoare pentru complot împotriva statului. Între 1955 și 1960 a urmat cursurile Institutului Teologic Protestant, iar după absolvire a lucrat timp de patru ani la un birou de copiat acte. A început să publice din anul 1965, iar din 1969 a devenit liber-profesionist. În 1982 a emigrat în Ungaria, unde a fost, până la pensionare (în 1998), redactor la editura Magvetó din Budapesta. Scrierile sale au fost traduse în 20 de limbi. A fost distins cu cele mai importante premii culturale din Ungaria.

Romanul Sinistra körzet (Zona Sinistra, 1992) a fost tradus în 16 limbi și urmează să mai fie publicat în alte trei: finlandeză, estonă și bască. În anul 2004, a fost considerat de criticii spanioli cartea străină a anului.

Scrieri: A tam'i (Martorul), nuvele, 1969; Plusz-minusz egy nap (O zi mai mult sau mai puțin), nuvele, 1974; Megérkezés északra (Destinația Nord), nuvele și schițe, 1978; Milyen is egy hágó? (Ce este o culme?), nuvele și schițe, 1980; A Zangezur hegység (Munții Zangezur), nuvele și schițe, 1981; Az Eufrátesz Babilonnál (Eufratul la Babilon), nuvele, 1985; Sinistra körzet. Egy regény fejezetei (Zona Sinistra. Capitolele unui roman), 1992; Vissza a fiilesbagolyhoz (Întoarcerea la buha), culegere de nuvele, 1992; Az érsek látogatása (Vizita arhiepiscopului), roman, 1999; A borton szaga. Válaszok Baila Zsófia kérdéseire (Mirosul pușcăriei), interviu cu Zsófia Baila, 2001.

Scenarii de film: Forró vizet a kopaszra! (Apăriartă pe. cheliel), regia Péter Bacsó, 1972; Plusz-minusz egy nap (O zi mai mult sau mai puțin), regia Zoltán Fábri, 1975; A részleg (Secția), regia Péter Gothár, 1994; Dolina, regia Zoltán Kamondi, 2007.

Marius Tabacu a absolvit cursurile Conservatorului „Gh. Dima” din Cluj. Pe lângă Zona Sinistra (roman pentru traducerea căruia a beneficiat de sprijinul mai multor instituții ungare – Füst Milán Fordítói Alapítvány, Magyar Fordítóház Alapítvány și Művelődési és Kozoktatási Minisztérium), a mai tradus: János Székely, Ce este norocul?; Aladár Lászlóffy, Dimineața universală; G.M. Tamás, Idola tribus; Attila Bartis, Plimbarea; Ádám Bodor, Vizita arhiepiscopului. În curs de apariție: Ádám Bodor, Mirosul pușcăriei; Zsófia Baila, Eseuri; Márta Józsa, Bunicuța pierdută.

Colecție inițiată de Ioana Pârvulescu

Redactor coordonator al colecției: Mona Antohi

Coperta: Andrei Gamarț

Bodor Adam Sinistra körzet

Magveto kiado, Budapest, 1992 Copyright e Ádám Bodor, 1992
All rights reserved.

HUMANITAS, 2010, pentru prezenta versiune românească
Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României BODOR,
ADÂM

Zona sinistră: capitolele unui roman / Ádám Bodor; trad.:
Marius Tabacu.

— București: Humanitas, 2010

ISBN 978 – 973 – 50 – 2780 – 3 I. Tabacu, Marius (trad.)
821.511.141 – 31 = 135.1

EDITURA HUMANITAS Piața Presei Libere 1, 013701 București,
România tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51 www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel. /fax 021/311 23 30 C.P.C.E.

— CP 14, București e-mail: cpphumanitas.ro
www.libhumanitas.ro

1. (Umbrela colonelului Borcan)

Cu două săptămâni înainte să moară, colonelul Borcan m-a luat

cu el în inspecție pe unul din piscurile pleșuve din ocolul silvic al Dobrinului. M-a rugat să fiu cu ochii-n patru, mai cu seamă la hățișul de scorușe de la marginea drumului, ca să văd dacă nu au sosit păsările-frigului. Era pe la mijlocul toamnei, crângurile fremătau de zgomote stranii.

De fapt, inspecția comisarului silvic consta în aceea că dimineața dădea o raită prin ursărie, controla efectivul, apoi făcea cale-ntoarsă de-a lungul vreuneia din crestele de primprejur și, în timp ce-și umplea plămânii de liniștea ametoitoare a rezervației, de vuietul pâraielor ce se ridica din hăuri, își formula în gând raportul despre cele văzute. În ziua. aceea însă a luat-o pe poteci neumblate, urmând indicatoarele vânătorilor de munte, până la postul său tainic de observație. Se zvonea că păsările-frigului sosiseră deja, iar pe urmele lor și molima ce bântuia iarnă de iarnă prin rezervație și căreia, în zona Sinistra, i se spunea, cine știe de ce, guturaiul tunguz.

Pe colonelul Borcan îl aștepta în vârful muntelui refugiul său clădit din bolovani, căptușit cu mușchi. Odată ajunși acolo, și-a aruncat în iarbă umbrela din piele a vânătorilor de munte cu care se apăra de grindină, s-a descheiat la manta și s-a făcut comod. Și-a aruncat și șapca, a zvârlit în ea câteva pietre împestrițate de licheni ca să n-o ia vântul, apoi s-a uitat cu binoclul ore în șir, cu capul gol, cu părul fluturând în vânt, cu urechile ciulite, către orizontul de la răsărit.

Piscul abia ițit din brădet ținea deja de masivul Pop Ivan, de acolo se vedea până bine dincolo de graniță, peste șirul unduirilor albastrii al pădurilor rutene. Din dosul ultimelor movile, poate taman din îndepărtata câmpie, se ridica o pâclă întunecată de fum, cerul de la răsărit era acoperit de o perdea vineție, de parcă ar fi stat să se întunece deja. Cu cât soarele se ridica, cu atât culorile din depărtare erau mai șterse și, când văile s-au umplut de luminile opaline ale după-amiezii, comisarul silvic a coborât binoclul, și-a luat șapca, semn că inspecția s-a sfârșit.

Nu a reieșit niciodată dacă a văzut pe colinele de dincolo ceea ce căuta, adică păsările-frigului sau vreun alt semn al guturaiului tunguz care se strecura din tufiș în tufiș, și nici de ce mă luase cu el în ziua aceea la granița cu Ucraina tocmai pe mine, un simplu culegător de fructe, un străin.

În drum spre casă, deja jos în vale, m-a întrebat dacă am văzut

pășările. Când i-am spus că da, pare-mi-se vreo două sau trei, el mi-a răspuns că atunci va face comanda pentru vaccinuri.

Eram deja aproape de cazarmă când și-a aruncat din nou umbrela în iarbă – de altfel el era singurul vânător de munte care cutreiera pădurile vara, iarna cu umbrela la subsuoară – și și-a scos din nou binoclul din toc. Dincolo de râu, pe câmpul spălăcit de toamnă, tocmai trecea străinul căruia i se spunea Cocoșul Roșu. Avea mersul trufaș, abia atingând pământul cu picioarele pe răzorul ce despărțea pădurea de fâneată, părul, barba roșcată i se învăpăiau prin dreptul brazilor întunecoși. Colonelul Borcan l-a urmărit cu binoclul până ce a dispărut în strălucirea gălbuie a mestecănișului. Atunci m-a întrebat în șoptă, aproape confidențial:

— Spune-mi, Andrej: nu cumva ți-a dat cineva zilele acestea un pachetel?

— Apoi, când a văzut ce prosteste mă holbam la el, de parcă nici n-aș fi înțeles întrebarea, a mai adăugat: – Adică ceva pentru mine, un fleac. De pildă un pește viu.

Întrebarea în sine fusese cât se poate de stranie, dar și mai straniu a fost cât de tare l-a indispus răspunsul meu, cum că nu am niciun pachet pentru el – probabil că aș fi uitat toată tărășenia, numai că, la scurt timp după aceea, m-a căutat la centrul de colectare a fructelor străinul căruia i se zicea Cocoșul Roșu. Bălăngănea în mână o pungă aburită pe dinăuntru, pe fundul ei, într-o gură de apă, strălucea un peștișor pe care ar fi trebuit să i-l dau comisarului silvic. Dar atunci el nu mai trăia.

Locuitorii Sinistrei sunt, în bună parte, șateni sau bruneți, arareori blonzi, niciodată roșcați. Excepție făcea doar Bebe Tescovina, fetița responsabilului de cantină din rezervație, pe care o cunoștea toată lumea după părul ei ce lumina de departe ca scorușele. De aceea, pe acolo vopsitul părului nefiind la modă, dacă apare vreun roșcat, se știe din capul locului că e un străin.

Cocoșul Roșu părea un simplu vagabond, străbătea colinele cu pași ușori, părul, barba lui se învăpăiau ca rujele ici-colo, pe sub brădetul negru. Sosise pe la mijlocul toamnei, pe vremea culesului măceșelor, odată cu gerurile timpurii; într-o bună zi, dis-de-dimineată, urmele străine ale cizmelor lui de cauciuc au apărut în chiciura cărărilor.

Era un slăbănog deșirat care vorbea românește, ungurește sau țiptărește la fel de prost ca și ucraineana și mai mult ca sigur că nu știa că lumea niciuna din limbile de pe aici. Avea și mersul trufaș și sigur de sine, ca unul care nu era de prin părțile locului. Pe deasupra își petrecea tot timpul în aer liber, vrând parcă să arate că hoinărește cât e ziua de lungă de-a lungul Sinistrei numai ca să se minuneze de piscurile ce fumegau prin preajmă.

În împrejurimile Dobrinului, pe care străinul le onora, ca să zicem așa> zilnic cu prezența sa, apa Sinistrei se ramifica în pâraie, coastele muntelui Pop Ivan erau brăzdate de văi adânci. De-a lungul văgăunilor, șerpuiau până pe creasta stâncoasă șanțuri înțesate de capcane cu drugi de fier înfășurați cu sârmă ghimpată, cu stâlpi de beton, pichete de pază; sus, la cumpăna apelor, se întindea granița. Păienjenisul de garduri, de șanțuri, de obstacole se deschidea preț de o crăpătură numai într-una din strâmtorile vântoase, acolo unde vechiul drum de țară se strecura către povârnișurile de peste deal, scăldate deja în luminile străinătății de la miazănoapte.

Acolo drumul era închis de o barieră cu dungi albastre, galbene, alături era un mic pichet de pază și un cort de campanie ponosit, ticsit cu soldați ce dărdăiau de frig. Acesta era singurul punct de trecere care funcționa în toată zona Sinistra, iar bariera se deschidea pentru câteva ore o singură dată pe săptămână, întotdeauna joia, înainte de masă. Atunci patrulele își schimbau locurile între ele ca, sub semnul înfrățirii dintre arme, să scotocească de-a lungul graniței, unii prin zona celorlalți, și tot atunci treceau și acele câteva vehicule civile, care aveau dreptul să circule, cu aprobare guvernamentală, pe drum.

Cu toate că părul, îmbrăcămintea, mersul semeț, fără de griji, îl trădau de departe că era un străin, călătorul cel roșcat nu a apărut prima dată joia, ci într-o zi de sâmbătă. Zidarii, care lucrau la demolarea capelei din pădure, au dat într-o dimineață peste urmele lui, iar, în după-amiaza aceleiași zile, paznicul de noapte Geza Kokeny – cel care-și petrecea zilele fără somn într-un pichet înalt de observație – l-a văzut în carne și oase coborând de pe Pop Ivan. Părea că trece liber ca vântul prin hățișul gardurilor de sârmă ghimpată. La poalele muntelui a fost legitimat de nenumărate ori, dar vânătorii de munte i-au găsit întotdeauna actele – de bună seamă false – în cea mai perfectă ordine.

Purta cizme de cauciuc cafenii, un surtuc din postav cenușiu plin de tot felul de pliuri tivite cu catifea verde, așa cum se purtau de cealaltă parte a Pop Ivanului, umbla cu capul descoperit, pălăria cu boruri înguste, împodobită cu pene de erete, îi era atârnată de o curelușă lungă pe spate. În creștetul capului îi flutura coama de păr roșcat, iar pe față, barba semeață pieptănată cu cărare.

Cum nu-l cunoștea nimeni, din clipa în care l-a observat paznicul de noapte ce stătea și ziua de veghe – cel care l-a și botezat de altfel – i s-a spus de la bun început, simplu și semnificativ, Cocoșul Roșu. Purta pe umăr o geantă târcată, din piele de vițel, decorată cu ținte și cu catarama din bronz, în mână dreaptă bălăngănea o pungă din plastic aburită, în care se zbenguia ca un pește argintiu o tăviță de metal. Uneori le abătea calea celor care lucrau în pădure sau pe câmp, încercând să le-o vândă, dar ar fi trebuit să știe că prin acele locuri oamenii nu prea știau ce este o tavă. O vreme și-au tot dat cu presupusul ce-o fi vrând el de fapt: să cerceteze pofta de cumpărare a oamenilor sau doar să vadă cât de prietenoși sunt localnicii. Vreo zi și jumătate, vânătorii de munte l-au legitimat la tot pasul, apoi se pare că li s-a indicat să se potolească, așa că nu s-au mai sinchisit de el. Nu s-a găsit încă omul care, arătând atât de spectaculos ca el, să facă pe agentul sau pe spionul.

Poalele pădurilor au început să fie tot mai prăfuite de chiciură sau de câte o ninsoare trecătoare de peste noapte, pe bruma colinelor se vedeau de departe urmele care duceau îndeobște dinspre Pop Ivan către Dobrin. Uneori, străinul era însoțit în peregrinările sale, ca din întâmplare, de păsările-frigului. Ele se aciuază prin părțile Sinistrei numai atunci când pe urmele lor se apropie dinspre miazănoapte gerurile iernii. Așa cum trecea el peste câmpurile spălăcite, cu păsările rotindu-i-se deasupra capului, străinul părea venit din paginile unei cărți vechi de povești, nu din Ucraina.

De altfel nimeni nu îndrăgea prin acele locuri păsările-frigului; oamenii le alungau aruncând cu pietre după ele, cei mai isteți pur și simplu le scuipeau în ochi, umbla vorba că, acolo unde își fac ele apariția, pe urmele lor vine guturaiul tunguz. Molima care l-a răpus și pe colonelul Borcan.

Înainte să moară, într-una din ultimele lui zile, m-a căutat, sărmanul – ceea ce nu se întâmplase prea des până atunci –, și m-a

descusut aproape implorându-mă în legătură cu acel pachet.

— Dă-ți cuvântul de onoare, Andrej. Nu ți-a lăsat cineva o pungă? Cu un pește în ea, atâta tot. Nu-i nimic dacă l-ai mâncat, numai să-mi spui.

M-am jurat că nu, dar el a plecat cu fața umbrită de îndoială și de supărare, apoi nu l-am mai văzut niciodată. Scurt timp după aceea, Nikifor Tescovina, responsabilul de cantină din rezervație, mi-a dat de știre că a dispărut comisarul silvic. Veneau să bea în cantina lui ursari și colonei, așa că el le știa pe toate. Tot el a adus, puțină vreme mai târziu, și vestea că, pe unul din piscurile pleșuve, au dat peste colonelul Borcan cu cracii-n sus. Din păcate prea târziu, o pasăre își făcuse deja cuib în gura lui căscată. Mai apoi cineva a priponit cadavrul – a fost fără îndoială mâna vreunui pui de lele deghizat în vânător de munte –, a înfipt prin palme țărushi în pământ, iar picioarele le-a legat cu funii de bolovani, să nu-l ia zgripturoaicele.

După toate acestea, Cocoșul Roșu m-a căutat la centrul de colectare a fructelor de pădure, vechiul meu loc de muncă. Mă îndeletniceam cu afine, cu mure, cu ciuperci, acolo și locuiam, într-una din odăile pline cu pușini, ciubere, printre butoaiele îmbătătoare. Nu am uitat seara aceea, fiindcă tot atunci a venit prima oară la centrul de colectare și noua culegătoare, Elvira Spiridon. Nevasta munteanului Severin Spiridon – mărturisesc, iubita mea de mai târziu – mi-a adus în chip de prezentare o puțină plină cu afine și o traistă de hribi.

În rezervația naturală din Dobrin erau îngrijiți câteva sute de urși, care se dădeau în vânt după hribi, afine, centrul de colectare pe care-l conduceam eu era sursa lor de hrană.

Am observat că Elvira Spiridon, altă dată un stânjenel în freamăt, o pițigușă neastâmpărată, o zmeoaică înflăcărată, acum șontăcăia, șchiopăta de un picior. Deodată mi-am dorit să-i fi intrat o așchie în talpă și eu să fiu acela care să i-o scoată. Și, oricât de neghioabă ar fi fost dorința aceasta, Cel de Sus m-a ascultat. Până ce eu am golit puțină cu afine în hârdău și am împrăștiat pălăriile ciupercilor pe o sită, Elvira Spiridon s-a așezat în prag și, aruncând fulgere primprejur din inelele uriașilor ei cercei de alamă, a început, spre bucuria mea, să-și dezlege nojițele de la opinci. N-am stat pe gânduri, am îngenunchat în fața ei, i-am luat piciorul în palme și am desfășurat cu mâna mea obiala albă de postav. Pe laba ei mică, dolofană, prin

păienjenișul îmbietor al vinișoarelor stânjenii se mai vedeau urmele soarelui de pe vremea cositului de astă-vară. Talpa ei era aproape trandafirie, un pic jilavă și moale, de parcă ar fi umblat numai în vârful picioarelor și pe deasupra nu o așchie i se înfipsese în ea, ci un spinîșor auriu-argintiu de pălămidă. Bineînțeles că i l-am scos cu dinții, apoi l-am scuipat ținându-l în vârful unghiilor și mi l-am ascuns sub cămașă, la sân. Țineam în mână piciorul Elvirei Spiridon și, dacă atunci ne-ar fi văzut cineva, ar fi crezut că tocmai făceam prezentările.

Și într-adevăr, acel cineva era prin preajmă: deodată, fără niciun zgomot, a apărut în fața ușii umbra tighelită pestriț a Cocosului Roșu. Nu încăpea îndoială că era el, țintele, cataramele de pe cureaua genții, de pe cingătoarea de la brâu te orbeau cu strălucirea lor. În punga pe care o ținea în mâna dreaptă, într-o gură de apă, se zbenguia ca o tăvilă un peștișor cu burta argintie.

— Ascultă, Andrej – mi-a spus el din prima clipă pe nume.

— Duce asta la colonelu Borcan. Până la seara.

— Bine – m-am învoit eu după el, stânjenit de prezența Elvirei Spiridon, las-o acolo. Am aruncat punga cu peștele din ea într-unul din butoaiile goale și, după ce străinul s-a făcut nevăzut, am luat-o la goană pe urmele Elvirei Spiridon, care dispăruse, pe jumătate desculță, cu opinca în mână, cu cerceii ei strălucitori, în desiș. Complimentele mele îi intrau pe o ureche și îi ieșeau pe alta, după cum am constatat, întâlnirea cu Cocosul Roșu a indispus-o și pe ea.

De altfel, pe vremea aceea eu îi trăgeam clopotele baborniței de Aranka Westin. După unele indicii mărunte nu-i eram nici eu indiferent și visam ca odată și odată, în toiul nopții, în timp ce concubinul ei, frizerul, colindă dormitoarele ca să-i tundă pe vânătorii de munte, ea va ieși în goană din sat într-o cămașuță străvezie sau, de ce nu, despuiată de tot, de-a lungul râului sec, înspre depozitul de fructe unde trăiam de unul singur. Era croitoreasa vânătorilor de munte și, de fapt, eu eram acela care, folosind ca pretext gulerele tocite, nasturii ce atârnav într-un fir de ață, mă duceam și noaptea la ea.

Așa s-a întâmplat și după vizita Cocosului Roșu. Gâștele sălbatice m-au trezit în toiul nopții. Pe vremea aceea, toamna, negurile ce învăluiau plaiurile de la răsărit le alungau către piscurile Sinistrei. Muștenia, surzenia nopților brumării s-au umplut de gălăgia, de

clămpănitul păsărilor, gâgăitul lor sughițat se strecura prin hornurile caselor și – aidoma cântului de clarinet al cantonierului – se fofila până în zori prin cenușa din vatră. Smiorcăielile lor care te scoteau din minți îmi trezeau singurătatea din suflet și mă duceau cu gândul la Aranka Westin.

Din fundul grădinilor, printre îmbârligăturile pomilor desfrunziți, fereastra Arankăi Westin era încă luminată. Mi-am rupt unul din nasturii de la manta și, sărind câteva pârleazuri, am ajuns în câteva clipe să-i bat la geam. A scos mâna după manta și, în timp ce cosea, m-a întrebat:

— Ce naiba a căutat acolo străinul acela roșcat?

— Vorbești de Cocoșul Roșu? Nu-mi mai aduc aminte, cred că nimic. S-a interesat doar de-o budă mai acătării.

— Andrej, Andrej, vezi să nu te bagi în vreun bucluc. Toată lumea știe că ți-a lăsat o pungă. Cu o tăviță frumoasă de argint în ea.

Treaba asta m-a indispus, odată ajuns acasă, la centru, am luat peștișorul care se mai lupta cu moartea pe fundul butoiului, l-am dus în capătul curții și l-am aruncat în latrină. Nu voiam să mai aud de el și nici de vizita Cocoșului Roșu. Nu-mi ardea să mă văd amestecat în tot felul de povești dubioase, ca, în cele din urmă, să mă trezesc expulzat din zonă. Cu mulți ani în urmă, am aflat pe căi ocolite că într-una din rezervațiile naturale din preajmă își avea domiciliul obligatoriu Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, pe el îl căutam eu. Mă aciuasem acolo pe post de culegător în pădure, sperând să dau de urma lui. Ar fi fost păcat să stric acum tot ce realizasem până atunci dintr-o pură neglijență, ajunsesem deja dispecer.

Și am avut dreptate: în zorii zilei următoare, Cocoșul Roșu m-a căutat din nou. Era neîngrijit, răvășit, learcă de apă, de noroi până peste genunchi, așa cum a dat năvală de-a curmezișul câmpului năpădit de bălării. Acum nici părul lui nu mai era înflăcărat, mai degrabă pielea, nările și vârful urechilor îi scoteau scânteii, îi luceau de groază și de furie deopotrivă.

— Andrej, omul lui Dumnezeu – m-a luat el sâsâind.

— De ce nu ai spus la mine, colonel Borcan nu trăiește!

Oare de ce. Am ridicat din umeri: de aia.

Își căuta peștișorul și, când a aflat că nu i l-am mâncat și unde se află momentan, a dat buzna după el să-l scormonească din căcat. L-a

spălat lună în brațul mort al râului, l-a împachetat în foi, l-a băgat în geanta păroasă din piele de vițel și a luat-o din loc. Cocoșul Roșu a dispărut pentru totdeauna din Dobrin.

În locul colonelului Borcan, la vânătorii de munte din Dobrin, a sosit un nou comisar silvic, Izolda Mavrodin. Viața mea a luat o nouă întorsătură. Într-o zi vijelioasă de primăvară am dispărut și eu de pe acele meleaguri.

Mulți ani mai târziu, cu un pașaport grecesc în buzunar, am dat o raită din nou pe drumurile Sinistrei cu Suzuki-ul meu nou-nouț, verde-metalizat, cu tracțiune pe patru roți și am petrecut aproape o zi întreagă în Dobrin. Am sosit dinspre pasul Baba Rotunda, m-am gândit să arunc o privire, ca să văd cum mai trăiește și înflorește în poiana plină de cimbrișor Elvira Spiridon, drăguța mea de odinioară, cea care își petrecea veacul alături de bărbatul ei, Severin Spiridon, în coșmelia de lemn de pe coama muntelui, de lângă drum. Dar în locul acela nu mai era nimic, doar un morman vânat de cenușă împietrită, bătut de vânturi și de ploi. De jur-împrejur răsăriseră firicele galbene, firave de iarbă, creșteau șofranul și urzicile proaspete. Acela era desigur locul lor de veci.

După-amiază târziu, pe cerul de la răsărit, lucea un ghemotoc portocaliu uriaș, era norul obidei. Mai nou, câte o splendoare de nor ca acela din depărtare, spumos, cu crenelurile scufundate printre faldurile liliachii ale serii care se apropia pe furiș, mă ducea cu gândul la vremurile de demult și mă întrista puțin. Mi-am lăsat mașina la marginea drumului și am colindat cu ochii în pământ prin cotloanele bine-cunoscute, de la marginea pădurii.

În fața mea șerpuiau prin poiană, strălucind în lumina norului, două dâre de gheață sau, cine știe, poate de sticlă. Prin iarba de primăvară plesnind de verdeată, urmele schiurilor mele de odinioară șerpuiau pierzându-se în negura pădurii, rămase din ultima iarnă, pe care mi-am petrecut-o cu mulți ani înainte chiar acolo, pe coama muntelui. Cel ce a străbătut vreodată cu schiurile pădurea știe desigur că, dacă te întorci de câteva ori pe urmele tale, zăpada se întărește sub tine, uneori se mai topește puțin, apoi îngheață și tot îngheață la loc. Perechea de dâre, panglicile îngemănate în străluciri argintii ca acestea rămân până după dezgheț și numai la începutul verii dispar cu totul. Iar unele niciodată.

În acea ultimă iarnă, am cutreierat cu schiurile zi de zi drumul până la ponoarele din inima codrului Kolinda. Câteva bestii recalcitrante se aciuaseră din fața vânătorilor de munte prin vizuinele, prin grotele jilave de sub pământ; nu binevoiau să iasă nici cu frumosul, nici cu amenințările. La început era vorba să le punem capcane, copci de fier, dar, până la urmă le-am astupat pur și simplu ieșirile cu ciment. Am coborât pe schiuri săptămâni la rând până acolo, mereu pe aceleași urme. Cimentul apasă, sub greutatea mea zăpada s-a împietrit ca diamantul.

Era cât pe ce să mă las absorbit cu totul de gândurile mele de altă dată, când am dat în apropiere peste două peruci roșcate; se zvântau legănându-se în vânt, agățate de o creangă de brad, prinzând din când în când văpaie în razele norului obidei. Le-am privit, agățate cum erau, mai de aproape, una era pentru cap, cealaltă, judecând după forma ei, era o barbă. Într-unul din ungherele întunecate ale poienii, întins pe uscăturile mucoase de mai an, dormea în zumzetul muștelor pestrițe un bărbat tânăr, sforăind de zor. Alături de el, o geantă din piele de vițel păroasă, lângă ea o sticlă goală răsturnată. Semăna foarte mult cu cineva, am șters-o degrabă de acolo.

Străin fiind, după ce m-am înregistrat, mi-am luat o cameră la hanul din Dobrin, dar, odată cu lăsarea serii – după ce am și tras un pic la măsea –, m-am strecurat afară și restul nopții mi l-am petrecut la vechea mea prietenă, la Aranka Westin. De la ea am aflat că, după ce a murit, pe colonelul Borcan l-au mai și condamnat la moarte și că era în cârdășie cu colonelul de grăniceri polonez, cu care făcea tot felul de matrapazlăcuri: polonezul îi trimitea mesaje (dacă nu cumva chiar dolari adevărați) ascunse în pânțeleceale unui pește.

Nu am mai vrut să aud niciun cuvânt despre toată trășenia.

Dar tot de povestea aceasta mai ține și faptul că, sub mantia nopții, în ciuda timpului care trecuse” binișor peste noi, mi-am frecat din nou mădularele cu Aranka Westin. Stăteam tolănit alături de ea pipăindu-mi aorta și eram pe cale să chibzuiesc dacă n-aș mai fi putut rămâne măcar o zi alături de ea, când, din înaltul cerului, s-a auzit miorlăitul unui clarinet îndepărtat: dintre norii Dobrinului s-au făcut auzite găștele sălbatice. Se părea că se aciuaseră de-a pururi acolo. În liniștea nopții s-a auzit limpede cum vin de la miazăzi, dinspre codrul Kolinda, și, odată ajunse deasupra Dobrinului, cum cotesc brusc spre

miazănoapte, către muntele Pop Ivan. Le simțeam până în vârful degetelor, jur că nu există glasuri mai agasante ca ale lor.

Așa încât, atunci când în zorii zilei au venit după mine vânătorii de munte ca să-mi aducă la cunoștință că, deoarece am părăsit pe furiș locul de cazare ce-mi fusese repartizat, mi se retrage permisul de ședere și sunt expulzat pentru totdeauna din zona Sinistra, eu așteptam deja de mult să se crape de ziuă ca să pot pleca odată de aici.

2. (Plăcuța lui Andrej)

Am ajuns la trecătoarea Baba Rotunda într-o zi de primăvară, cu bicicleta, de acolo am privit întâia dată piscurile trufașe la poalele cărora, mai târziu, aproape că am uitat tot ceea ce trăisem până atunci. Scăldată în lumina portocalie a după-amiezii, valea Sinistrei se întindea la picioarele mele cu umbrele ei apăsate, prelungi. În josul văii, râul cotea la umbra sălcilor, pe celălalt mal șerpua un rând știrb de case, povârnișurile din depărtare erau scăldate de soarele care se oglindea în șindriile acoperișurilor, în zare, din gulerele întunecate ale brădetului, scânteiau munții Pop Ivan și Dobrin, cu piscurile lor înghețate, iar în dosul lor, verdele sticlos al cerului pribeag, de la miazănoapte.

De acolo niciun drum nu ducea mai departe. La poalele piscurilor abrupte se întindea rezervația naturală unde mă pregăteam să mă aciuez și eu. Undeva, în adâncurile desișului, trăia Bela Bundasian, fiul meu adoptiv. Îl căutam deja de ani de zile.

După ce cobora în serpentine povârnișul, șoseaua o lua de-a lungul căii ferate, apoi șinele dispăreau brusc într-un tunel la gura căruia cânta la clarinet cantonierul. Mai încolo, către hotarul satului, terasamentul se abătea din nou de-a lungul șoselei, după o vreme m-a ajuns din urmă un vicinal și am sosit aproape deodată cu trenul în gara Sinistra. La capătul șinelor era o clădire scundă, de streășina ei atârna o scândură vopsită, pe ea numele satului, Dobrin. Cineva mai mâzgălise cu noroi pe perete: City. Am sosit în Dobrin City primăvara, pe înserat.

Mi-am sprijinit bicicleta de o ulucă, am zăbovit o vreme ca să treacă toți călătorii aceia posaci, care cu cizme de cauciuc, care cu opinci, mă gândeam, dacă aş vedea vreunul mai simpatic, să intru în vorbă cu el. Eram prima oară în Dobrin.

Peste gară plutea fum de lemne, acolo locomotivele foloseau

bușteni, câteva cocoloașe se opinteau, păreau trase după ei de oamenii care se îndepărtau în sus, pe ulița principală. De cealaltă parte a drumului, în dreptul rampei, un bărbat creol sprijinea zidul și mă scruta cu ochii mijiți, parcă iritați de fum, prin crăpăturile ce se căscău în mulțimea trecătorilor. Purta un tricou fără mâneci, cândva alb, pantaloni de militar plini de pete, sandale în picioarele goale. N-avusesem de gând să-l abordez, dar, de îndată ce călătorii s-au răsfirat, a sărit el de pe rampă și s-a îndreptat de-a curmezișul bătăturii direct către mine.

— După cum văd – a spus el în șoptă, cu glas unsuros – cauți un adăpost.

— Cam așa ceva.

— Pentru că cu știu unul.

Așa l-am cunoscut pe Nikifor Tescovina. Numele lui a ieșit de îndată la iveală, îl purta pe o plăcuță de tablă agățată de gât, la vedere. Dar de al meu nu era curios, nici mâna nu mi-a întins-o; să nu ne încurcăm cu identitatea mea, a zis el, până ce nu mă va căuta colonelul Borcan. Comisarul silvic va hotărî și în privința numelui meu. El era comandantul vânătorilor de munte din Dobrin.

— Și, dacă n-ai băgat de seamă până acum, află că nimeni nu umblă cu bicicleta pe la noi. N-o să mai ai nevoie nici tu de ea. Laș, o aici, poate o ia cineva.

Mergând agale de-a lungul satului ce se întindea pe fundul văii, el era mereu cu un pas înaintea mea. Sandalele i se umpleau mereu de praf, pășea din când în când prin băltoace, ca să-și spele picioarele goale. Pentru el vara sosise deja, cu toate că, odată soarele ascuns în dosul înălțimilor de la apus, oglinda băltoacelor începea să prindă pojghiță de gheață. Deasupra satului, pe un povârniș abrupt din apropiere, scânteia un petic de zăpadă îngust, în formă de nevăstuică. De acolo cobora, încărcat cu arome de ienupăr, vântul rece al înserării, care clătina cablurile retezate din jurul stâlpilor de pe ulița mare, din Dobrin City.

— Aici totul este al vânătorilor de munte – mi-a explicat Nikifor Tescovina cu glasul său molcom, unsuros.

— Chiar și locul unde ai să stai tu. Ei se îngrijesc de oamenii de pe aici.

— Nu i-am văzut decât în poze – am spus și eu, cât mai șoptit cu

putință –, dar știu din auzite că vânătorii de munte sunt oameni de treabă, cumsecade.

— Și-ncă cum. Să le mai spui că ți-ai pierdut actele. Colonelul Puiu Borcan o să facă de parcă te-ar crede.

— Vai de mine, actele mele – am împietrit eu. Le-am pus sub șă, în țeava cadrului de la bicicletă. Ar trebui să ne întoarcem să le iau.

— Lasă asta. Bicicleta a fost luată deja de acolo. Ia-ți gândul de la ea.

La capătul satului, pe sub un pod de lemn cu acoperiș, pâ râul se opintea în torente învolburate, iar pe malul lui stătea un pitic care își înmuia picioarele în apă. După o vreme, Nikifor Tescovina coti din drum pe-o ulicioară care curând se strâmtora într-o cărare și mă scoase printre grădini în câmp, de-a lungul brațului mort al râului încă reavăn, acoperit de bălării. La capătul lui se înălța într-un pâlc de brazi, de sălcii și de crușini o clădire pestriță de piatră, cu acoperișul surpat. De bună seamă că pe vremuri fusese o moară, dar râul sau pâ râul își abătuse calea din dreptul ei și așa a rămas de izbeliște, în mijlocul câmpului. În orbitele ferestrelor sparte se cuibăriseră păsările, prin crăpăturile șindrilor străluceau tăișurile multicolore de lumini ale asfințitului. Angrenajele de odinioară, osiile, pietrele de moară fuseseră demontate, prin fisurile ce se iscau acum în ziduri sufla mireasma câmpului pe înserat.

Nikifor Tescovina se strecură printre pereții scorojiți direct către pod, se opri în dreptul unei uși deschise, gata să cadă din țâțâni. Aceea părea să fi fost un fel de magazie, un depozit de scule. Acum, într-un colț, se întrezărea umbra unui culcuș din crengi proaspete de brad.

— Am ajuns – a spus Nikifor Tescovina – acesta e locul unde poți să te acinezi. N-o să te întrebe nimeni nimic.

— De unde ai știut că o să vin?

— De când ai pus piciorul în zona Sinistra, colonelul Borcan te-a urmărit la tot pasul. Locurile acestea îi ademenesc pe cei ca tine. Cel ce a apucat-o în sus, de-a lungul Sinistrei, nu se mai oprește până la Dobrin.

— M-am liniștit. Asta înseamnă că și colonelul știe că nu sunt decât un simplu călător.

— Bineînțeles că știe. Și ia spune, călătorule obișnuit, cu ce vrei

să te îndeletnicești tu pe aici? Pari un om multilateral.

— Iubesc mult pădurea, copacii, desișurile. Să zicem că mă pricep la ciuperci, la fructe, am mai lucrat și prin piețe. Dacă trebuie, pot să merg la defrișat, la despuiat copaci, în caz de nevoie, pot să pun și curse pentru sălbăticiuni.

— Nu sună rău. O să vorbesc cu colonelul. Dar te rog să nu părăsești locul până ce nu te va căuta el personal. Adică să nu pui piciorul afară din casă.

— Dar dacă nu-ți este cu supărare, când mi-o veni treaba mare, unde să mi-o fac?

— Cel mai bine ar fi să-ți scoți fundul pe fereastră.

Nikifor Tescovina își luă rămas-bun atingându-și fruntea cu palma. Odată ajuns la marginea câmpului, acolo unde începeau primele garduri ale satului, amurgul îl înghiți cu totul. M-am uitat îndelung după el, sprijinit de pervazul dărăpănat până ce, cu un fâlfâit puternic, își luă zborul de lângă mine o bufniță.

Zile la rând, Nikifor Tescovina n-a mai apărut. Dimineața, de clanța de la intrare atârna o traistă cu o sticlă de apă în ea, cu câțiva cartofi fierți sleiți, o ceapă, un pumn de perje, câteva alune. Și zilele cu cartofi sleiți, cu prune uscate au început degrabă să se contopească unele într-altele, aidoma negurilor care se abăteau peste vale, iar din clipa aceea, multă vreme n-am mai știut dacă e luni sau miercuri sau sâmbătă. La poalele Dobrinului, trecerea timpului era marcată doar de metamorfozele pâlcurilor de zăpadă.

Într-o bună zi, în zori, alături de traista ce se legăna de clanță, stătea din nou Nikifor Tescovina.

— Mă bucur că ai somnul atât de bun – mi-a spus el.

— Am trecut de multe ori pe aici, dar nu te-am deranjat, ca să te poți odihni. Iar între timp am vorbit cu colonelul Puiu Borcan despre tine.

— Are într-adevăr vreme să se ocupe de mine?

— Și încă cum. Păi nu e el comisarul silvic, ce naiba? O să vină în curând, fiindcă vrea să te vadă. Se pare că o să poți rămâne aici.

— Dacă ai aranjat asta, o să-ți fiu cândva recunoscător. Vreau să-mi găsesc un rost. Și ceva îmi spune că aici viața mea se va împlini.

— Se prea poate. Colonelului Borcan îi place cum gândești. El

crede că, dacă intențiile tale referitoare la fructele de pădure sunt serioase, lucrul ar avea sens. Fructele culese ar putea fi colectate în butoaie, în lăzi, chiar aici, la moară.

— Da, desigur.

— Iar tu ai putea să dormi cât încapă în tine, alături de ele. La umbra fructelor dospite.

— Atunci m-ar interesa care-i situația cu murele prin partea locului. Fiindcă cu m-am gândit mai degrabă la mure și la afine.

— Asta n-aș putea să-ți spun. Și, ca să fiu sincer, treaba mai depinde și de urși, ce o să poftască ei. Căci ei vor mânca ce-o să culegi tu. Știi, în rezervație sunt vreo sută, o sută cincizeci de exemplare. De aceea i-a și plăcut colonelului Borcan ideea ta.

Am stat zile în șir sprijinit de pervazul ferestrei, cu ochii ațintiți la piscurile care-mi păreau când îndărătnice, când capricioase, așteptându-l pe colonelul Borcan. Dar, peste pajiștea care se întindea lin între Dobrin City și apa Sinistrei, săptămâni la rând nu au trecut decât stolurile nesfârșite ale ciorilor și umbrele pâlcurilor de nori. Ploile de primăvară veneau de la apus, dinspre Sinistra, și, dacă norii se izbeau de stâncile Dobrinului, ele buimăceau zile întregi printre crenelurile înghețate. Uneori, de pe povârnișuri se prelingeau pe toate laturile nori ușori, care se făceau una cu muntele, ca pânza de pe statui. După mai multe zile, când pâcla s-a răsfirat, Dobrinul a apărut din nou cu albul său strălucitor, iar de jur-împrejur se desprimăvăraseră. Dacă se întâmpla ca Nikifor Tescovina să sosească cu traista pe înserat, ne așezam pe prispa călduță, în aromele de mălin ce se ițeau din brațul mort al râului.

— După cum vezi, încrederea noastră este totală – mi-a spus Nikifor Tescovina.

— Nimeni n-o să te întrebe cine ești, de unde vii. Să nici nu-i spui asta nimănui. Dacă totuși se va găsi cineva să te întrebe, să te descoasă, n-ai decât să minți.

— Îhî. Așa o să fac. Sper să mă obișnuiesc. O să-i spun fiecăruia altceva.

— Văd că înțelegi schema. Și uită cât mai repede cum te cheamă. Să nici nu tresari, chiar dacă-ți sâsâie cineva numele la ureche. Să nu-ți pese de nimic.

După asfințit, Dobrinul era cuprins de o înserare oarbă, deasă,

peste casele întunecate nu se mai distingeau decât ferestrele cazărmii din depărtare, uneori, dinspre pichetele vânătorilor de munte, străluceau semnale luminoase. Printre norii nopții își croiau drum fulgerele Dobrinului, murmurul lor îndepărtat se împletea cu țipetele bufnițelor din desișul pădurii. Zorile înnegurate, gălbui mă găseau întotdeauna sprijinit de pervazul ferestrei.

Într-o bună zi, Nikifor Tescovina a sosit împreună cu fiica sa. Părul scurt, roșcat al copilei a străpuns încă de departe ceața. Erau deja la un pas de moară când am observat că tatăl își ducea fiica în lesă. A priponit-o de un stâlp, la o aruncătură de băț de moară, și a intrat de unul singur în clădire.

În ziua aceea, Nikifor Tescovina a adus cu el și o sticlă de spirt denaturat, o ceașcă și o cratiță cu fundul ciuruit, plină cu tăciuni. M-a învățat că, dacă vrei să-l bei, trebuie să streкори mai întâi spirtul prin cărbuni, în altă oală. Dacă n-ai la îndemână tăciuni, e bună și iasca sau afinele.

— La început ai să-ți verși mațele, apoi o să te înveți.

— Bineînțeles.

A început de îndată să toarne băutura peste tăciuni, ținea gamela de tablă dedesubt, așteptând să cadă primele picături.

— Ai să te poți apuca în curând de treabă, colonelul a comandat deja căzile și ciuberele. A și angajat culegătoarele. Au să roiască în jurul tău, dar tu trebuie să fii cu mare băgare de seamă. Așa cum ți-am mai spus, nu trebuie să-ți pese de nimic.

— Mai nou știu să mă abțin de minune.

— Atunci să ai de grijă cum te porți dacă te întâlnești cu unul pe nume Geza Kokeny. O să-ți spună că nu e un fitecine, că bustul lui e ridicat pe malul Sinistrei. Dar tu să nu-l crezi.

— Nici n-am să ascult ce-mi spune.

— Așa te vreau. Cea de acolo e fiica mea, Bebe.

— Arătă cu palma deschisă către poiana unde copilul cu părul roșcat, priponit de par se așezase în iarbă.

— Ai s-o cunoști, n-are decât opt ani, dar mi se pare că vrea să mă părăsească.

— N-o lăsa.

— S-a îndrăgostit de Geza Hutira.

— Nu-l cunosc pe individ. Probabil că e o poreclă.

— Hm, cine știe. El e meteorologul rezervației. E cam de-un leat cu tine, în jur de cincizeci.

Dar are părul lung până la pământ. Inimioara fetei mele, Bebe, e a lui.

Locuiam deja de vreo patru, cinci, șase săptămâni la moara părăsită, printre șobolani, lilieci și buhe, când, în sfârșit, colonelul Puiu Borcan în carne și oase m-a căutat. A sosit și mi-a adus noul meu nume. În ziua aceea, prin pădurile Sinistrei, s-a întors pentru câteva ceasuri iarna. Peste câmpul înflorit s-a pogorât un nor înghețat, printre bălăriile râului secat strălucea o pulbere sticloasă, zăpezile din înălțimi își aruncau lumina peste sat. Am observat cele două siluete ce se apropiau printre pâlcurile zdrențuite ale ceții, una era a lui Nikifor Tescovina, ocrotitorul meu. Cealaltă, a unui individ cu pelerină militară, un om cu obrajii fleșcăiți, cu urechile clăpăuge, care se apropia îndesându-și șapca pe ochi, bălângănind în mână o umbrelă neagră, uriașă. Aerul era încă plin de stropii înghețați ai vijeliei ce se îndepărta, dar el nu-și deschisese umbrela ale cărei falduri negre îi atârnavă ca aripile pleoștite ale liliecilor adormiți. De gâtul comisarului silvic atârna un ochean uriaș.

Mai apoi, după ce i-am câștigat oarecum încrederea, am avut voie să privesc și eu prin ocheanul lui. Într-o bună zi, când îl însoțeam prin desiș, iar el a intrat într-o tufă ca să-și facă nevoile, mi-a încredințat umbrela și ocheanul. Era de ziua revoluției, știam asta, pe malul râului, vânătorii de munte jucau badminton cu ceferiștii din Dobrin. Îmi amintesc cum, peste iarba înaltă de doi, trei metri, se vedea păsărică albă care zburda încoace și încolo.

Deci colonelul Puiu Borcan se opri în pragul casei cu binoclul atârnat la gât, cu umbrela pleoștită în mână, cu privirea tristă, un pic umedă, cu părul care țâșnea de sub greutatea șepcii, cu barba încă plină de stropii înghețați ai ploii trecute. Prin lobii urechilor lui, se zărea lumina poienilor înzăpezite din depărtare.

— Deci dumneata ești acela.

— Eu.

— Cum te cheamă?

— Nu știu. Mi-am pierdut actele.

— În regulă. Totul e în ordine.

A scos din buzunar plăcuța de tablă atârnată de un lanț de ceas, pe care se vedea proaspăt gravat: Andrej Bodor. Pseudonimul meu. Mi-a agățat-o cu mâna lui de gât, mi-a prins la ceafă cu un clește capetele libere și metalul a început de îndată să mi se încălzească la sân. Din noul nume, Andrej îmi plăcea deja mult de tot.

3. (Fereastra Arankăi Westin)

Trăiam de săptămâni, de luni, poate chiar de ani de zile cu pseudonimul Andrej Bodor în zona Sinistra, când, la calea ferată forestieră, s-a eliberat un post de cantonier. Pe linia îngustă se transportau în vagoane căptușite cu tablă sau în vagonete de mină dezafectate fructe, hoituri de cai și altele de-ale gurii pentru urșii din rezervația naturală. Tot acolo, de cealaltă parte a împrejurimilor rezervației, departe de lume, trăia și Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, de dragul căruia mă întorsesem și eu în inima munților de la miazănoapte. Așadar, de îndată ce am aflat vestea că, într-o bună zi, dis-de-diminează, Augustin Kommerț, cantonierul, a fost găsit tăiat în bucăți alături de șine, eu mi-am cerut transferul în locul lui.

Chit că, sunt convins, nu eram singurul candidat, am fost chemat de îndată la interogatoriu în legătură cu această problemă. În timp ce așteptam pe coridorul cazărzii, l-am cunoscut pe frizerul din Dobrin, cel pe care tocmai atunci îl alungaseră din zonă. În ziua aceea a început prietenia mea de-o viață cu Aranka Westin.

Chiar în perioada aceea s-a închis centrul de colectare a fructelor de pădure din Dobrin, al cărui dispecer fusesem, și, cu toate că am fost pus de îndată pe linie moartă, am continuat să locuiesc la depozit, printre butoaie și ciubere. Centrul funcționa într-o moară părăsită, pe malul unuia dintre brațele moarte ale Sinistrei; pârâul dezertase deja de mult de lângă ea, într-o revărsare de primăvară clădirea de piatră rămăsese de izbeliște în mijlocul câmpului, într-un pâlc de brazi, sălcii, scoruși și crușâni. Locul era marcat de un stâlp înalt, galben, pe vreme rea el strălucea până departe, pentru ca femeile ce coborau de pe coline, culegătoarele, să-l poată găsi ușor și printre pâlcurile de ceață ce bântuiau valea.

În dimineața zilei cu pricina, pe stâlpul ce se înălța acum fără rost, flutura un bilețel îngust, rupt dintr-un sac de hârtie, pe el erau câteva cuvinte cu literele alandala, scrijelite abia descifrabil cu cărbune: „Andrej, vino repede la sediu”. Mesajul îmi era adresat mie, îl

scrisesse cu mâna ei colonela Coca Mavrodin, noul comandant al vânătorilor de munte din Dobrin, mi-am dat seama după literele N și S scrise pe de-a-ndoaselea. Curierul necunoscut agățase probabil petecul de hârtie în zori, pe jos, de jur-împrejurul stâlpului, promoroaca purta urmele unor cizme de cauciuc. Era pe la sfârșitul toamnei.

Am luat-o pe scurtătura de peste câmp, de-a lungul sălciiilor de pe malul pârlului, și nu m-am întâlnit cu nimeni, doar bustul lui Geza Kokeny se întrezărea din dosul grădinilor, prin păienjeniișul crengilor despuiate. Dincolo de râu se întindea Dobrinul, iar dincolo de sat, aproape îngemănate cu muntele, se ridicau cazărmile vânătorilor de munte. Umbrele lor apăreau ca niște stânci uriașe, prăvălite în adâncul hăului. În dosul lor, într-una din văile ce se întindeau până la graniță, trăia Bela Bundasian, fiul meu adoptiv.

Povestea noastră e simplă, banală. Într-o bună zi, Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, nu s-a mai întors din Moldova, unde trecea adeseori după caiete de muzică, de la contrabandiștii de iarmaroc, și de atunci nu l-am mai văzut. Câteva zile de la dispariția lui, adică după o săptămână, două, ar mai fi fost de crezut că-și petrecea din nou timpul la dezmățata aia de Cornelia Illafeld – drăguța lui locuia undeva pe lângă gura unui tunel din creierul Carpaților dar, cum au trecut săptămâni în șir fără să dea vreun semn de viață, era clar că intrase într-o belea.

Așa a și fost, a intrat în belea. Nu a ieșit la iveală decât după vreun an și jumătate. Bela Bundasian fusese deportat undeva lângă granița cu Ucraina și trăiește în rezervația naturală din zona Sinistra. Am aflat toate astea de la un binevoitor necunoscut, printr-un mesaj scrijelit cu acul pe o monedă de douăzeci, pe care respectivul – nu e exclus să fi fost vreo oficialitate bine intenționată – mi-a vârat-o în cutia poștală.

O veste ca aceasta nu e un motiv de bucurie, totuși pe mine m-a pus de îndată în mișcare. Mi-am depus imediat demisia la direcția piețelor, unde, pe vremea aceea, eram inspector, lucram ca expert sezonier în ciuperci, și am pornit către miazănoapte ca să mă angajez într-una din localitățile de munte de pe valea Sinistrei. M-am lăsat condus tot timpul de intuiție și până la urmă – între timp au trecut, bineînțeles, anii –, am poposit tocmai aici, în apropierea rezervației, printre vânturile jilave ale Dobrinului.

În vremuri de restriște, culesul fructelor însemna o pâine sigură, pe lângă puțina din inventar, omul își mai umplea și propria lui traistă. De altfel, afinele, murele și gălbiorii îți pot aduce bucurii nebănuite. Să nu mă înțelegeți greșit, nu aprovizionam vreo renumită fabrică de conserve, doar rezervația naturală din apropiere, unde urșii erau ținuti într-o capelă ruinată și în puțurile de mină părăsite, surpate. Din vorbele aruncate la întâmplare, prin diverse șiretlicuri, am aflat că Bela Bundasian trăia în munți, dincolo de liziera pădurii, în casa lui Geza Hutira, meteorologul rezervației din creierii munților. N-avea nicio treabă, ieșea uneori din plăcere, ca să observe giruetele de pe stânci sau să-și noteze datele de pe cadranele aparatelor răspândite pe tot podișul. Nu cobora în sat, așa că așteptam ca întâmplarea să mi-l scoată într-un fel sau altul în cale.

Chiar și așa, colonelul Puiu Borcan, fostul comisar silvic din zonă, care părea să se fi dumirit în privința mea, se codea să-mi semneze permisul cu care aș fi putut să merg la cules în interiorul rezervației. Dar Puiu Borcan s-a stins pe.

neșteptate, după o inspecție nu s-a mai întors acasă. O vreme l-am mai așteptat, poate va apărea, ca după vreo aventură mai îndelungată, dar când, într-o bună zi, a apărut peste Dobrin City în zbor, ca un liliac uriaș, o umbrelă neagră imensă – doar el, comandantul vânătorilor de munte, folosea una ca asta în peregrinările sale –, toată lumea și-a dat seama că individul nu mai exista.

La vânătorii de munte, în locul colonelului Puiu Borcan, a venit o femeie, Izolda Mavrodin, poreclită Coca. Era subțirică, străvezie ca o libelulă: Dacă voia să mă vadă, îmi trimitea de veste prin două, trei cuvinte scrise pe fițuici rupte din saci de hârtie, pe care le recunoșteam dintr-o ochire, căci scria întotdeauna literele N și S pe de-a-ndoaselea. Și acum, de-a lungul cărării ce ducea la cazarmă, pe tufișurile, pe nuielele uscate fluturau o puzderie de fâșii de hârtie din acelea maronii, mâzgălite cu cărbune: „Te așteptăm Andrej, e foarte important”.

În ziua aceea, Coca Mavrodin îi chemase și pe alții la sediu, anticamera era plină de tăietori de lemne ce miroseau a rășină, de pădurari, așa s-a făcut că, așteptând să-mi vină și mie rândul, m-am întâlnit cu Vili Dunka, frizerul din Dobrin. A ieșit din sediu de parcă n-ar mai fi cunoscut pe nimeni în jurul lui, țeapăn de supărare, cu pași

grăbiți, dar eu m-am luat după el. Mi-a fost adeseori tovarăș de pahar.

Nu s-a bucurat să mă vadă, era foarte grăbit, mi-a spus el, trebuia să părăsească comuna, zona Sinistra, cu primul tren. Fusese convocat încă de dimineață, cu toate catrafusele, cu lenjeria de schimb la el, cu obiectele personale, așa că de aici se ducea ață la gară. Frizeria din Dobrin City s-a desființat, s-a închis și crâșma; au lichidat toate locurile unde oamenii puteau să stea la taifas. Ca dovadă, îmi arătă permisul cu care putea călători gratis la noua sa reședință ce-i fusese repartizată.

— Și ce părere are Aranka Westin? – m-am interesat eu.

— N-are nicio părere, ordinul nu se referă și la ea; o să cârpească mai departe mantale. Ea, bineînțeles, rămâne.

Femeia cu pricina cosea pentru cazarmă și, până în ziua aceea, fusese concubina lui Vili Dunka.

— Bănuiesc că știi – am continuat eu – că ai să fii ani de zile departe de ea.

— Îhî, așa se pare. Sunt pregătit pentru toate.

— Și nu știu dacă ai bănuț sau nu, dar mie mi-au curs întotdeauna balele după Aranka Westin. Acum, că pleci, voi face tot ce-mi stă în putință să calc pe urmele tale.

— Aha, m-am gândit și eu la una ca asta. Ei bine, pur și simplu n-am să mă mai gândesc la voi.

— Îți spun toate astea pentru că mă consider un om dintr-o bucată. Nu cumva să pară că te-am lucrat pe la spate. N-aș vrea să te gândești la altceva.

— Am și uitat că existați. Aproape tot calabalâcul meu a rămas la ea, așa că poți să folosești tot ce-ți place. Treningul, papucii, izmenele sunt acolo, avem cam aceeași măsură. Eu iau cu mine doar foarfecele, bricele, câteva pământufuri și alifiile, deci ustensilele de frizer. Toate celelalte sunt ale tale.

— Ce cumsecade ești.

— Ce naiba să fac?

— Nici eu nu știu ce se va întâmpla cu mine. După cum vezi, am fost chemat și eu.

— Dar tu nu ești cu ranița la tine. Poți să mai rămâi. Măcar o vreme.

— Sper din tot sufletul. Tocmai de aceea îndrăznesc să te rog, poate îmi dai câteva sfaturi practice. Totuși, cum să mă port cu ea? Ce obiceiuri, ce toane de muiere are?

— Dă-le dracului. Tu ocupă-te de șuncile ei albe, nu de toanele ei. Dar, de pildă, să nu te dai la ea când coase. Datoria înainte de toate. Și acum, dacă nu-ți este cu supărare, am să plec. Domnul să vă aibă în pază.

— Mulțam. Și ai grijă de tine.

Cu asta, Vili Dunka, fostul frizer din Dobrin, a plecat. M-am uitat după el din fereastra coridorului, l-am urmărit cu privirea cum străbătea curtea ce strălucea de băltoace, l-am văzut așteptând în fața porții până ce ofițerul de gardă l-a lăsat să iasă, apoi doar vrăbiile stârnite mai arătau calea ce o străbătea prin dosul gardului. A dispărut pe drumul ce ducea la gară și nimeni nu a mai auzit vreodată de el.

Interogatoriul a avut loc după-amiază, târziu. În scaunul comisarului silvic stătea colonelul Titus Tomoioaga, legistul, m-a rugat să o scuz pe Coca Mavrodin care momentan era ocupată, totuși, între timp ea îmi analizează cererea referitoare la postul de cantonier. Ar mai fi o mică problemă/căci, în drum spre biroul de cadre, actele mele s-au rătăcit. Până ce vor fi găsite, au să le ceară părerea unor oameni de încredere. Și dacă nu tocmai cantonier, dar curier tot o să fiu angajat; au nevoie de cineva care să ducă mesajele în rezervație.

Se părea că voiau să mă trimită tocmai acolo de unde până acum fusesem exclus. Poate că, după atâția ani de așteptare, mă voi întâlni cu Bela Bundasian. Am făcut o mutră indiferentă, mimând plictisul, ca unul care nu prea are chef de una ca asta. Și, după atâta vreme, nici nu mă mai puteam bucura prea tare de noua veste. Pe deasupra eu eram cu mintea la Vili Dunka, cel care la ora aceea aștepta în gară, cu permisul de călătorie vizat la zi în buzunar. Când se va fi auzi un fluierat scurt, va însemna că a plecat. N-ar strica, am gândit în sinea mea, să-i încerc deja în seara asta papucii.

Era la sfârșitul toamnei, deja se însera când am ieșit din cazarmă și am străbătut satul pustiu, împleticit printre lătratul câinilor și cețurile vagabonde. Firele electrice fuseseră tăiate deja de ani de zile, după înserat casele se încotoșmăneau într-o beznă mută, chiar și acum se ițea doar pe alocuri lumina câte unui lămpaș sau feștila unei candelă de osânză. În adâncul curții croitoresei Aranka Westin se

întrezărea umbra palidă a unei ferestre.

O vreme, am în. is ni ochiul printre găurile, printre crăpăturile” perdelelor, cum trebăluia ea pe jumătate văduvită, cum cârpea la lumina opaițului uniforme grele de postav. Pe spate avea o broboadă grea de lână împăturită în două, vârful ei îi ajungea până la fund, capetele i se mulau pe pulpele cărora Vili Dunka le spusese șunci. Tremura un pic de frig, se vedea că azi încă nu avusese vreme să facă focul.

Am înconjurat casă, am luat din șură un braț de lemne, un pumn de surcele, apoi am apăsat clanța cu genunchiul fără să bat la ușă. Aranka Westin a ridicat speriată capul, dar și l-a lăsat să cadă de îndată înapoi, mi-a aruncat doar două, trei priviri în timp ce închideam neîndemânatic, tot cu piciorul, ușa. Dacă avea privirea ageră, și croitoresele o au, trebuie să fi observat că-mi țâțâiau nădragii pe mine, poate din cauza curentului, s-o fi gândit ea. Dar eu, pe vremea aceea, nu mai fusesem de mai bine de cinci ani la femei.

Așteptam primul semn de îmbărbătare, ca de pildă să i se netezească ridurile de pe bărbie, ca degetele de la picioare să i se molezească voluptuos în papuci, dar mai cu seamă să lase mantaua militară, căreia-i cosea buzunare noi din postav cenușiu, să-i alunece din mână pe podea. Știam că am învins, și mai știam ceva: că în niciun chip să nu mă dau la ea în timp ce coase.

4. (Numele Cocăi Mavrodin)

Când a sosit vestea că au dat peste colonelul Puiu Borcan pe unul din piscurile bătute de vânturi ale Dobrinului, mi-am scuturat de praf paltonul vătuit, mi-am înmuiat noroiul de pe cizme în pârau, apoi m-am dus la piticul Gabriel Dunka să-mi potrivească un pic frizura. Colonelul Puiu Borcan fusese comisarul silvic din zona Sinistra, se cuvenea ca eu, în calitatea mea de dispecer al centrului de colectare a fructelor de pădure, să apar îngrijit la înmormântarea lui.

În scurt timp a reieșit că toată graba mea a fost de prisos, ceremonia nu va mai avea loc: colonela Coca Mavrodin, proaspătul comandant al vânătorilor de munte, a interzis din timp orice adunare. Era încă în drum din Dobrogea către noul său cantonament din munții de la miazănoapte, când a trimis ordinul potrivit căruia colonelul Puiu Borcan să rămână acolo unde l-a doborât molima și nimeni să nu

îndrăznească să se atingă de el. Nici măcar dacă – adaug asta de la mine – încep să-i dea târcoale vulpile sau bursucii rătăciți pe acolo.

Colonelului Puiu Borcan i-a urmat în fruntea vânătorilor de munte o femeie. Se zvonea că Mavrodin nu era decât un pseudonim, că de fapt o chema Mahmudia și că nu-i displăcea să fie alintată Coca. Puțini au fost aceia care au închis ochii înainte de sosirea ei, prin noapte șerpuiau susurile emoționate ale așteptării. Uneori oamenii băhuiau că, din adâncul tunelului, se aude văicăreala clarinetului lui Tomoioaga, cantonierul, alteori se părea că stoluri de găște sălbatice întârziate zburau de-a lungul văii. În toiul nopții, când am ieșit în curte către latrină – spirtul denaturat pe care-l băusem seară de seară mă mâna tot mai tare –, peste acoperișurile întunecate ale caselor se întrezărea o ceață gălbuie. Toate luminile cazărmii erau aprinse, în adâncurile beznei umede reflectoarele pichetelor de pază pluteau ca niște ghemotoace uriașe de vată. Tot de acolo venea și vuietul: vânătorii de munte lustruiau podelele cu perne legate de tălpi, frecau ferestrele cazărmii cu ziare înmuiate în apă.

Izolda Mavrodin a sosit în zori de zi, cu o mașină de teren militară de la Crucea Roșie. Cozorocul șepcii, parbrizul, aripile mașinii, toate erau acoperite de un praf alb, cineva desenase pe el cu degetul numele ei: Coca. În urma mașinii, pe străzile din Dobrin City, s-a răspândit un miros de medicamente sau, mai bine zis, ca mirosul de gândaci pisați; s-a ridicat ici și colo deasupra satului, în văzduh, apoi s-a adunat ca apa de ploaie prin șanțurile de lângă drum, prin grădini.

Chiar în aceeași zi, Coca Mavrodin-Mahmudia a ales după ochi vreo cincisprezece – douăzeci de săteni trași aproape pe același calapod – ca din întâmplare toți cu gâtul lung, cu capul mic ca o bilă, cu ochii cât bumbii, toți niște tineri insipizi –, a pus să fie despuiați de Țoale, au primit cu toții costume cenușii, pantofi negri cu vârful ascuțit, cravate lucioase argintii. Chiar și sătenii au fost surprinși cât de mult semănau între ei, i-au botezat de îndată pe vecinii lor schimbați la față gânsacii fumurii. Chit că nici n-ar fi fost vreme să fie instruiți, ei au scornit pe loc ce treabă îi așteaptă, au început din prima clipă să-și învârtă privirile iscoditor, de jur-împrejur, peste tot. Când o luau din loc, pantofii lor Țăcăneau de zor pe pietrele spălate de ploi.

Eu i-am dat de la bun început noului comandant onorul printr-un fel de vizită de curtoazie, cu pufoaica periată, cu cizmele de

cauciuc umede, lună, dar, de îndată ce m-a măsurat din priviri, m-a și poftit afară din biroul ei de comisar silvic. Dar, după aceea, a început să-mi tot lase mesaje pe ici, pe colo, pe câte o fițuică neînsemnată, ca apoi, când mă prezentam cu sufletul la gură, ea să mă dea afară din nou. E o greșeală, îmi spunea ea, habar nu are cine sunt eu, alteleori îmi zicea să lăsăm asta acum, poate cu altă ocazie. Voia să mă pună la încercare, eram sigur, să mă ațâțe, dar, într-o bună zi, tot o să-și dea arama pe față – chiar dacă nu în văzul lumii –, și atunci o să mă caute și în gaură de șarpe cu vânătorii ei de munte, cu copoii, cu șoimii ei cu tot.

În toamna aceea, flăcău tomnatic cum eram, îi trăgeam clopotele înverșunat și nu fără speranță Arankăi Westin. Ea cosea pentru cazarmă și, dacă uneori, după ce preda marfa, rămânea de una singură, eu treceam la atac. Acolo au dat într-o dimineață peste noi gânsacii fumurii, sărutându-ne de zor. M-au ridicat de îndată.

Până acum s-a tot frământat care să fie soarta mea, mi-a adus la cunoștință Coca Mavrodin; căci centrul de colectare a fructelor s-a desființat, nu-i așa, și odată cu el și dispeceratul meu. Iar atunci, de vreme ce nici nu mă născusem pe acele meleaguri, ci cine știe pe unde, cel mai bine ar fi să părăsesc degrabă zona.

— Vremea ciupercilor, a murelor, a plimbărilor prin natură s-a sfârșit – a spus ea în șoptă, incolor –, nu ne-au fost nici până acum de prea mare folos. Dar cel mai rău e – a adăugat – că actele tale s-au pierdut. Așa că nu mai poți să rămâi aici.

Și, ca să-mi arate că nu vorbea în vânt, a scos din sertar o mapă, un dosar cafeniu plin de pete, pe care era scrijelit cu litere de o șchioapă Andrej și Bodor: pseudonimul meu. L-a deschis, mi-a arătat că înăuntru era gol, de parcă nici nu aș fi existat. Nu e exclus ca cineva care le considerase de prisos să-mi fi ars actele, să le fi aruncat sau poate că s-au distrus singure.

Mi-am zăngănit plăcuța de la gât, i-am arătat că pe vremuri colonelul Puiu Borcan m-a luat în evidență cu toată procedura de rigoare, deci, la nevoie, am cu ce să mă legitimez. Toți cei ce lucrau în pădurea Dobrinului purtau la gât plăcuțe ca asta, cu toate datele personale și bineînțelese cu numele gravate pe ea. Acestea erau adevăratele acte de identitate prin partea locului.

— Dacă ai rămâne aici – a spus Coca Mavrodin – odată și odată

tot ai avea nevoie de ea, de plăcuța asta. Dar în niciun caz nu cât trăiești și te miști.

Ce femeie scundă, gârbovită și ștearsă mai era Coca Mavrodin-Mahmudia, cuibărită adânc în faldurile pelerinei, părea un fluture de noapte opac. Parcă și ochii ei erau din piele, nici nu clipea, mă aținea doar cu nările întunecate, din încâlceala incoloră a părului, din tampoanele de vată gălbui din urechi aburea mirosul de gândaci.

— Aș rămâne totuși aici, dacă se poate – am îndrăznit eu. Accept orice. Am făcut cerere pentru postul de cantonier la calea ferată. Poate mai discutăm despre asta.

— Am aflat ce planuri ai – a dat ea din mână. Dar la sfârșitul toamnei, când vin zăpezile, trenulețul își încetează activitatea. Nu sunt sigură că la primăvară îl voi porni din nou. Dumneata până la urmă ai s-o pățești, căci nici măcar nume nu ai. Pleacă de aici onorabil, du-te până-ți dau drumul.

Era clar, mi-am mototolit șapca, în loc de rămas-bun i-am aruncat din ochi câteva fulgere pline de ură, în drum spre ușă am scuipat afară pe geam. Vocea Cocăi Mavrodin m-a ajuns din urmă în dreptul ușii:

— Ia stai o clipă. Din partea mea poți să scuipi cât poțești. Dar eu credeam că ești un domn.

— Aia și sunt și nici n-am scuipat.

— Asta e altceva. Atunci te-aș ruga să-mi faci o favoare. Este prin apropiere un pisc, îi zice Baba Rotunda, vreau să mă duci acolo. N-am chef de vânătorii ăștia de munte înțelepți.

— Se întoarce cu scaun cu tot ca să caute pe harta în relief de pe perete locul în care șoseaua se prăvălea de cealaltă parte a văii.

— Am să fiu sinceră, n-am mai prea umblat pe drumuri din astea, eu sunt de prin sud. Aș fi bucuroasă dacă m-ar îndruma un civil ca dumneata. Pe care apoi să nu-l mai văd niciodată.

— Fie, nu vă refuz.

În fața intrării, pe o bancă, stăteau înșirați unul lângă altul gânsacii fumurii. Prin pantofii lor negri răzbăteau cu tivuri albe petele de transpirație. Bumbii ochilor lor străluceau în soarele de toamnă, peste puful lor plutea mirosul de parfum ieftin.

— El e fazanul de care v-am vorbit – a arătat către mine Coca Mavrodin –, mi-a promis că o să plece. Măine dimineață să-l conduceți

până la limita zonei, să-l așteptați până își face vânt și își ia zborul.

În fața porții cazărmii aștepta mașina sanitară de teren. În prelata ei se clătina într-o băltoacă albăstruie apa de ploaie împestrițată cu frunze îngălbenite de mesteacăn, în ea se lăfăia cu picioarele chircite către cer o cioară moartă. Pe vremea aceea, păsările picau din cer cu duiumul.

La rădăcina gardului se încălzea la soare Geza Kokeny, ursarul erou de odinioară; trăgea din pipă, când te atinge, fumul ei îți gâdila nările cu mirosul rânced de cimbrișor. Și-a dus degetele mâinii drepte la frunte, în semn de binețe.

Până la pasul Baba Rotunda erau vreo opt, nouă serpentine prin care șerpuia, strălucind de băltoace și brăzdat de șanțuri spălate de ape, vechiul drum de țară. În afară de singurul autobuz care circula spre Bucovina, nu-l mai foloseau decât cărbunarii, pădurarii și vânătorii de munte din Dobrin. În vârf, casa lui Zoltán Marmorstein, îngrijitorul de drumuri, câteva case izolate răsfirate prin poienile dimprejur, cu ulucii înverziți de ploi, veștejiți de vânturi. Eram în fața stâncilor abrupte ale Dobrinului; la răsărit era umbra codrului Kolinda, la miazănoapte ardea roșul de nevăstuică al stâncilor de pe Pop Ivan.

Era prima ei acțiune de recunoaștere, un fel de a se familiariza cu împrejurimile, eu mergeam în fața Cocăi Mavrodin, dădeam la o parte crengile din fața ei, îi curățam cu piciorul calea de conurile brazilor și băteam din palme de zor la păsări, ca să le stârnesc în zbor la timp. O săptămână, două mai devreme, locurile erau roșii de vâlvătaia scorușelor de munte, dar acum crengile își arătau goliciunea cenușie: fugind din calea vânturilor înghețate de la nord, sosiseră devoratoarele de scorușe, păsările frigului.

Am amintit cu voce tare acest amănunt ca să spulber liniștea. Dar Cocăi Mavrodin se părea că i-a intrat pe o ureche și i-a ieșit pe alta, nu mi-a răspuns decât într-un târziu.

— Ești un om învățat, dar tot n-am ce să fac cu tine – a spus ea –, un bărbat nu-și pierde vremea cu fructe, cu păsări. Și ce naiba mai crește pe aici?

— Cel mai mult m-am zbătut după afine, mai ales după mure – i-am răspuns. Le trimiteam în rezervație. Urșii adoră murele.

— N-am văzut în viața mea afine, să-mi arăți imediat una. Cât privește murele, cele de câmpie cresc și pe la noi, în Dobrogea. Și, chiar

dacă ninge mai rar, la noi dealurile, movilele sunt și vara, și iarna albe de sare. Printre coline se cațără viermii păroși ai curpenilor, doldora de bobîțele acelea zâmbitoare.

— Interesant.

Acum, că eram concediat, nu aveam chef de pălăvrăgeli amabile ca asta. Mă cam deranja faptul că eram nevoit să mă mut din zonă. Se părea că-mi irosisem de pomană câțiva ani din viață. Plănuisem că, dacă voi da peste fiul meu adoptiv, să-l fac scăpat de aici. Sau, dacă el n-ar fi avut chef de una ca asta, s-o scot pe Aranka Westin. Și a venit femeia asta, Izolda Mahmudia, să mă alunge din zonă. Pufăiam de zor, scuiipam de furie.

— Ia spune, Andrej, nici măcar nu bănuiești unde ți-au dispărut actele?

— Ba da – i-am răspuns eu indispus – cred că au rămas în buzunarul stimabilului.

— Care stimabil?

— În al lui, al colonelului.

— Am arătat într-o doară înainte, acolo unde zdrențele norilor se pogorau peste luciul zăpezilor eterne din cotloanele Dobrinului. Către piscul golaș unde a poposit pentru totdeauna printre pietrele netede, verzi, colonelul Puiu Borcan.

— Ce ghinion. Să nici nu-ți treacă măcar prin cap să-l scotocești prin buzunare. Umblă vorba că l-a doborât molima. O să-i dau foc. Și să nu-i mai spui colonel.

Ceva mai târziu, în depărtare, a trecut prin dreptul stâncii Dobrinului, în zbor razant, atingând ici, colo movilitele pajiștii, tocmai umbrela colonelului Puiu Borcan.

— În viața mea n-am mai văzut un liliac așa de mare ca ăsta – șopti Coca Mavrodin.

Dincolo de casa lui Zoltán Marmorstein, cantonierul rutier, într-o vâlcea împânzită de brazi, era o casă de munte, iar, alături de ea, stăteau grajdul, șura, șopronul. De-a lungul ulucilor, pe câmpul în promoroacă, fumea strălucirea întunecată a grămezilor de bălegar. Printre ele, cu mâinile în buzunare, cu capul care-i tresărea din când în când, se plimbă Severin Spiridon, un muntean pe care-l ghiceai dintr-o privire. În fața lui pășeau ciorile dolmănoase, după el un câine flocos, târcat.

Câinele ne-a băgat primul în seamă, coada ridicată îi flutura în vânt și se pișa scurt, în pripă. Apoi s-a oprit locului și Severin Spiridon și-a pus mâna streășină la ochi, scrutând depărtarea printre somoioagele străvezii ale aburilor de bălegar. S-a desfăcut la gulerul de la manta, s-a descheiat și la pantaloni și, ținându-și încă mâna în dreptul ochilor, s-a pișat și el neliniștit.

— Cine-i ăla?

— Îl cheamă Severin Spiridon. Ai să-l cunoști și dumneata. După câte știu, el e deja de mult omul vânătorilor de munte.

— Trebuie să-ți mărturisesc că nu-i suport deloc pe vânătorii ăștia de munte. Sunt cu toții niște țapi îngâmfați.

În tot acest timp, Severin Spiridon a făcut înconjurul casei, a dibuit pe undeva un binoclu și acum scruta cu el zărilor. Desigur că a observat-o în depărtare pe Coca Mavrodin și m-a observat și pe mine, pe care mă cunoștea din vedere, colindând terenul printre smâncurile mlăștinoase.

— Și ia spune-mi, cum naiba au ajuns actele dumitale în buzunarul colonelului Borcan?

— Mi-e și rușine să vă spun: el credea că-i datorez ceva și mi le-a reținut ca zălog. Se părea că-i datoram un peștișor pe care naiba știe cine i l-o fi trimis.

— Nu-i bine să-i fii dator unui colonel.

Către prânz, după ce am făcut un ocol mare prin câmpul afânat, am ajuns la marginea mocirlei care se unduia până la gardul lui Severin Spiridon. Cu toate că dintre clădirile de bârne nu s-a arătat nimeni, nici stăpânul, nici câinele lui tărcat, Coca Mavrodin și-a croit drum printre smocurile de iarbă ce-i pleoscăiau sub pași, direct către gospodărie.

— Hai să dăm o raită, băiete. Vreau să stau un pic de vorbă cu lunetistul ăsta.

Cum spuneam, Severin Spiridon nu se vedea nicăieri în jurul casei. Apoi, odată ajunși acolo, am dat peste cizmele lui așezate frumos în pragul porții. Către șură, prin noroi, duceau urme de picioare desculțe. Din dosul ușii deschise de la bucătărie, se auzea schelălăitul câinelui.

— S-o fi ascuns – a spus Coca Mavrodin, străbătând curtea.

— Atunci să-l căutăm.

Cum ușa grajdului nu era zăvorâtă, Coca Mavrodin a intrat. O vreme, să tot fi fost vreo jumătate de minut, s-a adâncit în întunericul dinăuntru, dar, pe când am ajuns și eu acolo, ea era deja din nou afară, în fața porții. Ochii ei de piele uscată nici n-au tresărit.

— N-ai un cuțit?

Aveam mereu la mine briceagul cu care curățăm ciupercile, așa că i l-am întins. Dar ea l-a refuzat.

— Eu nu ajung atât de sus, du-te s-o tai dumneata.

În penumbra grajdului, despicăturile și crăpăturile din șindrila bătută de ghețuri luminau de pe acoperiș ca niște lame metalice. Sub ele se legăna umbra lui Severin Spiridon, spânzurat de-o funie, binoclul i se mai bălăngănea atârnat de gât. Era desculț, picioarele lui vlăguite răspândeau mirosul cizmelor de cauciuc.

Izolda Mavrodin mi-a dat ghes:

— Grăbește-te. O să se creadă că cu am făcut-o.

Am intrat în grajd, m-am cățărat pe buza ieslei și – hârșt – am tăiat frânghia. Severin Spiridon s-a prăvălit pe podeaua plină de paie, iar, prin lamele de lumină, se mai întrezăreau urmele de aburi ale respirației sale. Am îngenuncheat alături de el, i-am netezit pielea de pe față, și mi-am lipit gura de buzele lui. Am suflat, am inspirat, am suflat iarăși, am inspirat din nou, mi-am pus tot sufletul și am continuat așa până ce am simțit cum tușește și el firav în mine. Când au dat să i se crape și pleoapele, am adus o găleată cu apă, l-am stropit pe față, pe grumaz și am lăsat-o acolo, să o găsească lângă el.

În tot acest răstimp, Coca Mavrodin s-a plimbat prin fața casei.

— Te-am rugat să-i tai funia. Nu să te săruți cu el. Cum de ți-a trecut prin cap una ca asta?

— Am încercat doar.

— Dar l-ai înviat.

În dosul ușii casei lătra dulăul lui Severin Spiridon. Am luat-o pe cărare, pe lângă cizmele descălțate, către mașina părăsită. Cioara de pe prelată strălucea năpădită de găzele toamnei. Mătreața bradului se prelingea prin aer ca glasurile rațelor sălbatice, pământul norilor se încolăcea pe sub piscurile Dobrinului ca sunetele sacadate ale clarinetului.

— Fie ce-o fi, acum am să-mi aprind o țigară – i-am spus eu.

Dacă te grăbești, nu sta după mine. Mă descurc și singur, cunosc scurtăturile.

Coca Mavrodin se sui la volan, închise portiera și coborî geamul din partea ei.

— Fac adeseori așa ceva oamenii de pe-aici?

— Nu le-a devenit încă un nărav.

— Să nu te mai prind că te atingi de morți, bagă-ți mințile în cap.

— Dacă rămân, bine. Dacă nu, nu-ți garantez nimic.

— Să-ți intre bine în cap: treaba mortului este să nu se mai clinească.

Aveam întotdeauna în buzunar o cutiuță de metal plină cu chiștoacele pe care le adunam dimprejurul cazărmii. Am ales unul mai dolofan și l-am băgat în șpiț. Motorul nu a vrut să pornească, așa că pufăiam sprijinit de capotă. De acolo l-am văzut pe Severin Spiridon stând pe burtă, cu coatele rezemate de pragul gardului. Balele lui uscate încă mi se întindeau pe față.

— Curios e că a făcut-o tocmai acum – mormăi Coca Mavrodin – tocmai acum, când am trecut noi pe aici. Curios.

— Nu-i chiar așa. Odată tot trebuia s-o facă.

— Când își revine, o să-l interoghez. O să-l întreb la ce naiba s-a zgâit atâta cu binoclul. Ia să-mi dea el frumos socoteală.

— O să spună că la nimic. Sau doar atâta, că la noi. Îi cunosc eu pe ăștia.

După ce a întors, Coca Mavrodin a oprit motorul, lăsând mașina să coboare serpentinele în liniște.

— Îi cunosc și eu, doar atâta-ți spun. A făcut-o numai ca să mă enerveze pe mine.

Mașina cobora de pe Baba Rotunda hurducăind prin șanțuri, Coca Mavrodin învârtea cu o mână volanul, cu cealaltă se scobea în urechi. De bună seamă că îi pocneau, îi pâ râiau din greu; așadar nu mințise, urcase prima oară pe munte. Odată ajunși în vale, s-a întins peste mine și mi-a deschis portiera cu mâna ei.

— Dimineață, gânsacii fumurii, cum le spui dumneata, au să te conducă până la marginea zonei. Du-te și uită totul.

— Păcat, am spus eu. Sper că îți vei schimba hotărârea. Nu pot decât să mă blestem pentru povestea aceea cu peștele. De la ea mi se

trag toate.

— Care poveste, cu care pește?

— Cum ți-am mai spus, colonelul Borcan căuta un pește pe care credea că l-am ascuns eu.

— Hm. Colonelul cel mort nu mai este colonel.

Mi-am petrecut seara – care părea să fie ultima mea seară în Dobrin City, în zona Sinistra – la Aranka Westin. Avea o copaie veche, din lemn cioplit, în care se putea face baie. Am umplut-o cu apă caldă, am amestecat câte o porție de băutură – spirt denaturat cu rășină și cu apă – gata să-i spun tot adevărul: peste câteva ceasuri voi pleca pentru totdeauna de aici. Până una-alta am băut, cu picioarele unul pe umerii celuilalt încăpeam amândoi în copaie.

Gânsacii fumurii au dat peste mine în toiul nopții la Aranka Westin. Am ieșit clătînându-mă pilit la mașină, cu pete înghețate pe izmene, în întunericul ca murele, fața Cocăi Mavrodin lumina, strălucea ca un mușuroi îndepărtat, acoperit de sare. În apropiere vuia apa Sinistrei, așa că mi-a spus țipând că se răzgândise și că, totuși, puteam să mai rămân o vreme în Dobrin, cât va crede ea de cuviință.

— Gânsacii fumurii au să-ți scorească un nume nou, de toată frumusețea. Sau poți să rămâi naibii și cu cel vechi, tot nu-i cel adevărat.

Ce femeie enigmatică, ce soldat capricios mai era și Coca Mavrodin-Mahmudia; părea că se joacă cu mine, dar de fapt voia să mă rețină. Mulți ani mai târziu, trecând prin Dobrin, am aflat ce sfârșit bizar a avut. A adormit șezând în pădure, a fost acoperită de chiciură și a înghețat ca un fluture în somn, sub pojghița stropilor de gheață ce o încingea. Apoi vântul a doborât bușteanul înghețat care s-a spart în bucăți și pur și simplu s-a topit. În locul lui nu a mai rămas decât o grămadă de cârpe umede, cu miros de gândaci, cu epoleți de colonel.

5. (Camionul lui Mustafa Mukkerman)

Pe vremea când trăiam în Dobrin încercând să-i dau de urmă fiului meu adoptiv, în toată zona de frontieră nu era decât un singur fotograf. Iar acela nu lucra decât pentru vânătorii de munte. Dar el nu fotografia soldații în uniformele lor de teren, nici măcar conțopistele cu buzele înroșite, ci urșii din rezervația naturală – în pădure erau cam vreo sută, o sută cincizeci de exemplare – pentru evidența

guvernamentală.

Fotograful Valentin Tomoioaga – de asemenea colonel – cutreiera săptămâni în șir pădurile, probabil că obținuse cu pile tot felul de vaccinuri, totuși, până la urmă, guturaiul tunguz l-a doborât și pe el. I s-a făcut rău la marginea pădurii, aproape de Dobrin City, la umbra unor brazi despuiați care se vedeau și din sat. Chit că au dat imediat peste el, căci vântul îi flutura întruna poalele pelerinei, nu a fost dus la infirmerie, ci l-au împrejmuț cu uluci bătute-n cuie, chiar acolo unde s-a prăbușit, unde a căzut cât era de lung, toropit de febră, ba chiar au înconjurat cu grinzi trunchiurile golașe ale brazilor, nu cumva să o ia din loc și să-i infecteze și pe alții. Pe acolo, toată lumea se temea de guturaiul tunguz ca de foc și se părea că lucrul cel mai indicat era ca bolnavii contagioși, fie ei chiar și colonei, să nu mai fie primiți nici în cazarmă, nici în sat, nicăieri. Îi strecurau știuleți de porumb printre ulucile ridicate în grabă în jurul lui, să mănânce, iar de băut avea rouă din belșug.

Cum în locul ciumatului Valentin Tomoioaga nu a fost numit alt fotograf, a venit și ziua în care să fie înlocuit. Dar nu la urși sau la cine știe ce obiectiv ascuns din rezervație, ci la granița cu Ucraina, unde în ziua aceea era așteptat un camion din străinătate. Dacă se pregăteau să-l aștepte cu fotograf, ceva nu era în regulă cu șoferul respectiv. Era vorba de Mustafa Mukkerman, cel care transporta carne, al cărui camion împeștriat cu tot felul de figuri argintii îl văzusem deseori gonind pe șoseaua ce ocolea Dobrinul de la nord la sud.

Mi se dusesse vestea de om cu experiență, priceput la toate, însă faptul că tocmai eu am fost nevoit să-i iau locul fotografului ce dădea ortul popii nu putea fi decât rodul unor toane de femeie imprevizibilă. Nu a reieșit niciodată de ce, dintre atâția vânători de munte vicleni, încercați, Coca Mavrodin m-a ales chiar pe mine.

Ce-i drept, după moartea lui Puiu Borcan, de îndată ce ea a preluat ocolul silvic din Dobrin, lucrurile s-au cam schimbat pe ici, pe colo. Vântul înnoirii făcea să fluture prin tot satul acele fâșii de hârtie, un fel de citații personale, aproape niște scrisori intime, prin care îmi ordona mie personal să mă prezint la comisariatul silvic. Așa s-a întâmplat și acum: într-o bună zi, în zori, am observat fițuicile cu pricina, mângălite cu cărbune, răspândite la tot pasul în jurul centrului de colectare a fructelor de pădure, pe stâlpi, pe toate gardurile, pe

crengile aplecate peste cărare, toate cu aceeași chemare: „Andrej, vino imediat, domnișoara Coca te așteaptă”.

Izolda Mavrodin-Mahmudia – Coca era porecla ei – stătea în fotoliul răposatului Puiu Borcan, iar în fața ei, pe birou, două aparate de fotografiat uriașe: unul Konika și un Canon cât tunul. Nu-i nimic dacă nu mă prea pricep la ele, mi-a spus ea, astea fac aproape totul singure, dar ea are nevoie de un om sensibil care să le mânuiască, să schimbe filmele și să apese din când în când pe butoane.

Granița cu Ucraina, unde trebuia să sosească Mustafa Mukkerman, se întindea în apropiere, la cumpăna apelor de pe Pop Ivan. Uneori, în toiul nopții, rachetele fosforescente se vedeau până la Dobrin, reflectoarele pichetelor străluceau printre nori, dar ziua, de pe coline, se prelingea în vale aceeași apatie ca de pe toți munții din împrejurimi; aici nu s-a mai întâmplat nimic de zeci de ani.

Colonela Coca Mavrodin stătea ghemuită în scaunul comandantului, gata echipată pentru vântul de pe colină, încotoșmănată în mantaua cenușie, cu glugă, a vânătorilor de munte. Avea urechile astupate cu tampoane de vată gălbuie, împotriva curentului, în jurul ei plutea mirosul acru-amăru de gândaci. Se zvonea că poposisse aici, în rigiditatea nordului, tocmai dintre miasmele deltei, din lumea nemiloasă a babițelor, a somnilor uriași.

— Îmi place să lucrez cu civili, când îmi pot permite – mi-a spus ea.

— De aceea m-am și gândit la dumneata, Andrej. De altfel vor mai veni cu noi încă doi indivizi, din generația mai tânără.

Am trecut cu mașina militară amfibie marcată cu semnul Crucii Roșii prin albiile de râuri, ne-am afundat în mocirle, peste câmpuri care musteau de apă, până când am ajuns la poalele muntelui Pop Ivan, de unde serpentinele urcau până la trecătoare. Coca Mavrodin stătea la volan, eu lângă ea cu aparatele de fotografiat agățate de gât, pe bancheta din spate erau doi tineri ca două picături de apă, în palton, cu șal, cu pălărie, trași la costum, cu pantofi de piele, ținând în lesă doi dobermani, și ei ca două picături de apă. Cei doi tineri sumbri făceau parte din grupul gânsacilor fumurii ai Cocăi Mavrodin.

Pe drum, din discuția lor confidențială, a reieșit că Mustafa Mukkerman, comerciantul internațional, va sosi dinspre munții Beskid cu un transport de oi congelate. De altfel, respectivul nu era nici pe

departe o figură oarecare, ci pur și simplu un uriaș, se zvonea că avea peste șase sute de kilograme. Gânsacii fumurii se străduiau să-și împartă între ei trupul, membrele lui, pregătiți să-i facă percheziție corporală. Au purces la drum alături de mine ca să găsească ceva asupra lui.

Șerpuind cu amfibie pe serpentine, vedeam pe la curbe crestele de nevăstuică ale Pop Ivanului, coastele stâncilor ruginii care coborau în adâncul pădurilor, dar, pe măsură ce ne apropiam, toate erau din ce în ce mai șterse și vremea a început să se strice. În ziua aceea, pe înălțimile Pop Ivanului a sosit cu surle și trâmbițe iarna.

Acolo sus, la cumpăna apelor, vama consta doar dintr-un pichet de pază și un cort de campanie, în față drumul era blocat de o barieră cu dungi galbene, albastre. Trecerea era cocoțată în punctul cel mai înalt al vechiului drum de țară care străbătea muntele, acolo unde colinele se îngustau de o parte și de cealaltă aproape într-o strâmtoare. Era un loc îngrozitor, bătut de vânturi, cu stânci șuierătoare, cu bărbi bătrâne de licheni fluturând pe crengile brazilor. Dincolo de tăietura văii, pe bolta străvezie a cerului, strălucea deja lumina neliniștitoare a nordului.

Dar, cum spuneam, când am ajuns pe culme, vremea s-a stricat. Dinspre piscuri s-au pogorât mai întâi zdrențe de nori cenușii pe capota amfibiei, pe parbrizul din plexiglas a răpăit o ploaie înțepătoare, apoi, dintr-odată s-a lăsat liniștea: a început să ningă cu fulgi mari cât penele. Peste trecătoare s-a lăsat negura iernii, în adâncuri, pe chipiele grănicerilor, licăreau stelute roșii.

Cerul a început pe neașteptate să tune și, cu toate că lumina fulgerelor sfâșia adesea faldurile ninsorii dese, un grănicer a agățat de barieră un felinar roșu, așa încât, dacă ar fi sosit în toiul vijeliei, Mustafa Mukkerman să n-o lovească în plin. Știau că nu va întârzia, căci de ani de zile intra în țară cu camionul lui întotdeauna joia, la prânz: i se dusese vestea de om punctual. Se zvonea că, după tată, după bătrânul Mukkerman, era neamț.

Dobermanii s-au cuibărit sub mașina amfibie, iar Coca Mavrodin a luat-o agale către barieră. Tot timpul cât a ținut ninsoarea, ea a așteptat cu coatele sprijinite de bariera în dungi galbene, albastre, nu cumva să piardă clipa când se ivește pe serpentinele de dincolo, prin tapiseria ninsorii, strălucirea farurilor lui Mustafa Mukkerman. Doar

aburii ce i se învolburau în față arătau că în maldărul de postav se ghemuia o ființă vie care înfrunta vântul potrivnic, înțepător. Încet, încet, s-a strâns și pe ea tot atâta zăpadă ca pe lada cu nisip sau pe capra barierei. Peste căciula ei de blană s-a stârnit un mic vârtej, în cele din urmă o pasăre i s-a așezat în tăcere pe umăr.

Câinii au simțit cei dintâi sosirea lui Mustafa Mukkerman. Rafalele înțesate de fulgi încă nu apucaseră nici măcar frânturi din murmurul îndepărtat al motorului care se opintea sub greutatea încărcăturii, când dobermanii au început să caște; se știe că la ei acesta este un semn al vigilenței. Camionul plin cu oi congelate, învăluit în cețurile stârnite de vânturi, se opintea deja pe urcușurile din apropiere. Dobermanii și-au ciulit urechile, cioturile cozilor le-au tresărit și au ieșit de sub mașina din care picura uleiul. Coca Mavrodin își cunoștea bine câinii, le deslușea până și unduirea blănii de pe grumaz, s-a îndreptat de îndată. Pe spatele ei, pătura de zăpadă a plesnit și s-a prăvălit în valuri pufoase.

Pasărea de pe umăr s-a răsturnat și ea cu cracii-n sus. A căzut în zăpadă țeapănă, cu aripile înghețate. Se vede că se așezase acolo numai ca să moară. Se spune că de guturaiul tunguz mor și păsările care îl aduc de la miazănoapte.

Odată cu sosirea lui Mustafa Mukkerman s-a lăsat liniștea, vântul s-a domolit, fulgii de zăpadă au înțepenit în aer. Nu a mai rămas decât negura străpunsă acum nu de fulgere, ci de farurile camionului; soldații au ridicat bariera din calea lui, ca să poată trece. Mașina argintie era mâzgălită cu tot felul de tâmpenii, care nu îi puteau trece prin minte decât unui cărăuș ca acesta, ce pribegea fără de țară: sub un cer purpuriu, niște palmieri albaștri împeștrițați cu maimuțe verzi, una din laturile camionului era decorată cu un sân de femeie ce atârna singuratic. Cei doi gânsaci fumurii au coborât din amfibie, au izbit cu picioarele zăpada de pe numărul camionului, ca să se convingă dacă era cel pe care-l așteptaseră atât de mult. Au dat un ocol mașinii încinse care continua să pufăie de osteneală, atingeau din când în când marginea argintie a platformei și, când au dat cu ochii de caraghioslăcurile colorate, urmele dezaprobării au început să li se înfiripe în priviri.

Mustafa Mukkerman a coborât și el geamul din partea lui. Și-a scos brațul gol, dolofan ca un sac, inimaginabil de mare, și l-a

bălăngănit de câteva ori din cot și din încheietură, cu pumnul strâns, în semn de salut. Gânsacii fumurii s-au privit unul pe celălalt: nu le venea să-și creadă ochilor. Oricum, pentru început, nu era un semn de bun augur.

Coca Mavrodin mi-a tras un ghiont, la treabă, din clipa aceea puteam apăsa în voie pe butoane. Când becul de sub deget se va aprinde, va trebui să schimb filmul. Am privit prin vizor și, deodată, camionul pestriț, șoferul, gânsacii fumurii cu dobermanii lor au prins viață în miniatură pe sticla mată.

Între timp, Mustafa Mukkerman a pus în funcțiune un mecanism, portiera cabinei s-a deschis, dispozitivul a ridicat șoferul cu scaun cu tot și l-a coborât pe pământ, unde sacul uriaș de carne s-a ridicat în capul oaselor. Purta o salopetă roșie, sub ea tresăltau rotunjimi, hălci uriașe, falduri de piele unsuroasă. Vibra și aerul din apropiere, iar în jurul lui zăpada a început să se topească văzând cu ochii. Când a observat că din camera de gardă ies doi vameși pricâjiți – poate niște cunoștințe mai vechi de-ale lui – le-a făcut bine dispus cu mâna, a zornăit legătura de chei și, agățându-se de niște mânere prinse de marginea camionului probabil tocmai în acest scop, a luat-o din loc ca să le deschidă oblonul din spate, iar ei să-și poată plimba în voie luminile lanternelor printre hălciile de carne scăldate în chiciură, în promoroacă. Era tocmai pe cale să rupă sigiliul de pe lacăt, când colonela Coca Mavrodin a intervenit, oprindu-i: să nu-și mai piardă vremea cu fleacuri.

În clipa aceea gânsacii fumurii s-au năpustit la Mustafa Mukkerman, l-au luat la mijloc și l-au somat să se dezbrace chiar acolo unde era. Aceasta era dorința comandantei, dar ea, fiind femeie, se codea să i-o spună răspicat. Iar cuvintele ei ar fi putut fi chiar răstălmăcite.

— E prima mea acțiune de acest fel, a murmurat lângă mine colonela Coca Mavrodin, știi, până acum am avut cartierul general în sud, la căldură, am lucrat la ferma Pelican.

— O să te ajute Dumnezeu.

Ninsoarea a încetat, gânsacii fumurii îl consolau pe Mustafa Mukkerman că nici în pichetul în care de altfel n-ar fi încăput, nu era mai cald. Așa că, la treabă, să se dezbrace degrabă.

— Bineînțeles – a aprobat dând din cap șoferul. Cu cea mai mare

plăcere.

— De unde știi atât de bine limba noastră? – l-a întrebat Coca Mavrodin într-o doară.

— Cum de unde? Doar așa, din mers. Mi-a intrat odată cu aerul pe geam.

— Îmi pare tare rău că trebuie să recurgem la așa ceva. Și tocmai față de dumneavoastră, pe care vă respectăm atât de mult.

— Îmi face chiar mare plăcere, a spus zâmbind Mustafa Mukkerman, șoferul. Oricum voiam să vă arăt puța.

Coca Mavrodin a privit mai întâi într-o parte, apoi a clipit către mine ca să citească de pe fața mea ceea ce nu-i venea să-și creadă urechilor. A scos din buzunar un creion chimic ascuțit, de parcă ar fi vrut să-și noteze în palmă sau în aer cele auzite. Cei doi gânsaci fumurii și-au întins gâturile după cuvintele pierdute în vânt. Și, de parcă n-ar fi așteptat decât atât, Mustafa Mukkerman și-a tras în jos fermoarul pe piept, pe burtă, ca să se poată despuia de Țoale. Purta o salopetă aparte, croită anume pe măsura lui, s-a scuturat de ea descheiată pe alocuri și salopeta a căzut brusc la pământ. Așa cum i s-a cerut mai înainte, el stătea acum în pielea goală, cu șuncile lui tremurând printre fulgii argintii de nea.

— Să nu crezi că-mi place să fac una ca asta – s-a întors spre mine Coca Mavrodin – nu asta este meseria mea, iar oamenii în pielea goală îmi fac pur și simplu greață. Dar tovarășii polonezi mi-au dat de veste că individul acesta vrea să introducă pe teritoriul țării noastre ceva ascuns printre grăsimile lui. Din păcate nu mi-au spus ce.

De pe umerii, omoplații și șoldurile lui Mustafa Mukkerman atârnavă tremurând ca niște aripi sleite hălci de carne, de piele. Dacă acelea mai puteau fi numite șolduri, umeri. Pe cei doi dobermani au trebuit să-i îmbrâncească să-l adulmece pe șofer, gânsacii fumurii i-au târât pe fiecare de zgardă, căci îi apucase o îndărătnicie de catâr. Căinii nici nu se sinchiseau de Mustafa Mukkerman.

— Cel mai bine ar fi să ne-o dai de bunăvoie – a spus după o bucată de vreme colonela Coca Mavrodin.

— Atunci, să zicem că ce-i mai greu a trecut.

— Eu nu mă grăbesc nicăieri.

— Dar nu cred că vrei ca oamenii mei să te pipăie peste tot.

— De ce nu. Îmi face o deosebită plăcere când mă scarpină

cineva la coaie.

Cocăi Mavrodin îi tremura creionul în mână, iar gânsacii fumurii au început percheziția corporală. Cotrobăiau de zor prin dantelăria, printre faldurile de carne, își strecurau agale degetele sensibile de-a lungul șanțurilor dolofane. Au dat deoparte și fesele lui Mustafa Mukkerman și i s-au uitat cu toată gravitatea printre ele, înăuntru, i-au scuturat și scrotul cu găluștele adormite din el. Odată treaba terminată, nu au îndrăznit să se privească unul pe celălalt, căci nici în cele mai intime firide, nici în cele mai tainice pungi din pielea șoferului turc nu au găsit nimic.

Iar el stătea cu picioarele răsfirate, un pic crăcănat, de parcă nu i-ar fi venit să creadă că totul s-a terminat atât de repede. Privea de jur-împrejur pe sub pleoapele lui grase, întredeschise, și ridica distrat câte un picior din zoaia proaspătă de sub el.

— Și dumitale ți se pare că zâmbește? – m-a fulgerat cu privirea Coca Mavrodin.

— Ce dracu' o fi găsit de râs aici?

— Pe de altă parte – i-a răspuns Mustafa Mukkerman în locul meu – îmi place să arăt bine în fotografii. De altfel, am visat tot ce s-a întâmplat acum. Tocmai de aceea, îmi pare rău, dar nu am la mine ceea ce căutați.

Coca Mavrodin s-a uitat fix la gânsacii fumurii, mi-a aruncat și mie în treacăt o privire, apoi a frânt în două creionul cu care se pregătise desigur să facă ceva și a aruncat bucățile în zăpadă. Cu asta, ca una care și-a încheiat misiunea, a luat-o către amfibia care o aștepta, iar gânsacii fumurii, cu privirile lor severe, după ea. Eram și eu pe cale să o iau din loc, cu aparatele grele de fotografiat agățate de gât.

În clipa aceea mi s-a încrucișat privirea cu cea a lui Mustafa Mukkerman. A lui mustea de bunătate, de duioșie, era plină de căldură umană. Și-a îndreptat către mine mâna cu arătătorul îndoit a chemare. A luat din cabină un pachet de Kent, o punguliță de celofan cu jeleuri Hariibo, a scos de undeva un ou Kinder și mi le-a întins pe toate în palma cât o tavă. În ziua aceea viforoasă, în strâmtoarea dintre munți, de sărbătoarea iernii, un turc goi pușcă îmi făcea cadouri mie, specialistului în fructe de pădure, rămas pe drumuri.

— Ascultă-mă bine – mi-a spus el în șoaptă – o să ți se facă și ție lehamite odată. Atunci n-ai decât să-mi spui și te iau bucuros cu mine

în Balcani. La Salonic, în Dardanele sau chiar la Rhodos. Te bag în spate, printre cărnuri, n-o să-ți fie prea cald, dar tu să te îmbraci mai gros. Acolo n-o să te găsească nimeni.

— Te rog să taci din gură.

— Să-ți faci rost din timp de o șubă groasă, călduroasă. Eu trec pe aici în fiecare joi, iau motorină de la pompa de jos, știi tu care, pe șoseaua nord-sud. Dar poți să-mi faci semn și pe drum. Dacă se poate, să nu fie o zi cu ploaie: nu poți să stai ud, cu hainele learcă de apă, printre hălcile de carne înghețată din congelator. Și acum du-te. Allah să te aibă în pază.

— Habar n-am despre ce vorbești. Nu am auzit absolut nimic. Dar limba o știi bine, recunosc.

— Da' de unde. Spun doar texte învățate dinainte.

Amfibia aștepta cu motorul pornit, trepidând. Imediat ce m-am suit, Coca Mavrodin a luat-o din loc și am coborât patinând prin zăpada proaspătă serpentinele ce duceau către valea Sinistra. Eu molfăiam jeleuri Haribo și priveam pe geamul din spate, printre capetele celor doi gânsaci fumurii, peisajul tot mai pierdut în depărtare: Mustafa Mukkerman stătea tot gol în zăpadă, se uita după noi, până când am dispărut după prima curbă.

— Îmi imaginez că te-a chemat cu el în Balcani – mi-a aruncat peste umăr Coca Mavrodin.

— La marea greacă, la Olimpia.

— Da, a adus vorba.

— Nu-ți bate capul cu asta acum.

Odată ajunși în vale, amfibia s-a abătut de pe drum, străbătând câmpul plin de apă, tăind până și cotiturile râului. Dobermanii priveau pe fereastră ridicați în patru labe, ochii gânsacilor fumurii străluceau de atenție, cu toate că acolo jos, în vale, nu era mare lucru de văzut. Cocăi Mavrodin i se îmbrobonise fruntea de sudoare, când eram deja aproape de sat m-a rugat să-i potrivesc șapca pe cap.

— Data viitoare o să-i fac o surpriză – a spus ea.

— Și încă una mare de tot. De pildă o să-i dezumflu cauciucurile sau așa ceva. Sau poate că o să-i scot camerele de la roți. Să se învețe minte să mai vină pe la noi.

— Și cică i s-a arătat în vis... – și-a dat cu părerea unul dintre

gânsaci.

— Cred că tovarășii polonezi și-au bătut joc de noi – a spus celălalt.

— Vă sfătuiesc să tăceți din gură.

Nu după multă vreme, a trecut în viteză pe lângă noi însuși Mustafa Mukkerman, cu camionul lui plin de palmieri, de maimuțe și cu sânul acela pleoștit de femeie de pe el. Bineînțeles că a observat amfibia ce se hurducăia pe câmpul sticlos de lapoviță, ne-a claxonat îndelung, ne-a făcut semn cu mâna. În urma lui zăpada se învolbura scânteind. Adusese iarna cu el, ca acum să se îndrepte către Balcanii însoriți.

De la gara din Dobrin, centrul de colectare a fructelor de pădure, unde locuiam eu pe atunci, era accesibil pe un drum îngust de căruțe, căci era afară din sat, izolat în mijlocul unui câmp. Odată ajunși la intersecție, Coca Mavrodin a frânat brusc și, după ce am sărit afară încă din mers, ea a oprit motorul.

— Nici vorbă să-i găuresc cauciucurile – a strigat ea după mine.

— Am fost sigură că n-are nimic la el. Nu cumva să crezi una ca asta despre mine.

— Eram sigur că glumiți.

— Dacă stai să chibzuiești un pic la cele întâmplare, o să-ți dai seama că totul a fost în înțelegere cu colegii polonezi. Nu a fost decât un exercițiu.

— Ce-i drept, așa am bănuț și eu.

— N-ai bănuț nimic. Ai aflat acest lucru important doar acum, că ți l-am dezvăluit eu.

Iarna cobora în acele ceasuri de pe colinele muntelui Pop Ivan în valea Sinistrei. Din streășina centrului de colectare, moara de altă dată, pleoșcăia zăpada topită, pe alocuri se înfiripau țurțuri de gheață. Aș fi vrut să desfac și oul Kinder pe care-l promisem cadou, să văd ce chițibuș ingenios se ascundea în el, dar, fiind la sfârșitul toamnei, se însera devreme, așa că am amânat clipele plăcute pentru a doua zi. În penumbra pridvorului, mi-am afundat ceașca în zeama de fructe fermentate cu care obișnuiam să-i dau gust băuturii mele, spirtul denaturat amestecat cu apă. M-am ghemuit în cuibul meu, în colțul întunecos al debaralei, seara spirtul mă lumina pe dinăuntru, prin vene.

După o vreme mi s-a făcut foame, am înmuiat ciuperci, cartofi fierți, sleiți, în spirtul denaturat îndoit cu apă, îi strecuram printre dinți și ascultam fericit cum începe să sune orga vântului printre țurțurii de gheață. După cum îmi era obiceiul, înainte de-a adormi, m-am așezat în genunchi pe pervazul ferestrei și m-am pișat în curte. Așa făceam întotdeauna, dacă ploua sau nu.

Dar acum nu a fost momentul cel mai fericit. Conul de lumină al unei lanterne a început să se zbenguie de îndată pe pereții igrasiosi, cotrobăind printre butoaie, pe podeaua putrezită, până ce a poposit asupra mea, cum eram culcat pe sacul de paie din ungherul debaralei mele. Era unul din gânsacii fumurii learcă, stropit din cap până-n picioare de pișat.

— Altă dată vă rog să nu mai faceți asta – a spus el în șoaptă, sever.

— Dacă vreți să vă pișați, vă voi conduce bucuros până la întunericul de la capătul curții. De acum încolo, careva dintre noi o să fie întotdeauna prin apropiere.

Da, ar fi trebuit să-mi dau seama că am descoperit una din tainele ei, așa că am devenit apropiatul Cocăi Mavrodin, de acum înainte gânsacii fumurii au să mă păzească și pe mine. Unul era chiar acum în fața mea, learcă de urină.

În zori, când m-am dus cuviincios la latrina din fundul curții, i-am spus:

— Ți-o fi somn. Vino să-ți dau un sac de hârtie să te întinzi. Odihnește-te, începe o nouă zi.

— Nu, nu, a refuzat el, ești un străin, nu am de unde să știu ce fel de culcuș îmi oferi dumneata.

— Atunci n-avem ce discuta.

Era pe cale să se crape de ziuă, deodată, de pe colina muntelui s-a rostogolit ca lumina ce se pogora în vale lătratul câinilor, apoi, peste râu, de-a lungul drumului, în jurul bustului lui Geza Kokeny, ceața a căpătat o strălucire gălbuie.

Apoi din nou câinii. Printre pauzele scurte dintre lătrături, în liniștea încremenită, auzeam chelălăiala fotografului Valentin Tomoioaga. A colonelului fotograf căruia îi luasem locul o zi întreagă și căruia îi datoram prietenia lui Mustafa Mukkerman.

6. (Soțul Elvirei Spiridon)

Se zice că, dacă te întâlnești dimineața cu un pitic, e un semn bun. Într-una din cele mai fericite zile din viața mea, cea în care s-a mutat la mine Elvira Spiridon, cu fundul ei de catifea, m-am întâlnit în zori cu Găbriel Dunka, piticul, în Dobrin City, orașul în care ne petreceam amândoi zilele, el era unul dintre puținii care aveau dreptul să aibă foarfece în casă; de câte ori puteam, treceam pe la el ca să-mi potrivească ce era de potrivit. Singurul frizer adevărat, concubinul Arankăi Westin, fusese alungat din oraș, de aceea, când părul îmi creștea pe ceafă, mă duceam să mă tund la pitic.

În ziua cu pricina credeam, cine știe de ce, că e joi și-l pândeam pe Mustafa Mukkerman, camionagiul turc, care trecea numai într-o anumită zi a săptămânii pe șoseaua ce ocolea de la nord la sud orașul; pe Găbriel Dunka l-am întâlnit doar din întâmplare. Cu toate că era spre sfârșitul toamnei și matca râului apucase deja să prindă o pojghiță de gheață, am dat peste el la malul râului, înmuindu-și în apa înghețată gleznele pline de răni vineții. Lucra în atelierul lui, cât era ziua de lungă, bătuca cu picioarele goale nisipul umed din lăzi; monotonia muncii i-a distrus picioarele. A fost angajat la noua închisoare ce se construia în Sinistra, ca să facă sticla mată pentru ferestre. Fiind singurul pitic din zonă, el era cel mai indicat pentru o sarcină așa de delicată: plăcile de sticlă nu se spărgeau una după alta sub apăsarea trupului său mic, firav. Chiar și-n toiul iernii, el mergea la râu ca să-și ostoiască prin copcile de gheață gleznele umflate.

L-am găsit bălăcindu-și picioarele și n-aveam de gând să mă întind la vorbă, m-am oprit totuși o vreme cu el. L-am întrebat dacă nu-l văzuse pe Mustafa Mukkerman zăbovind cu camionul lui plin de carne pîmprejurul pompei de benzină sau poate că plecase deja mai departe. Dar niciunul din noi nu era sigur dacă era joi sau nu. Și se vede că mocnea o bănuială în mine, fiindcă m-am hotărât să-mi potrivesc un pic părul. Deși, atunci când m-am pregătit pentru înmormântarea colonelului Puiu Borcan, mă tunsesem cum se cuvine.

În timp ce-mi clănțănea cu foarfecele pe lângă urechi, ca un frizer adevărat, îmi împuia capul cu poveștile lui. În curând va fi un om bogat, mi-a spus el, îl caută mereu tot felul de indivizi de la muzeul de științe naturale din zonă, care sunt interesați de scheletul lui: vor să-i dea o mulțime de bani pe el, ca să-l aibă cândva printre exponate. La prima lui furie, îi alungase naibii, dar, când vor veni din nou, și

negustorii ăștia nu se lasă cu una, cu două, avea de gând să nu-i mai refuze. Pe mine nu mă interesau învârtelile lui, așa că l-am rugat să fie atent la foarfece, de parcă aş fi ştiut dinainte că mă fergezuiau de dragul Elvirei Spiridon.

Vânătorii de munte au dat peste mine în sticlăria lui Găbriel Dunka, în timp ce mă tundeam, m-au ridicat de îndată şi m-au dus la cazarmă, în biroul comisarului silvic mă aştepta Coca Mavrodin, care m-a rugat să mă mut chiar în ziua aceea din sat, în pasul Baba Rotunda. Lânzezea şi acum insipidă, cuibărită în manta, sub harta în relief a rezervaţiei naturale, ca un păianjen în colţul plasei sale, poate că nu se mişcase de ore întregi, ochii, buzele, limba ei nu trădau pic de vlagă.

— Până acum, acolo a locuit un îngrijitor de drumuri – a început ea –, un oarecare Zoltán Marmorstein. Naiba ştie ce l-a apucat, dar a plecat şi a lăsat totul baltă. Acum casa lui e goală şi aş dori să te muţi dumneata în ea.

— N-aş vrea să-l alung din cuibul lui.

— Ei bine, se pare că individul nu se mai întoarce. Dacă ar fi să le dăm crezare oamenilor, aseară a făcut o scenă de pomină. A binevoit să-şi verse maţele.

— În cazul acesta nu pot să vă refuz.

— Cantonul rutier e o locuinţă de serviciu, prezenţa dumitale acolo presupune mai multe sarcini. Printre altele, Zoltán Marmorstein era unul din locţiitorii medicului legist.

— Îmi pare bine că v-aţi gândit la mine. Cu toate că mai am multe de învăţat în acest domeniu.

— Atunci dă-i bătaie.

Cu toate că cu o condusesem prima oară prin acele locuri, acum Coca Mavrodin îmi arată pe hartă drumul ce şerpuia până la pasul Baba Rotunda, gospodăriile ţărăneşti răspândite prin poieni şi, în cele din urmă, casa lui Zoltán Marmorstein, îngrijitorul de drumuri. Figurau pe hartă până şi grajdurile, şurile sau chiar cuştile câinilor de lângă potecile ce împânzeau muntele. Cunoşteam bine locurile.

— Şi ce trebuie să fac eu acolo sus?

— Nimic. O să locuieşti doar acolo şi pe deasupra nu de unul singur.

Colonela a scos din sertar un maldăr de hârtii şi le-a răsfirat pe masă. Fotografii erau ale unor femei de prin partea locului, pe cele

mai multe le cunoșteam de la centrul de colectare, unde veneau care mai de care cu cobilițele lor pline de afine, de mure, de roșcove. Le cunoșteam eu bine pe culegătoarele acelea.

— Alege – a arătat Coca Mavrodin către fotografiile răsfirate pe masă împingând-o când pe una, când pe alta sub ochii mei.

— Deocamdată, bineînțeles, numai una.

Printre ele se afla și frumoasa Elvira Spiridon, pasărea scorușelor. În fotografie îi străluceau vârful nasului, fruntea, inelele mari ale cerceilor de alamă din urechi. Ea era, Elvira Spiridon, cea căreia-i scosesem cândva cu dinții un spinișor din talpă.

— Alege liniștit: oricare dintre ele se va muta cu plăcere la dumneata.

— Și colonela acoperi o clipă cu mâna fotografia Elvirei Spiridon.

— Chiar și ea.

— Sunteți prea bună cu mine, domnișoară Coca – am clătinat eu din cap fâstâcit.

— Nu cred că merit una ca asta. Și apoi ar mai fi ceva.

— Fii liniștit, am vorbit deja cu bărbatul ei. Îi dă drumul.

Cu toate că, după cum spuneam, cunoșteam bine pasul Baba Rotunda, ba chiar colonela îmi mai arătase locul și pe hartă, un soldat m-a dus cu mașina până acolo, într-o scurtă recunoaștere.

Drumul ducea către dealurile Bucovinei, trecea peste cumpăna apelor, cea bătută de vânturi. Vechiul drum de țară, pe unde se hurducăia zi de zi autobuzul din Sinistra, era folosit mai degrabă de îngrijitorii de urși și de vânătorii de munte. După zilele liniștite de toamnă, acum vântul tot mai înțepit rostogolea norii deasupra poienilor. Pe culme se înălța casa îngrijitorului de drumuri acoperită de picăturile ploii; uneori, când norii se mai răsfirau, în pridvorul ei închis cu sticlă se oglindeau curbele serpentinei ce străluceau de băltoace. Printre pereții plini de crăpături, pe o frânghie de rufe, fluturau uitate acolo obielele lui Zoltán Marmorstein.

Pe atunci, pe lângă ce îmi încăpea prin buzunare, mai aveam o farfurie și două cești de tinichea, o pătură aspră, o pereche de obiele, cârpe și sfoară, bașca o sticlă de spirt denaturat. Odată întors la moară, le-am îndesat pe toate în traistă, mi-am aruncat-o în spinare, mi-am luat adio de la depozitul de fructe, de la butoaiele cu arome ametoitoare

și am pornit către noul meu loc de muncă. Morga era într-unul din cotloanele igrasioase ale curții cazărmii.

Totuși mă interesa și soarta lui Mustafa Mukkerman, așa că m-am abătut din cale și am intrat la Găbriel Dunka. Voiam să știu cam cu cât ar fi fost dispus să ducă două persoane pitite printre cărnurile lui congelate, pline de promoroacă, până în inima Balcanilor. De la Găbriel Dunka am aflat că în zadar îl așteptam eu în ziua aceea pe turc, căci între timp a reieșit – trecuse Geza Kokeny pe la el – că nu era joi, ci cel mult miercuri.

Așadar, prima mea zi de lucru la morga din Dobrin a căzut după toate aparențele într-o miercuri. Sarcina ajutorului de legist era să stea lângă mort și să observe, să urmărească dacă face vreo mișcare în timpul serviciului său. Pe masa umedă, cenușie, de piatră, era întins Zoltán Marmorstein, fostul îngrijitor de drumuri, cu mațele revărsate în nădragi. Era nemișcat, simțeam că obielele lui încă umede vor fi ale mele.

Seara m-a schimbat colonelul Titus Tomoioaga și, odată ieșit la aer, în timp ce urcam agale către pasul Baba Rotunda, gâlgâind adeseori din sticla cu spirt denaturat, m-a cuprins o bucurie de neînțeles. Fulgii de zăpadă mi se topeau pe față, între timp a început să ningă, din dosul norilor se întrezărea gonind pe cer luna.

Până să ajung pe culme, casa îngrijitorului de drumuri era deja împresurată de zăpadă. Mă pregăteam deja să plimb lumina lanternei peste cele câteva trepte care urcau în pridvor, când am observat că fereastra era năpădită de aburi roșietici, de limbile flăcărilor uneori înțeleșite din sobă. Deci Coca Mavrodin nu mă amăgise. Nu eram singur.

Din casa drumarului luminau cei trei ochi roșii ai ușii de la sobă și străluceau inelele cerceilor de alamă. Elvira Spiridon era așezată la marginea priciului, cu mâinile strânse în poală. În fața ei, opincile descălțate.

— De azi voi locui la domnul.

— Bine ai venit.

— Mi s-a spus că domnul nu vorbește prea mult. Atunci o să tac din gură și eu.

— Sper că nici dumneata nu vei avea de ce să te plângi.

Acum, pe priciul părăsit al lui Zoltán Marmorstein, zăceau pernițe rotunde, două covorașe proaspăt spălate, din zdrențe, din care

se mai răspândea mirosul vântului care sosise în acea zi pe culme. Pe masă, o oală neagră de tuci, cu ciorbă de cartofi mirosind a șobolani, golită deja pe jumătate de altcineva. Și băutura preferată a vânătorilor de munte: pălinca de mure. Înfiptă în dop, o stea strălucitoare, un scaiete argintiu-auriu.

— Asta e de la bărbatul meu.

— E foarte amabil. Desigur că o să-l cunosc și eu. Și vă rog să nu mai plângeți.

— Bărbatul meu e Severin Spiridon, îl cunoașteți deja într-un fel.

— Doar așa, după nume, nu-mi aduc aminte de el.

— A avut o mică pățanie copilărească. Dumneavoastră l-ați scos atunci din încurcătură. Nu a mai avut chef să trăiască și domnul i-a dat răsuflarea lui.

— Aha, parcă îmi amintesc ceva. Atunci, dacă nu mă înșel, aveți și un câine tărcat, frumos.

— Da, da. Nici câinele nu l-a uitat pe domnul.

Am observat cum i s-au mișcat obielele pe glezne, am îngenuncheat și i le-am desfăcut cu mâna mea. Picioarele acelea călduțe, împânzite de vinișoare, mirosind a fân cosit, pe care, de când cu scaietele, am avut deja onoarea să le cunosc puțin. Acum le țineam din nou în palmă.

— Deci așa, am mormăit eu distrat, orice s-ar zice, un colonel se ține de cuvânt. Și eu care credeam că domnișoara Coca Mavrodin-Mahmudia mă ia peste picior. Cel de Sus s-o binecuvânteze de mii de ori.

— Da, dorința domnișoarei colonel este să locuiesc de acum încolo la domnul. Dar, dacă-mi dați voie, o să mai trec uneori și pe acasă.

— Du-te de câte ori poțtești. La urma urmei, ai la cine să te duci. Te rog din nou să nu mai plângi.

Am destupat sticla și am turnat din darul lui Severin Spiridon în cele două cești de tinichea. Am găsit sub prici un lighean, l-am pregătit pe sobă plin cu apă, apoi am gustat ciorba. Ligheanul era găurit, priveam biluțele de apă ce sfârâiau pe plita înroșită, între timp sorbeam din băătură și i-am făcut Elvirei Spiridon semn cu mâna că acum gata, poate să se dezbrace.

De mult nu mai auzisem foșnetul acela al hainelor, murmurul furișat al brațelor goale, dar mai ales cel al atingerii pulpelor catifelate, cum se prelinge apa pe coaste, cum se zvântă pielea. Am ales pe pulpa Elvirei Spiridon una din vinișoarele care urca ramificându-se, împreunându-se la loc. Am luat-o aparent șovăielnic, cu arătătorul de-a lungul ei.

— Să știi – i-am spus eu în șoaptă, cu un glas care m-a surprins și pe mine – că eu sunt cel care ți-a scos odată un spin din talpă. Îți mai amintești cum s-a întâmplat: ți l-am scos cu dinții.

— Nu l-am uitat pe domnul.

— Trebuie să-ți mărturisesc că, de atunci, îți spun în sinea mea scorușă, păsărică, păsărică scorușelor. Ori de câte ori îmi amintesc de tine, întotdeauna altfel.

— Nu prea pricep, dar cred că acum domnul îmi spune vorbe frumoase.

— Și, ca să nu uit: în curând îți voi da pupici peste tot. Asta ca să nu avem vorbe mai târziu.

— Domnul poate să mă pupe unde vrea.

Mult mai târziu, când înțețeam focul, ghemuit gol pușcă în fața sobei, m-am simțit năpădit de vechile mele gânduri. Mi-am amintit de Mustafa Mukkerman și, bineînțeles, de Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, pe care nu-l mai văzusem de patru, cinci ani, cu toate că trăia prin apropiere, în rezervație. Speram să dau până la urmă de el și să plecăm împreună în Balcanii însoriți. Ce-i drept, nu era cel mai fericit moment să apară femeia asta în viața mea. Dar acum ea respira ușor alături de mine. M-am întors îngenunchind pe prici și mi-am băgat mâna sub pătură.

— Sper că ți-a plăcut.

— N-a fost rău, domnule.

— Poate că aici a fost mâna Celui de Sus. Dacă nu, o să-mi iau într-o bună zi tălpășița. Vreau să-ți mărturisesc că mai am și o altă viață.

— Am bănuț eu. Domnul l-a cunoscut pe domnul Zoltán Marmorstein? A plecat și el.

— Nu, nu am avut onoarea.

— Poate că o să se întoarcă. Astea sunt obielele lui.

— Dacă vine, vine. Să fie bine-venit.

Peste noapte, vântul, ninsoarea au stat, iar piscurile, în bătaia lunii, luminau încăperea. Zăpada din jurul casei pâraia în liniștea așternută, de parcă Zoltán Marmorstein s-ar fi apropiat cu nădragii lui împovărați de mațe. Elvira Spiridon a ieșit de sub pătură și s-a oprit în dreptul ferestrei. A rămas îndelung, poate ceasuri întregi așa, cu umerii ei moi, liliachii și durdulii, aidoma creștelor înzăpezite din apropiere. Când s-a cuibărit din nou lângă mine, odată cu zorile, avea pulpele, fundul ca gheața, ca sticla.

Mi-am plimbat răsuflarea peste trupul ei înțepenit, am adulmecat-o la subsuori.

— Și încă n-am vorbit nimic despre mirosul tău. De pildă aici, pe gât, îmi place tare mult. Nu oricine miroase așa.

— Înainte de a pleca, soțul meu m-a spălat. M-a uns pe alocuri cu ulei de alune.

— Alune, deci! Aud acum prima oară una ca asta. Vreau neapărat să-l cunosc pe soțul tău.

— Dar îl cunoașteți deja. Cândva i-ați salvat viața.

N-am mai stat de ani de zile tolănit în pielea goală pe un covor de zdrențe, lângă o sobă din care să se reverse căldura, și niciodată așa ca să mă gâdile la nas mirosul uleiului de alune. Mi-am spus în sinea mea: „Ce-ți mai dorești? Visul ți s-a împlinit. Stai tolănit în pat, cu fundul catifelat al Elvirei Spiridon în brațe. Ai ajuns sus de tot, băiete”.

— Încă nu știu cum îl cheamă pe domnul – m-a dezmeticit pe neașteptate Elvira Spiridon.

— Într-adevăr. Dar fii liniștită, în curând, cel mai târziu până diseară, am să-ți spun cum mă cheamă.

— Pentru că, dacă va trebui, am să vă chem și eu.

— Ai dreptate, dar te rog să ai un pic de răbdare, va veni în curând și clipa prezentării. Poate n-o să mă crezi, dar nu demult mi-am pierdut actele. Trebuie neapărat să vorbesc cu colonela Coca Mavrodin în privința numelui meu. Până atunci, din păcate, nu pot să mă pronunț.

— M-am gândit numai așa, că dacă aș putea să vă spun pe nume, m-aș obișnui mai repede cu domnul.

Când se ridica de pe prici, eu priveam în glumă afară pe sub

brațul ei, alteori direct peste umăr. Văile erau acoperite de o ceață liliachie, din ea se iveau doar vârfurile brazelor, uneori o străpungeau stoluri întregi de ciori care se îndreptau către cotloanele muntelui Pop Ivan. Soarele tocmai se revărsa peste culmile înzăpezite.

În timp ce camera se aerisea, noi stăteam în tăcere unul lângă celălalt, în dreptul ferestrei deschise. Măinile ni s-au atins, ni s-au lipit încet, în cele din urmă ni s-au înlănțuit împăciuitor. În căușul de taină dintre ele se ascundea, de bună seamă, același nume. Cel ale cărui urme de pași împresurau cu legământul lor de credință zăpada din jurul casei.

În poiana de peste vale, de sub zăpada proaspătă, au răsărit strălucind cu negreala lor grămezile de bălegar, printre ele se plimba un câine tărcat, prin aburii ce se învolburau deasupra lor se încălzeau plutind păsările frigului. Pe șindrila acoperișului din apropiere flutura păienjenişul fumului, după incursiunea lui din noaptea trecută, Severin Spiridon trebuia acum prin gospodăria lui.

Soarele răsărise de-o șchioapă, trebuia să pornesc degrabă la noul meu loc de muncă. Se cunoștea că aveam o femeie lângă mine, căci mi-am găsit mantaua pe care am botezat-o repede chepenașul legistului adjunct, agățată de poartă, împlinită de aer proaspăt. Nu există vreun miros afurisit pe care vântul culmilor să nu-l alunge într-o noapte întreagă dintr-o zdreanță ca asta.

N-am mai stat de ani de zile tolănit în pielea goală pe un covor de zdrențe, lângă o sobă din care să se reverse căldura, și niciodată așa ca să mă gâdile la nas mirosul uleiului de alune. Mi-am spus în sinea mea: „Ce-ți mai dorești? Visul ți s-a împlinit. Stai tolănit în pat, cu fundul catifelat al Elvirei Spiridon în brațe. Ai ajuns sus de tot, băiete”.

— Încă nu știu cum îl cheamă pe domnul – m-a dezmeticit pe neașteptate Elvira Spiridon.

— Într-adevăr. Dar fii liniștită, în curând, cel mai târziu până diseară, am să-ți spun cum mă cheamă.

— Pentru că, dacă va trebui, am să vă chem și eu.

— Ai dreptate, dar te rog să ai un pic de răbdare, va veni în curând și clipa prezentării. Poate n-o să mă crezi, dar nu demult mi-am pierdut actele. Trebuie neapărat să vorbesc cu colonela Coca Mavrodin în privința numelui meu. Până atunci, din păcate, nu pot să mă pronunț.

— M-am gândit numai așa, că dacă aş putea să vă spun pe nume, m-aş obișnui mai repede cu domnul.

Când se ridica de pe prici, eu priveam în glumă afară pe sub brațul ei, alteori direct peste umăr. Văile erau acoperite de o ceață liliachie, din ea se ițeau doar vârfurile brazilor, uneori o străpungeau stoluri întregi de ciori care se îndreptau către cotloanele muntelui Pop Ivan. Soarele tocmai se revărsa peste culmile înzăpezite.

În timp ce camera se aerisea, noi stăteam în tăcere unul lângă celălalt, în dreptul ferestrei deschise. Măinile ni s-au atins, ni s-au lipit încet, în cele din urmă ni s-au înlănțuit împăciuitor, în căușul de taină dintre ele se ascundea, de bună seamă, același nume. Cel ale cărui urme de pași împresurau cu legământul lor de credință zăpada din jurul casei.

În poiana de peste vale, de sub zăpada proaspătă, au răsărit strălucind cu negreala lor grămezile de bălegar, printre ele se plimba un câine tărcat, prin aburii ce se învolburau deasupra lor se încălzeau plutind păsările frigului. Pe șindrila acoperișului din apropiere flutura păienjenişul fumului, după incursiunea lui din noaptea trecută, Severin Spiridon trebuia acum prin gospodăria lui.

Soarele răsărise de-o șchioapă, trebuia să pornesc degrabă la noul meu loc de muncă. Se cunoștea că aveam o femeie lângă mine, căci mi-am găsit mantaua pe care am botezat-o repede chepeneagul legistului adjunct, agățată de poartă, împlinită de aer proaspăt. Nu există vreun miros afurisit pe care vântul culmilor să nu-l alunge într-o noapte întreagă dintr-o zdreanță ca asta.

7. (Sângele lui Bebe Tescovina)

Într-o bună zi, dis-de-dimineață, legistul adjunct, specialistul în mure și afine de altă dată, cel care trăia în casa îngrijitorului de drumuri din pasul Baba Rotunda sub pseudonimul Andrej, a fost căutat de un vânător de munte. Soldatul a așteptat până când Elvira Spiridon a pornit și a dispărut printre brazi, în drum către casa bărbatului ei, și doar atunci a ieșit din pădure, îndreptându-se spre casa izolată de pe culme. Când a auzit pașii care se apropiau, pârâind din greu pe coasta înghețată a șanțului de lângă drum, ca atunci când se apropie o veste proastă, Andrej Bodor s-a tras după ușa și a slobozit ca un câine câțiva stropi de urină.

Dar soldatul adusese cu el un pachet care făcea cât o veste confidențială. A scos din porthart o tunică de subofițer uzată, niște cizme de cauciuc, o pereche de pantaloni militari, cu indicația ca Andrej Bodor să le îmbrace de îndată și să-l urmeze spre Dobrin City; iar asta nu prevestea nimic rău. Toți oamenii de încredere ai vânătorilor de munte din zona Sinistra purtau asemenea uniforme militare uzate, fără epoleți.

— Să știți că am venit pe jos, ca să avem vreme să discutăm pe drum.

— Cu mine nu-ți merge. Cel mult despre mure, frăguțe, eventual despre huhurezi.

— Ne apropiem de subiect. Dacă-mi dați voie, am să încep.

— Mi-e teamă că nu avem subiecte comune.

— Tocmai asta e, că avem, și anume domnișoara Coca. Ea m-a trimis. Ei bine, la început s-a înșelat în privința dumneavoastră, dar acum și-a schimbat părerea: trebuie să vă mărturisesc că vă prețuiește deosebit de mult. Și, pentru început, vrea să vă încredințeze, numai dacă acceptați, bineînțeles, o sarcină delicată: ar dori să vă trimită în rezervație.

— Eu nu am acces acolo, colonelul Borcan nu mi-a eliberat permisul de trecere.

— Acum aveți și permis. Domnișoara Coca vă roagă să petreceți o noapte la cantină. Acolo locuiește o fetiță pe nume Bebe Tescovina. Se zvonește că noaptea îi strălucesc ochii, aidoma pisicilor sălbatice. N-ar strica să cercetați dacă e așa sau nu.

Pe vremuri, colinele Dobrinului erau împânzite de mine de fier, la rampele de încărcare, acolo unde se colecta sterilul, ducea o cale ferată îngustă. Mai târziu, după ce exploatarea s-a desființat și puțurile părăsite au fost populate cu urși, calea ferată îngustă a devenit din nou utilă, căci pe ea se transporta cu vagonetele hrana pentru dobitoace: fructe, resturi, leșuri de cai, ba chiar și măgari vii. La capătul șinelor mai exista încă vechea cantină muncitorească, acum se duceau acolo pădurarii și ursarii să bea, să joace seara moara, barbut, domino, să prăjească pe plita încinsă ciuperci și ouă.

Bebe Tescovina era una din fetele lui Nikifor Tescovina, responsabilul cantinei, o cunoștea toată lumea după părul ei roșcat ca văpaia focului; umbla la școala din Dobrin City cu o drezină de mână,

până ce zăpada nu acoperea șinele de tot. Din dosul gardurilor cenușii, părul ei strălucea înflăcărat până departe, ca tufele de scorușe. Acum a reieșit că-i străluceau și ochii.

— Eu nu mă pricep la una ca asta.

— Cum să nu. Iar la poarta cazarmii vă așteaptă un pachetel pe care trebuie să i-l duceți lui Geza Hutira.

— Geza Hutira, Geza Hutira, cine-o mai fi și ăsta? N-am avut onoarea să-l cunosc.

— El este meteorologul rezervației. O să-l recunoașteți, îi atârnă părul până la pământ. Nu s-a mai tuns de douăzeci și trei de ani.

Cinci ani a așteptat Andrej Bodor ziua aceasta, în tot acest timp și-a imaginat de nenumărate ori clipa în care se vor întâlni, el și fiul lui adoptiv. Dar, la aflarea vestii, nici măcar n-a tresărit.

— Sincer să fiu, nu prea știu. Mă întreb dacă voi găsi locul.

— Sunt convins.

— Știți, iarna nu mă aventurez cu plăcere prin pădure. Vă dați seama la ce mă gândesc: poate mă procopsesc cu vreo boală. Anul acesta încă nu am fost vaccinați.

— E adevărat, domnișoara Coca a fost cea care a contramandat acțiunea. A spus că nu-i place ca oamenii ei să fie împunși. O să găsească ea ceva în loc.

Pachetul care-l aștepta pe Andrej la poartă consta numai dintr-o tijă de aluminiu. Nici măcar o baghetă, mai degrabă un sistem de țevi băgate una într-alta; trăgând elementele, totul se lungea binișor. Pe de altă parte, era prevăzută cu găuri, orificii de diferite mărimi din care atârnau smocuri de lână galbene și portocalii. Era imposibil de ghicit la ce putea folosi așa ceva. Andrej și-a pus-o pe umăr și a luat-o din loc.

De cealaltă parte a drumului, bustul lui Geza Kokeny, ursarul erou, era negru ca smoala de ciorile care se strânseseră ciorchine pe el, dar, la apropierea pașilor lui, s-au stârnit în zbor, lăsându-l în albul imaculat al găinașului depus pe el. Era și nu era un semn bun. În apropiere stătea mașina militară de teren cu cruce roșie, iar în dosul geamului coborât era fața cu praf de găngăni a Cocăi Mavrodin. Nu ți-ai fi dat seama că e o femeie dacă n-ar fi purtat la gât un medalion de culoare înflăcărată: o stea roșie, în cinci colțuri, prinsă în bronz.

La sfârșitul toamnei, poalele pădurilor erau încărunțite doar de ninsorile trecătoare, care una, două se topeau de pe terasament, de pe

șinele înguste. Cu ranga de aluminiu pe umăr, Andrej a luat-o direct către gară, ca de acolo să se opintească cu drezina de mână până-n rezervația naturală. Șinele se terminau tocmai în dreptul cantinei lui Nikifor Tescovina.

La jumătatea drumului, la intrarea în rezervație, linia era blocată cu o barieră. Colonelul Jean Tomoioaga a văzut de departe cine se apropia și a ieșit din canton să-i deschidă calea.

Andrej a frânat drezina, a ancorat-o de furca barierei ca să n-o ia pe pantă în jos. Colonelul și-a dat seama imediat că nu se grăbea și a scos șahul de sub prici. Mișcau ciopliturile grosolane pe o cămașă în carouri așternută pe podea, în dreptul ușii deschise; dacă venea cineva, totul putea fi adunat dintr-o mișcare.

Colonelul Jean Tomoioaga știa că amicul lui n-a mai trecut niciodată dincolo de gard, așa că i-a atras atenția că, după barieră, șinele încep să urce abrupt, așa că n-ar fi stricat să ungă bine osiile înainte de plecare. Bidonul de tablă cu osânză, cu o lopățică de lemn înăuntru, era sub streășina pichetului. În timp ce Andrej își pregătea mașinăria, colonelul cerceta piesa de aluminiu. A tot tras țevile una din cealaltă, până ce pe una din mijloc a apărut numele lui Puiu Borcan, comisarul silvic decedat.

Chiar dacă nu-l înmormântaseră, se părea că măcar locul unde era ținut cu piroane de pământ și acoperit cu saci de plastic va fi marcat cu stâlpul lucios de aluminiu, care va lumina în depărtări. Smocurile colorate, mai cu seamă cele portocalii, vor luci până departe, iar găurile, scobiturile acelea, vor fi aidoma unui flaut de vânt. Așa, dacă va fi nevoie, locul va putea fi găsit și pe întuneric sau și mai târziu, când va fi acoperit de viscole.

— Soldații care l-au găsit spun – a adăugat colonelul Jean Tomoioaga – că era deja un pic pișcat. Bineînțeles, liliicii.

— Asta-i bună – a mormăit Andrej –, iarna liliicii hibernează.

Și-a dezlegat târaboanța, s-a suit la manivelă și și-a continuat drumul. În față, pârâul se prăvălea cu spume care te orbeau, vuietul lui acoperea cu totul scârțâielile drezinei. Dar zgomotul roților se prelingea până departe, până la capătul șinelor, unde hăuia, zbârnâia în capra care indica capătul liniei. S-a auzit și în cantină, fiindcă, atunci când vehiculul a apărut după ultima curbă, Nikifor Tescovina îl aștepta deja cu brațele încrucișate, alături de șine.

— Pun pariu că o cauți pe fiică-mea. Din păcate nu este acasă. S-a dus la plimbare cu Geza Hutira.

Stătea cu capul descoperit, într-un tricou cu mâneci scurte, în pantaloni militari rupți, cu sandalele de piele trase pe picioarele goale, în noroiul plin de jur-împrejur cu urme de copii desculți, cu toate că iarna cobora deja de pe culmi cu negurile ei cenușii.

— Mai întâi o să mă duc la meteorolog – i-a spus Andrej.

— Când mă întorc o să trag la tine.

— Da, știu. Poate că cu o să dorm deja. Hai să bem câteva pătărele acum.

Cantina era o încăpăre lungă, umedă, mirosind a ciuperci, cu o tejghea dărăpănată pe o latură, în dosul ei, prin jurul sobei era încropită un fel de bucătărie, iar într-un colț, în chip de culcuș, era un prici lat. În sală stăteau ghemuiți trei ursari, purtau pelerine cu gulere înalte, lucioase de jeg, pline de ținte, de cuie, de nituri, probabil împotriva ghearelor de urși. Doctorul Oleinek, mai marele ursarilor, se lăbărta de unul singur la masă, pe banca îngustă de lângă perete sorbeau din pahare braț la braț cei doi gemeni albinoși. Potrivit mărturiei plăcuțelor de tablă pe care le purtau la gât – iar asta chiar și la niște gemeni era o mare raritate –, purtau același nume: pe amândoi îi chema Hamza Petrika. Îl vedeau pe Andrej prima oară, acum tocmai scoteau limba la el.

Au apărut doi copii bruneți dintre cei ai lui Nikifor Tescovina, strălucirea aluminiului i-a atras printre mese. Au lins țeava, au pipăit cu degetele literele gravate pe ea. Ei au fost ultimii care l-au văzut în viață pe colonelul Puiu Borcan, cel care a pornit de aici către locul odihnei sale de veci. Aproximarea morții îl făcuse aproape transparent, doar conturul lui mai vibra în dreptul mesei unde se așezase pentru ultima oară ca să bea vin fiert, urechile lui cândva frumoase, mari, acum străluceau pleoștite, străvezii de febră, ca celofanul mototolit. Până l-au găsit, așa spune legenda, era deja ciugulit de-a binelea.

— Atunci diseară am să te deranjez.

— Vino liniștit. După cum ți-am mai spus, știam că ai să vii.

Cărarea ce ducea către casa meteorologului trecea peste drum de casă, printr-o vale îngustă. Până acolo se întindea un câmp plin de mușuroaie, la marginea lui, piticul Gâbriel Dunka se târa în patru labe printre movilite. Purta un fel de mănuși care-i ajungeau până la umeri,

Își băga din când în când tot brațul prin vizuinile tainice din pământ. Făcea deja de mult afaceri cu Nikifor Tescovina, prindea pentru el marmote pe câmpul din jurul cantinei. De câte ori se apropia pe șine vreun tren sau chiar o simplă drezină de mână, marmotele dădeau buzna din mușuroaie.

— Ascultă-mă bine – i-a spus Andrej piticului – nu ne aude nimeni acum. Am aflat de bisnisurile tale, știu că ești plin de bani. Dă-mi și mie ceva împrumut.

— M-ai strâns la colț. Cam cât ți-ar trebui?

— M-am gândit la patru hârtii de douăzeci de dolari. Sigur o să ți le dau înapoi cândva. Îmi trebuie exact patru bucăți, de ele depinde viața mea.

— Acum du-te, Niki Tescovina e în dosul ferestrei.

La jumătatea drumului înspre casa lui Geza Hutira, valea se deschidea puțin, de pe colină se prelingea în râu un firicel de apă sângerie – locul era numit izvorul zumzăit, fiindcă vântul fredona zi și noapte la gura sticlelor aruncate printre urzici. Apa minerală feruginoasă care bolborosea din izvorul zumzăit vopsise în ruginiu mica albie, acoperise cu un strat sângerieu jghebul din scoarță de brad, pietrele, rădăcinile peste care se prelingea. Până și mirosul ei era aidoma sângelui.

Pe deasupra, mai era și puțin însângerată. Bebe Tescovina se stropea aplecată peste izvor. Hăinuțele ei erau azvârlite pe un bolovan și, cu toate că de prin umbrișuri se ițeau strălucirile reci ale înghețului și ale promoroacei, ea purta numai un fel de scutece la brâu. Prin păienjenişul de vinișoare de pe pulpele sale firave de copil, de pe picioarele sale osoase, curgea sângele.

Geza Hutira stătea pe o buturugă, acum n-ai fi putut să-l recunoști după părul său lung până la pământ, căci îl purta băgat sub haină, după gât. Pufăia dintr-o pipă îndesată cu cimbrisor, a cărui aromă se simțea de departe, iar la picioarele lui trona o sticlă goală. Măsura din priviri, prin vâlul mișcător de fum, trupul firav al lui Bebe Tescovina, cărările întortocheate ale sângelui de-a lungul strălucirii umede a picioarelor ei osoase. Nu l-a văzut pe Andrej, care se apropiase pe neobservate dinspre vuietul pârâului, decât atunci când stâlpul de aluminiu de pe umărul lui i-a strălucit în ochi.

— Am onoarea – l-a salutat el.

— Știam că azi o să mă caute cineva. Hai să pornim imediat, ca să te poți întoarce la timp.

— S-a ridicat de pe piatră, ca să-și dezmoștească oasele, ținându-și pipa între dinți și a strigat către Bebe Tescovina: – Am puțină treabă cu domnul. Dacă poți, vino mâine la aceeași oră tot aici.

Acum, lui Bebe Tescovina nu-i mai strălucea decât părul roșcat, tuns scurt, nu-și lua ochii ca murele, albastru-brumării, de la Geza Hutira. Când cei doi au pornit la drum, ea a început să se îmbrace pe îndelete, dezamăgită.

Poteca era înghițită pe alocuri de albia pârâului, se vedea că acel om, singurul care o folosea, purta întotdeauna cizme de cauciuc. Limanurile micilor meandre erau deja acoperite de o pojghiță înghețată, primprejur, pe pietrele glazurate, pe luciul sticlos al crengilor, se legănau codobaturile.

— Trăiți singur? – a întrebat Andrej un pic găfâit din cauza urcușului.

— Adică cu? Dacă nu sunt indiscret, unde vreți să ajungeți cu această întrebare?

— Mă interesează doar cum trăiți. Și eu sunt îndrăgostit de singurătate. Poate că semănăm.

— Poate semănăm – Geza Hutira s-a oprit, l-a măsurat indulgent pe celălalt din priviri.

— Asta-i altceva. Atunci am să vă spun. Este cineva la mine. Oricum o să vă întâlniți cu el.

Casa lui Geza Hutira era la capătul văii, dincolo de marginea pădurii, acolo unde se întâlnea prăvălișul de stânci cu firicelul de apă care strălucea printre ele. Urzeala pădurii se rărea dintr-odată, pe surpătura brăzdată de șanțuri se mai cățărau doar câțiva brazi încărunțiți de licheni. Norul se ridicase de curând de pe acolo, șindrila acoperișului mai era îmbrobodită de stropi multicolori de apă. Alături strălucea dulăpiorul alb, pe patru picioaroange, cu aparate, al meteorologului, iar mai încolo, pe instrumentele de măsură întunecate/se chirceau nemișcate ciorile.

În pragul casei era așezat Bela Bundasian, fiul adoptiv al lui Andrej, cu mâinile împreunate în rugăciune, cu degetele mari morișcă, cu o sticlă de spirt denaturat răsturnată la picioare. Chelise devreme, ca armenii, fruntea lucioasă, creolă, i se înălța peste sprâncenele

stufoase, lentilele groase îi dădeau o privire de bufniță. L-a privit pe tatăl său vitreg din dosul ochelarilor, cu o față împietrită, indiferentă, care nu lăsa să se întrevadă nicio urmă de bucurie sau de mirare. Aproape că nici n-a tresărit când acesta s-a proțăpit în fața lui cu drugul de aluminiu pe umăr.

— Dumneata? – a mormăit el de parcă ar fi vrut să se convingă singur de ceea ce vedea.

— Cum naiba ai ajuns aici?

— Te caut pe tine – a șoptit Andrej.

— Sunt de cinci ani pe urmele tale.

— Pe urmele mele? Dar de ce?

— Se vede că am reușit să-i duc de nas. Am vrut să te văd și acum sunt aici.

— Numai ca să mă vezi?

— Nu mai am pe nimeni, doar pe tine.

Bela Bundasian a dat sticla goală peste cap, a ținut-o cu răbdare la gură până s-au scurs și ultimele picături de băutură. Apoi, după ce și-a umplut pe îndelete gura cu salivă, a scuipat clătinând din cap: groaznic.

Geza I lutira a adus din casă un ocean, și-a plimbat cu el privirile peste stâncile aride ale strâmtorii, în cele din urmă a rămas ținut cu el către un pisc ce mai strălucea de zăpadă. Pe creasta muntelui vibrau colțurile ascuțite ale unei grămezi de pietre: acolo era întins colonelul Borcan, acoperit cu saci de plastic. Drugul de fier trebuia înfipt lângă el.

— Văd că ați dat peste o cunoștință mai veche, a spus-o pe șleau Geza Hutira. I-a întins și lui Andrej oceanul, ca să privească prin el. Dar vă asigur de toată discreția mea. Nu am să vă întreb nimic.

— Vă mulțumesc anticipat. Nu neg faptul că-l cunosc. Voi avea de discutat ceva cu el.

— Până ce discutați, eu am să mă întorc cu spatele, am să-mi astup urechile, eventual am să mă duc mai încolo.

— Nici vorbă de așa ceva – a intervenit Bela Bundasian.

— Chiar te rog să ciulești bine urechile. Ar fi culmea să am secrete față de tine.

Podișul pe care s-au cățărat după scurtă vreme era acoperit deja

de un strat subțire, negricios, de zăpadă. Se însera, pe stâncile din față strălucea din văgăuni gheața, pe acolo șerpuiau potecile pe care trecea Geza Hutira ca să-și citească aparatele de măsură. Iar acum, după ce și-a pus țințe la tălpi, după ce s-a înfășurat cu sârmă de oțel la brâu, a luat-o de unul singur, cu drugul de aluminiu în spinare.

Până să ajungă pe culme, apoi la grămada de pietre lângă care era întins colonelul Puiu Borcan, acoperit cu saci de plastic, s-a înserat de-a binelea. Andrej aștepta în tăcere alături de fiul său adoptiv, priveau amândoi silueta proiectată în depărtare pe cer, până ce, într-o clipă, a fost înghițită de asfințit. Odată cu seara, s-a pogorât peste platou un liliac uriaș, o vreme, umbra lui a plutit peste tufele fumurii ale brazilor pitici, peste ienuperi, apoi s-a pierdut și ea în amurg. Era umbrela singuratică, hoinară a răposatului colonel silvic.

Vântul s-a domolit pe neașteptate, printre pereții golași ai strâmtorii liniștea s-a pogorât ca într-o sticlă goală. Din înălțimi se auzeau clinchetele, ciocăniturile metalice, cum înfîgea Geza Hutira bârna printre pietre, cum bătea țaruși în stâncă în jurul ei și, în sfârșit, zbârnâitul cablurilor întinse. Din văi, aidoma aburilor după ploaie, se ridica în valuri murmurul pâraielor.

— Ți-am răsfoit jurnalul – a deschis vorba Andrej.

— Am sperat că va reieși din el în ce bucluc ai intrat.

— Rău, foarte rău ai făcut.

— De aceea te-am căutat mai întâi la Connie Illafeld, dar degeaba. Așa mi-am dat seama că treaba este mult mai gravă.

— Habar n-am despre ce bucluc vorbești. Problema cea mai mare este faptul că mi-ai citit jurnalul, fir-ar a dracului de treabă.

— Am fost nevoit s-o fac. Am sperat că o să pricep ce s-a întâmplat cu tine.

— După cum vezi, n-am pățit nimic. Știi bine cât de mult urăsc eu asta.

— Până la urmă tot am dat de tine. Te caut deja de ani de zile, acum locuiesc în Dobrin, în apropiere. O să te iau de aici.

— Renunță imediat la gândul ăsta. Să nu-ți mai bați capul cu mine. Mă simt mai bine de unul singur.

— Plănuiesc ca la primăvară, cel mai târziu la începutul verii, să vin după tine. Cum ți-am spus, nu mai am pe nimeni în afară de tine.

— Să nu-ți imaginezi că o să plec cu tine. O să rămân aici și, dacă nu mă lași în pace, nici nu-ți închipui ce sunt în stare să fac. O să am grijă să se afle ce uneltești tu cu atâta ardoare în zona interzisă.

Se vedea că Geza Hutira își terminase treaba, stâlpul înfipt printre bolovani se înălța priponit cu cabluri, fiindcă deodată s-a auzit cum a început să fluiera prin orificii vântul care străbătea creasta. De sub pașii lui tot mai apropiați se rostogoleau bolovani prin grohotiș. Apoi s-a auzit și foșnetul felinarului său, dar el cunoștea atât de bine toate cotloanele locului, încât nu l-a aprins decât atunci când a ajuns lângă cei doi bărbați care-l așteptau.

Atunci valea a devenit dintr-odată scânteietoare. De sub stratul subțire de zăpadă, pietrele s-au făcut incandescente și, pe unde se întindea raza de lumină a felinarului, se ridicau în valuri sclipiri albastre, verzi, roșcate.

Înainte să fi fost aduși urșii în rezervație, colinele Dobrinului erau pline de mine metalifere. De pe culmi coborau în vale, până la stația de încărcare, funiculare și, în dreptul stâlpilor peste care se hurducăiau vagonetele suspendate, se prăvălea mereu câte un bolovan. Acum minereul risipit licărea mătăsos de sub zăpadă.

După ce puțurile au fost închise, în cocioaba încropită din pietre și grinzi, în care odinioară se aciua mecanicul de la funicular, se mutase Geza Hutira, meteorologul. Dar cocioaba, cu pietrele ei înverzite de mușchi, cu grinzele ei îmbibate de ceață, năpădite de licheni, părea să fi crescut singură din pământ, îngemănată cu coasta muntelui. Când lumina felinarului a ajuns înăuntru, încăperea s-a umplut de forfota umbrelor.

— Să nu-ți fie teamă – a spus Geza Hutira.

— Nevăstuica și cățelul-pământului sunt prietenii omului.

Bela Bundasian s-a tolănit iute pe un maldăr de zdrențe dintr-un ungher, a destupat o sticlă, iar mirosul băuturii s-a răspândit în toată casa. Mirosul băuturii în care a fost înmuiată o vreme gențiană.

— O să-ți aduc o pătură – a încercat să deschidă vorba Andrej.

— N-o să-mi fie ușor să fac rost, dar o să procur una dintr-o magazie.

— Nu, urăsc păturile.

— Data viitoare o să vin cu vești bune. Am o cunoștință, un șofer. Pe deasupra mai e și străin, înțelege, nu-i așa?

— Cum de-ți trece prin cap una ca asta? Acum și dumneata ești de-al lor. Altfel n-ai fi putut să vii aici.

— Doar așa am reușit să dau de urma ta.

— Ei bine, să nu te mai văd în fața ochilor.

— Bela Bundasian și-a tras peste cap pătura plină de găuri, zdrențele, și a continuat cu fața către perete: Și află că nu vreau să am legături cu străinii. Nici cu cei din țară. Și că știu foarte bine ce am de făcut cu cei care vor să mă bage în bucluc.

— Acum pleacă – l-a înghiontit Geza Hutira pe Andrej – Văd că-l deranjezi. Îl cunosc, e un băiat cam sensibil. Și de altfel Nikifor Tescovina te așteaptă jos, la cantină.

Andrej avea o lanternă, dar n-a folosit-o. Pe fundul văii, pârâul împânzit de oglindirea stelelor marca drumul ca un fir de mătase rostogolit prin întuneric. Nikifor Tescovina își aștepta oaspetele nocturn bălăngănind felinarul.

— Am lipit două mese pentru tine – a spus el.

— Copiii ți-au așternut crengi proaspete de brad. Mâncăm de obicei dimineața, așa că până atunci somn ușor.

Dinspre priciul lat pe care dormea Nikifor Tescovina cu cei trei copii ai săi se răspândea mirosul amărui al spiritului denaturat, amestecat cu gențiană. A stins lămpașul, focul din sobă se domolise și el demult, se auzea mai degrabă cum își dădeau sticla din mână-n mână, trăgând fiecare câte o dușcă. În întunericul profund străluceau ochii lui Bebe Tescovina.

Păianjenii, larvele fojgăiau prin pereți, podul mișuna de grivani, de popândăi, de lilioci, gheare minuscule răpăiau pe podea. Casa era împânzită de torsul respirațiilor împăienjenite de vise. Când Nikifor Tescovina a trecut desculț de-a curmezișul încăperii, scârțâind podelele, se crăpa deja de ziuă. Andrej a sărit și el de pe mesele pe care dormise și s-a postat în prag, alături de responsabilul de cantină. Se pișau amândoi de pe scări, urmărind cu capetele aplecate cum se răsfiră înnegrite pe pământul înghețat firele înspumate, aburinde, șerpuitoare de urină. În cotloanele văii abia se crăpaseră găocile de întuneric, stâlpul de aluminiu lucea ca stelele zorilor.

Când s-a luminat de ziuă, copiii au ieșit de sub pături și Nikifor Tescovina a întezit focul. Au pus la prăjit pe plita încinsă hribi, alune, ghinde, într-o oală se înmuiau lujerii de afine, aburii îmbălsămați

mângâiau ferestrele. Din când în când, Bebe Tescovina le ștergea cu palma ca să vadă afară.

— Omul ăsta o să locuiască aici? – a întrebat ea.

— Încă nu știu – i-a răspuns tatăl ei.

— Dacă trebuie, pot să-i dau locul meu. Geza Hutira mi-a promis că mă ia cu el. Poate că azi o să plec pentru totdeauna de aici.

— Dacă vrei, du-te. Eu îți dau drumul.

După ce a mâncat, Andrej și-a luat rămas-bun de la Nikifor Tescovina, dar acesta s-a luat după el și au străbătut împreună câmpul îngust, acoperit de promoroacă, până la șinele de tren.

— Ce zici, l-a întrebat Nikifor Tescovina, de individul care locuiește la Geza Îiutira?

— Nimic deosebit.

— Nu-l vezi prima oară, nu-i așa?

— Depinde cum o luăm.

— Îți spun ca să știi și tu: astă-noapte a fost prin sat. Cu toate că nu are permis și nici nu obișnuiește.

Andrej tocmai desfăcea lanțul de la drezina de mână, aplecat peste capra cu tampoane, s-a ridicat încet, pipăindu-și stomacul. A căscat gura și a borât pe scaunul din fața lui. În saliva vâscoasă, lucioasă, printre firele de sânge închegat, vibrau bucăți de hribi.

— Ți-ai stricat stomacul.

— Da' de unde. M-am aplecat doar și a curs afară din mine.

— Arată de parcă ți-ar fi curs creierii.

Andrej a șters scaunul cu mâna, s-a așezat și a slăbit frâna cu manivela, pentru ca drezina să pornească singură la vale.

— Nu înțeleg nici eu – i-a explicat Nikifor Tescovina – de ce-i strălucesc copilului ochii în întuneric. Dar numai acum, de când i-a venit prima menstruație.

— Bine, e în regulă. Așa am să le spun.

— Și mai află că se pregătește să se mute de la mine. E bine ca astfel de schimbări să se afle din timp, acolo sus.

— Da, am auzit și eu. Tot așa o să le și spun.

— Și să nu ascunzi nici faptul că cel care o primește e Geza Îiutira.

— Bine – a spus Andrej Bodor –, te asigur că am să le transmit

exact așa.

8. (Dragostea lui Hamza Petrika)

Cei doi Hamza Petrika, gemenii care, într-una din ultimele nopți ale toamnei, s-au tras în țeapă în rezervația naturală din Dobrin, lucrau la ursăria doctorului Oleinek. Fuseseră văzuți cu câteva zile mai înainte pe ulițele satului – de ziua revoluției, toți pădurarii primeau în mod excepțional permisie –, au stat toată după-amiaza la cortul aruncătorilor de cuțite, printre circarii de iarmaroc de pe malurile Sinistrei, cu ochii la strălucirea cuțitelor înfipite în ținte. Între timp, oamenii se uitau mai degrabă la ei: nimeni nu mai văzuse doi băieți cu pielea albăstruie, cu părul ca iasca și cu ochii roșii, care să semene atât de mult unul cu celălalt. Erau gemeni albinoși și semănau într-atât, încât salopetele lor groase de ursari făceau cute în aceleași locuri, calea aburilor ce le ieșeau pe nări arăta că respirau deodată și, culmea culmilor, de pe plăcuțele de tablă care le atârnavă la gât reieșea că amândoi se numeau Hamza Petrika.

Acei câțiva oameni care lucrau în rezervația împrejmuită cu uluci și cu sârmă, pe lângă faptul că nu puteau coborî în sat decât cu aprobare specială, își purtau și numele gravate pe plăcuțele de tablă atârinate cu lăntișoare la gât. Adeseori, cu toate că erau vaccinați din când în când, iarna, locuitorii pădurilor se îmbolnăveau – epidemia ce bântuia pe acolo se numea, cine știe de ce, guturaiul tunguz – și, dacă vreunul dintre ei cădea rătăcit prin tufișuri, mai târziu tăblița de la gâtul lui devenea foarte utilă. Malurile Sinistrei erau împânzite de păduri neumbrate, sălbatic, morții nu erau întotdeauna ușor de găsit.

În ocolul silvic Dobrin funcționa un singur cabinet medical și, când s-a răspândit vestea că pe colonelul Puiu Borcan l-a răpus guturaiul tunguz, tăietorii de lemne, îngrijitorii de drumuri, ciupercarii au împânzit curtea dispensarului, alături de ei au apărut, bineînțeles, și ursarii. Toți cereau să fie vaccinați. Au așteptat patru, cinci zile în fața cabinetului închis, pe treptele prispei sau pur și simplu așezați pe bolovanii de prin curte, cei mai norocoși, dar și aceia tot mai sleiți de oboseală, și-au găsit loc la umbra gardului împânzit de cruci roșii. Felcerii priveau pe furiș pe după perdelele de tifon, uneori ieșea câte unul dintre ei în prag, purtau halate albe, murdare, zdrențuite, pantaloni militari de un verde spălăcit, cu sandale trase pe picioarele goale, cu gheare ca de vultur, și îi îndemnau pe oameni să aibă răbdare:

Încă nu sosise data oficială a vaccinului. Dar, oricum am fi luat-o, eram deja către sfârșitul toamnei, în strălucirea amiezii, peste curte pluteau deja aburii argintii ai respirațiilor.

În cea de a patra sau a cincea zi, către seară, odată cu luminile deprimante ale amurgului, au apărut gânsacii fumurii și i-au trimis pe toți acasă. Erau oamenii Cocăi Mavrodin, niște ființe cu ochii mici cât gămălia, cu gâtul lung, cu pielea subțire, străvezie, cu un păienjenis firav de păr în jurul urechilor, cu fețele netede, fără niciun rid. Această înfățișare chiar le dădea un aer de gânsaci.

S-a anunțat că epidemia de iarnă se suspendă, deci nici vaccinurile nu mai sunt necesare, așa că să facă bine și să se ducă cu toții la casele lor. După ce i-au scos pe felceri din dispensar, au cărat ei înșiși lăzile cu seruri în curte și le-au sfărâmat pe toate în picioare. Fiolele pârlăiau sub tălpile lor, mirosul amărui al serului s-a răspândit pe lângă garduri, a poposit printre căpițele de fân, printre prunii din livezi și s-a amestecat cu cel al vreascurilor umede.

Era o veste bună, pădurarii, cu toții niște sălbatici de aceeași teapă, au luat-o care încotro în vârful picioarelor, un pic stingheriți de ușurare. Prin roua cărărilor s-a auzit încă multă vreme târșăitul cizmelor de cauciuc și al opincilor lor. Au plecat cu toții, nu a mai rămas decât Geza Kokeny, pufăind din pipă pe scări, el, cel despre care se dusesse vorba că nu-l răpune nicio belea.

Am luat-o și eu de-a lungul uliței principale înghițită de beznă, la capătul căreia licăreau luminile gării. M-am întâlnit încă aproape de dispensar cu doctorul Oleinek, ursarul-șef, și cu unul din cei doi Hamza Petrika. Mai întâi l-am recunoscut, bineînțeles după miros, pe tovarășul meu de pahar, pe doctorul care pășea agale în fața mea. Nu mirosea nici pe departe a medicamente, doctor era numai cu numele, căci toată viața se ocupase doar de urși. Avea un iz dulceag de sălbăticiune, ca pisatul de pe tufișuri. Țineau într-o capelă dărăpănată, în puțurile de mină părăsite, vreo șaizeci, șaptezeci, poate o sută șaizeci, o sută șaptezeci de urși. Îi îngrijea tovarășul meu de pahar, ursarul-șef, împreună cu cei doi gemeni albinoși.

Doctorul Oleinek m-a chemat la un pahar de vorbă și, pășind agale pe drumul amuțit sub rouă care ducea la gară, am observat deodată cum se furișează pe urmele noastre lumina spălăcită a părului lui Hamza Petrika. Era, firește, împreună cu doctorul, dar îl urma la o

distanță respectabilă, dându-i târcoale ca un cățel de mătase. Celălalt Hamza Petrika rămăsese în pădure, împreună cu urșii.

O cale ferată îngustă ducea până în inima rezervației, pe ea se transporta hrana pentru urși. Și, până să cadă prima zăpadă, cei câțiva oameni care lucrau în zonă coborau până la Dobrin City cu drezina de mână. Acum era limpede că cei doi se îndreptau către gară.

De streășina rampei era agățat un felinar. Sub el, în conul de ceață îngălbenită, aștepta o mulțime de oameni. Către seară, sosea dinspre Sinistra cursa mixtă care circula pe linia secundară, compusă din două vagoane de clasa a treia și unul de marfă. O dată pe săptămână, duminica seara, venea și transportul de spirt denaturat, pe care îl distribuiau în cea mai mare parte chiar acolo, la fața locului. Bineînțeles, numai celor care aveau aprobare. Doctorul s-a scotocit după cartelele de băutură, i le-a dat lui Hamza Petrika și l-a trimis să stea la coadă-ca, de îndată ce apare trenul, să ia porțiile pentru amândoi.

Spirtul denaturat – strecurat prin pâine, bureți sau afine pisate – era băutura preferată a celor din pădure. Dacă nu aveau la îndemână afine sau bureți, era bună și o zdreanță. Sau un pumn de pământ.

Calea ferată îngustă pornea către rezervația naturală din cealaltă parte a gării, până la ea trebuia să treci printre becurile albastre ale macazurilor, peste luciul brumăriu al terasamentelor. Șinele păraseau satul pe lângă gardul depozitului de cherestea. Ca să împiedice întrucâtva furturile repetate, ulucile gardului fuseseră de curând ascuțite la vârfuri și acum ele străluceau mios în poleiala luminii îndepărtate. La umbra lor era drezina de mână, legată de capra de la capătul liniei. M-am așezat împreună cu doctorul Oleinek pe ea, pândind trenul de seară. ITurducăiala lui se auzea deja pe podurile din zare, dintre stâncile abrupte ale strâmtorii Sinistra se ridicau șuierăturile locomotivei.

— Țștia au amănat epidemia – a spus doctorul Oleinek.

— Au tot dreptul s-o facă.

— Dumneata crezi asta?

— De ce nu?

Când mă apucau toanele și nu aveam chef de vorbă, cu mine nu era nimic de făcut. Cu toate că ar fi fost momentul potrivit să-l descos pe doctor, să-l întreb una, alta despre situația din rezervație; poate știa

ceva și despre Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, adică tot ceea ce altminteri n-aș fi aflat niciodată. Dar îmi plăcea și mai mult să tac.

Și doctorul a preferat să se încotoșmăneze în mirosul său de urși, nu a forțat discuția, eram niște frați de pahar tăcuți. Aruncam rareori, cu indiferență, câte o vorbă în vânt, câte o frântură de frază, de cele mai multe ori ne înțelegeam tușind scurt. Dar când l-a auzit pe Hamza Petrika apropiindu-se cu clinchetul sticlelor din plasa lui, ursarul-șef a sărit imediat de pe capră și s-a grăbit să-i iasă în cale.

— Ei bine, ia aminte la ce-ți spun – i-a zis el încet, un pic înăbușit.

— Ești liber. Poți să pleci imediat.

— Glumești, doctore.

— Nu glumesc deloc. Dacă nu avem grijă, o să ne molipsim unul de la celălalt. Ai auzit cu urechile tale că nu se mai fac vaccinări. Deci cel mai bine e să ne despărțim, să-și vadă fiecare de treaba lui.

— Nu vreau să fac niciun pas fără tine. Eu și fratele meu vrem să-ți rămânem totdeauna alături. Dacă ți-e teamă de noi, o să stăm o vreme deoparte, îți promitem că n-o să ne atingem de tine. O să așteptăm până ce-ți trece.

— Degeaba, am hotărât deja. Dar vă promit că până când nu spălați puțină n-am să reclam cazul gânsacilor fumurii.

Și, ca să-i fie clară neînduplecarea, doctorul Oleinek a scos din traistă și i-a pus la picioare una din sticlele cu băutură, cea care era, probabil, porția lui Hamza Petrika. S-a întors și s-a așezat lângă mine, pe drezină. De acolo i-a mai strigat:

— Bea cât încapă în tine, grăbește-te, ia-ți picioarele la spinare și du-te încotro vezi cu ochii. Dimineață să nu te mai prind pe-aici, abia atunci o să bag reclamația.

Hamza Petrika îl cunoștea bine pe doctorul Oleinek, știa că nu se putea cădea la învoială cu el. Am întrezărit prin întunericele umbre ale lui cum se așază pe coasta terasamentului, ca să tragă la măsă, și doctorul a desfăcut capacul metalic al sticlei și am început să bem. În seara aceea nu aveam la îndemână nici ciuperci, nici afine, am strecurat spiritul prin manșeta lui de la manta.

Peste vale s-a lăsat o liniște jilavă, cătrănită, în adâncurile ei, dintre stivele de scânduri, icnea din când în când câte o bufniță, câinii lătrau prin curți și, într-un târziu, s-a auzit cum cele trei vagoane o iau

din gară încet la vale, înapoi către Sinistra. Uneori, se mai auzeau din întuneric și smiorcăielile lui Hamza Petrika. Își trăgea nasul, scâncea ca un cățel sensibil, jignit. Albinoșii au nervii slabi, își pierd repede cumpătul, mi-am spus în sinea mea.

— Nu te deranjează mirosul meu? – m-a întrebat doctorul Oleinek, poate numai ca să rupă tăcerea ce se lăsase probabil tocmai din cauza mirosului său.

— Fii sincer, știu că put.

— Da' de unde.

— Am avut multe neplăceri din cauza asta.

— Ai un miros foarte natural.

— Nu mă amăgi, toate femeile mi-au dat I» apucii. Mi-au spus-o în față că din cauza mirosului. Dar nu mi-am făcut probleme din asta. Apoi mi-au fost repartizați gemenii ăștia.

— În multe privințe, gemenii sunt foarte buni.

— Asta așa e. Gemenii sunt delicioși. Noi trei am trăit clipe minunate împreună, acolo sus eram ca o familie, până azi. Dar acum totul s-a terminat. Sănătatea înainte de toate.

— S-a ridicat de pe drezină, i-a strigat aproape ușurat lui Hamza Petrika: – Ia ascultă! mai există și bună-cuviință pe lumea asta. Binevoiește să saluți înainte să pleci în lume.

Dar din întuneric, de acolo de unde până mai înainte se auzeau sughițurile de plâns copilărești ale lui Hamza Petrika, acum scrâșnea doar pietrișul terasamentului. În locul ursarului flutura o beznă opacă, se simțea că în ea nu era nimeni, că era goală.

Doctorul Oleinek a dat o raită prin jur, a cercetat cosind cu picioarele în cercuri mari terenul plin de gunoarie, de bălării, de uscături. A răsturnat în calea lui și o sticlă goală, în cele din urmă s-a întors cu o pereche de cizme de cauciuc în mână.

— Sunt ale lui – a mormăit adulmecându-le de mai multe ori – le recunosc. Dar ce l-o fi apucat să se descalțe? Unde pizda mă-sii s-o fi dus desculț?

S-a așezat înapoi pe drezină și am continuat să sorbim din spirtul denaturat, strecurat prin manșeta mantalei lui. După o vreme, doctorul ș-a tolănit comod pe spate, m-am întins și eu un pic amețit pe bancheta de lemn. Deodată, am observat amândoi flacăra unui chibrit

deasupra ulucilor, apoi cum se întetea din când în când jarul unei țigări aprinse. Pe boltă, printre stele, printre negurile cerești, aidoma unei tainice găuri negre, se proiecta umbra lui Hamza Petrika. Era deci cocoțat acolo sus și pufăia din țigară, pe gard.

— Bine te-ai mai ascuns, ce să-ți spun – i-a strigat doctorul Oleinek.

— Am început să-mi fac griji din cauza ta. Prietenul meu s-a și supărat un pic pentru că ai plecat fără să-ți iei rămas-bun.

— Și, cum Hamza Petrika nu i-a răspuns, el a mai adăugat degrabă: – Poți să-mi spui și mie de ce nu ne oferi și nouă o țigară din proviziile tale ascunse?

La care Hamza Petrika n-a zis decât atât:

— De aia.

Asta a sunat ca o pleoscăitură. Să zicem ca atunci când, noaptea, cade un ceas de buzunar în apă. Nu după mult timp, i-a căzut și lui țigara din mână. Sclipea ca un licurici printre bălării.

— Hm.

Doctorul Oleinek s-a ridicat în capul oaselor după chiștoc. L-a băgat în sipcă și l-am fumat amândoi pe îndelete, până la capăt.

— Păi da, gemenii ăștia sunt niște curve, a mormăit el. Așa sunt ei. Numai câteva ore să nu fie împreună și deja fac tâmpenii. Dracu' să-i mai înțeleagă.

Dar nici el nu se prea dumirea ce se întâmplă, pentru că-l tot striga pe Hamza Petrika de pe marginea drezinei. Și, cum nu-i răspundea nimeni, a pus cizmele pe banchetă și s-a împleticit până la gard. S-a plimbat în sus și-n jos de-a lungul lui, în cele din urmă a apucat o ulucă și a scuturat-o furios.

— Hei!

Când i-a dat drumul într-un târziu, degetele lui s-au desprins cu un clipocit ușor, reținute parcă de o cocă lipicioasă. Așa e zgomotul de sânge proaspăt.

S-a întors pe drezină, pufăind furios – ptiu –, a tras un scuipat în fața bocancilor, și-a șters palmele de scândura banchetei. S-a întins după sticlă și a tras o dușcă direct din ea, fără nicio precauție, apoi mi-a întins-o:

— Bea repede și tu – mi-a șoptit el.

— Apoi te sfătuiesc s-o ștergem de-aici. Cred că băiatul ăsta s-a tras în țeapă.

— Ce naiba vrei să spui?

— Ei ce! Că și-a pipăit gaura fundului, și-a potrivit-o în vârful ulucii și – puf! – s-a înfipt în ea.

— Nu-mi vine să cred.

— Crezi, nu crezi, hai să plecăm de aici.

Doctorul a dezlegat lanțul drezinei, a slăbit frânele, a apucat manivela și am luat-o din loc. Hamza Petrika a rămas în vârful gardului, umbra lui se proiecta printre stele, pe sub el mijeau luminile cețoase, albastre, ale macazurilor.

— Ar fi bine să te duc o bucată de drum cu mine – a spus doctorul.

— E mai indicat să rămânem o vreme împreună.

— Bine – i-am răspuns eu, – du-mă până la pichetul colonelului Jean Tomoioaga. Doar știi că mi-e prieten.

— Bineînțeles că știu. Și între timp o să dăm pe gât ce-a mai rămas în sticlă. Sau dumneata ce crezi? Ai altă idee? Ce-am putea să mai facem?

— Eu acum nu cred nimic.

— Nici eu. Cel mai bine e să ne îndepărtăm cât mai mult de aici.

— Dar ia spune-mi, doctore, de obicei cum îi dau jos pe ăștia de acolo?

— Nicicum – mi-a răspuns el furios.

— Nu se obișnuiește. Și, după părerea mea, chiar dacă reușești să-l apuci cumva de un picior, nu faci altceva decât să-l înfigi și mai tare.

— Asta numai pentru că mi-am adus aminte.

— Nu-ți mai bate capul cu el. Asta a fost hotărârea lui, dumneata nu ai dreptul să te bagi. Să nici nu te mai gândești la el. De altfel, cu câte unul din ăsta poți să mai stai de vorbă zile întregi.

Odată ieșiți din gară, calea ferată începea să urce abrupt, am părăsit satul trăgând din greu la manivelă. Zgomotul roților o lua la goană prin șine, de-a lungul terasamentului, mult înaintea noastră, câinii lătrau în valuri de pe coline.

— Deci la dumneata s-a eliberat un loc – am spus eu între timp.

— Poate chiar două.

— Căci mie mi-ar plăcea să vin în pădure, alături de dumneata – am continuat eu.

— O să vorbesc cu locotenent-colonelul de la sanitari, poate îmi pune o pilă să mă vaccineze. Dacă n-ai nimic împotrivă, mie mi-ar face plăcere să vin. Nu zic că mă pricep la urși, dar m-aș obișnui cu ei.

— Nu te sfătuiesc.

— Totuși.

— O să mai văd. Cred că o bună bucată de vreme o să rămân de unul singur.

L-am însoțit pe doctorul Oleinek cu drezina lui de mână până la intrarea în rezervația naturală, acolo unde șinele erau închise de o barieră. Pe ea era un felinar roșu, aprins. În pichetul de pază locuia colonelul Jean Tomoioaga, vechiul meu tovarăș de șah.

Plănuisem încă de la plecare să zăbovesc o vreme la el, ba chiar să tragem un pic la măsea, și, pe la miezul nopții, să cobor agale, de-a lungul șinelor, înapoi în sat.

Felinarul a ajuns pe pragul ușii, colonelul Jean Tomoioaga a schimbat sticla roșie cu una albă, apoi a scos șahul. Jucam pe o cămașă în carouri, cu niște piese mici, cioplite de mână, grosolan. Totul putea fi adunat dintr-o singură mișcare; vânătorilor de munte nu le plăceau jocurile astea.

Doctorul Oleinek nu se grăbea, s-a așezat și el lângă felinar, așteptând să ne aranjăm piesele. Se vedea limpede că nu-i venea să se urnească din loc.

— Văd că te întorci singur, i-a spus colonelul Jean Tomoioaga. Amicul nostru a mai primit un pic de permisie?

— Da, i-am dat drumul.

Colonelul Jean Tomoioaga a scos o sticlă de sub prici și a pus-o pe podea ca să ne fie la îndemână tuturor. În ea era o băutură cenușiu-albăstruie, spirt denaturat strecurat prin cărbune de lemn. Cărbunele se spune că e sănătos.

— Și, dacă nu sunt indiscret, când se întoarce? Știi că trebuie să trec orice mișcare în registru.

— Când o să vină, o să fie bine-venit. Atunci ai să scrii tot ce ai de scris. Dacă nu vine, nu scrie nimic.

— Știi că-mi placi?

Eram deja la a doua sau la treia partidă când, în întunericul catifelat al văii, a apărut văpaia părului ca iasca a lui Hamza Petrika. Nu a lui Hamza Petrika cel care s-a tras în țeapă, ci a celui alt. S-a oprit în dreptul ușii deschise, acoperit de brumă, și nu mirosea câtuși de puțin a sânge.

— Unde e? – l-a întrebat el aspru pe doctorul Oleinek.

— Vezi bine că nu e aici.

— Vreau să vorbesc imediat cu fratele meu.

— Acum nu se poate.

Stătea în prag cu mâinile în buzunare, rotindu-și privirea peste noi, prin pichetul îngust.

— Doctore, doctore, văd că ai luat cu tine și cizmele lui. Atunci nu te mai întreb unde i-au rămas picioarele. Și m-a arătat cu degetul: ia spune-mi, individul ăsta o să vină în locul nostru?

— O să mai discutăm despre asta, a spus doctorul într-o doară, dar acum, că ai început să te dumirești, ascultă-mă bine: poți să pleci și tu. Ești liber, ia-ți tălpășița cât mai repede. Hamza Petrika, fratele tău, te așteaptă undeva, știi tu bine unde. I-am promis și lui că n-o să vă caut de îndată.

Hamza Petrika s-a așezat pe podea, s-a apucat cu amândouă mâinile de păr, dar părul lui era subțire, rar, ușor, n-avea ce apuca la elyși-a scuipat în palme, și le-a frecat, apoi s-a ridicat și s-a întins. Deodată fața i s-a netezit, s-a liniștit.

— Bine, doctore. Mă duc să adun catrafusele. Dar promite-mi că n-o să te iei imediat după mine.

— Cum vrei tu. Cât să fie? Douăzeci de minute e bine? O jumătate de oră, treacă de la mine.

— Cam așa m-am gândit și eu. Aș vrea să rămân o vreme de unul singur.

— OK, băiete. Ai dreptate, pregătește-te liniștit.

Îiamza Petrika a luat sub braț cizmele fratelui lui și a pornit înapoi către ursărie, fără să salute. Se bășea zgomotos în mers, de parcă și-ar fi dat ultima suflare. După câțiva pași a fost înghițit de vuietul pârâului, de catifeaua beznei.

Nu era niciun ceas prin împrejurimi, dar doctorul Oleinek a

așteptat răbdător să treacă timpul și poate că a trecut de două ori mai mult decât promisese, când a început să-și dezmoștească mădulele. Și-a luat indispus pe umăr traista plină cu sticle de băutură și a pornit către drezină.

— Am onoarea.

— Te rog frumos, am strigat eu după el, să te gândești la ce ți-am spus.

— OK, OK, mai vedem noi.

Puțin mai târziu, am pornit și eu pe lângă șine către Dobrin City. Pe unii mersul pe traverse îi liniștește, pe unii îi enervează, pe alții îi face să cadă pe gânduri. Eu pur și simplu mi-am pus în minte ca, odată ajuns la marginea satului, să nu o iau către Baba Rotunda, ci să dau o raită până la gară, poate mai apuc să schimb o vorbă cu Hamza Petrika. Bineînțeles că habar n-aveam despre ce. M-am gândit că poate o să se înfiripe ceva. Dar, până la urmă, din discuția asta n-a ieșit nimic.

Am ajuns în gara din Dobrin mergând pe firul șinelor, când a început să se crape de ziuă. În depărtare, peste culmile liliachii, cerul începea să se îngălbenească, iar eu așteptam la tot pasul să se proiecteze pe el umbra ca de paparudă a lui Hamza Petrika. Am trecut pe lângă gard, dar nu l-am văzut nicăieri. Peste drum, pe rampă, își bălângăneau picioarele aliniați unul lângă celălalt gânsacii fumurii, cu gâturile lor alungite.

Acolo unde Hamza Petrika își aprinsese seara țigara, lipsea o ulucă din gard, țeapa fusese tăiată la jumătate. În jurul ei, pământul era acoperit cu un strat gros de rumeguș înmiresmat, numai boarea zorilor mai mirosea un pic metalic, puțin sărat, puțin dulceag, aidoma mirosului de sânge.

Se lumina de-a binelea, m-am gândit să nici nu mă mai culc, ci să mă duc la locotenent-colonelul sanitar, poate mă va vaccina cu protecție numai pe mine. Aceasta era marea mea șansă ca să pot intra în ursărie.

9. (Părul lui Connie Illafeld)

În primăvara în care am cunoscut-o în cele din urmă pe Connie Illafeld, pe vremea când eram ajutorul paznicului de cadavre, întâlnirea cu ea nu mi-a făcut prea mare plăcere: de fapt nu mai vorbea nicio limbă. Adică le amesteca pe toate și numai acela care vorbea la fel

de bine ucraineana, româna, germana și maghiara, dar nu strica să știe ruteana, ba chiar și țiptărește, se mai înțelegea oarecum cu ea. Puțini astfel de oameni trăiau prin codrii Dobrinului, unul dintre aceștia era prietenul meu, doctorul Oleinek, ursarul-șef din rezervația naturală.

Connie Illafeld era un fel de pseudonim de artistă, femeia – descendenta Illarionilor, a boierilor bucovineni, care trăia pe fosta moșie printre muntenii de rând – se numea de fapt Cornelia Illarion. Mai existau poate persoane care să se numească fie Cornelia Illarion, fie Connie Illafeld, dar numai una singură purta ambele nume în același timp.

Așa că, atunci când am observat pe dosarul cu crucea roșie de pe biroul secretarului numele de Cornelia Illafeld și, după el, pseudonimul ei de artistă, în ghilimele și înflorit cu cerneală roșie, mi-am dat seama că era ea, cea aproape înrudită cu mine, iubita de altă dată a fiului meu adoptiv. Ardeam de nerăbdare s-o văd în fine cu ochii mei pe ființa care i-a luat mințile cu ani în urmă.

Pe vremea aceea lucram din când în când, ca civil, la vânătorii de munte din Dobrin, unde, pe lângă câte o misiune mai mult sau mai puțin secretă, eram secundul legistului de zonă, cum se spunea pe acolo, de fapt ajutorul paznicului de cadavre. Morga era în curtea cazarmii, într-un ungher plin de igrasie și de mucegai, iar când ea vuia de singurătate, deci nu era de lucru, eu îl ajutam pe colonelul Titus Tomoioaga la birou. Cum tot ținutul era al vânătorilor de munte, el ținea evidența tuturor celor pe care-i trimitea la Dobrin, îi repartiza la muncă pe nou-sosiți. Dar și el era doar un vânător de munte greoi, îngândurat, cu inimă de cerb, care privea neputincios ore întregi pe fereastră după păsări, la norii cenușii ce pluteau peste brazii întunecați, îl obosea până și să citească adevărurile acelea în doi peri.

În ziua cu pricina, dinspre munții de la miazăzi, de pe crestele încă acoperite de ghețuri, s-a prăvălit împovărată de miresme grele prima adiere caldă de vânt, peste valea pârlului pluteau petale de flori, puful de mâțigori: se zvonea că era Pastele celor de rit vechi. Odată cu primăvara, au sosit și doi proaspăt internați în Dobrin.

Când am intrat în obscuritatea biroului, îmbătat de lumină, de strălucirea soarelui, de polenul florilor, și am observat numele Corneliei Illarion de pe dosarul cu crucea roșie, am crezut că mi se trage de la ameteală. Dar pe deasupra mai era acolo și pseudonimul ei

de artistă, frumos colorat; toate astea pe un plic împodobit cu crucea roșie, fapt care trăda din capul locului că persoana respectivă venea de la sanatoriul Colonia Sinistra.

M-am considerat întotdeauna un om calculat, cu sânge rece, dar atunci am devenit brusc neliniștit. Și, cu toate că nu era în obiceiul locului, am început să-l descos pe Titus Tomoioaga, să văd ce știe. Cum a ajuns femeia asta aici, cine e ea, ce hram poartă?

— A, nu-i nimeni – a mormăit el somnoros.

— Am primit-o de la gălbenari, au trimis-o numai așa, din bunăvoință. Dacă te interesează atât de mult, ai s-o cunoști imediat, când ai să-i iei datele.

Deci asta era. Colonia Sinistra era un loc vestit, pavilioanele psihiatriei de acolo – știau asta până și cei care nu le văzuseră niciodată – erau vopsite în galben, noaptea luminau. Gălbenari le spuneam între noi administratorilor, instructorilor de acolo.

— Și ce planuri ai cu ea? Știi deja unde ai s-o repartizezi? – m-am interesat eu.

— În linii mari, da. Colonela Coca Mavrodin-Mahmudia vrea s-o trimitem direct la ursărie. Ce-i drept, nu prea e în formă, dar doctorul Oleinek o să-i vină de hac. Imaginează-ți că vorbește pe toate limbile, alandala, ca nebunii.

Deci Coca Mavrodin a desemnat-o pe Connie Illafeld pentru ursărie. De bună seamă, se citea pe fața mea că nu ascultam toate acelea cu indiferență. Iar colonelul Titus Tomoioaga a mai adăugat împăciuitoare:

— Ai să vezi, o să fie bine. Doctorul știe toate limbile de pe lume, o să se înțeleagă el cu ea.

Înainte să fi fost dusă la tratament, Connie Illafeld trăia într-o localitate de munte, casa ei era lângă gară, în capătul de sus din Punte Sinistra. De fapt nu era o gară propriu-zisă, ci un fel de punct de oprire, cu două perechi de șine, cu macazuri, unde poposeau trenurile după ce se opinteau de o parte și de cealaltă a dealului, luau apă și făceau cruce, după orar. Pe panta dinspre miazănoapte, șinele se pierdeau imediat într-un tunel care, după ce trecea trenul, mai scotea ore în șir valuri liliachii de fum. Până și zidul dinspre nord al casei lui Connie Illafeld era atins un pic de funingine.

Deci Connie Illafeld era un pseudonim de artistă; ultima

descendentă în viață a Illarionilor trăia retrasă, se ocupa cu pictura pe sticlă. Vopsea scene antice, imagini din viața de odinioară pe bucăți mici de sticlă ce încăpeau până și într-un buzunar; primea comenzi de la evreii din Cernăuți, nimeni nu știa cum le trecea peste graniță. Era bine peste patruzeci de ani, cu părul negru, pielea albă, ochii verzi.

Firește că uneori i-au mai dat târcoale pădurarii, îngrijitorii de drumuri, vânătorii profesioniști în trecere pe acolo, dar ea părea că se păstrează pentru altcineva. Paznicul de la tunel, care nu dormea niciodată, spunea că îi trăgea clopotele un comerciant ambulant din străinătate – cică trecea Tisa noapte de noapte dinspre

Galiția – și uneori intra la ea în taină. Dar asta nu era decât povestea cantonierului chinuit de insomnie, toată lumea știa că, acolo unde se întindea granița, malul râului era de netrecut, din cauza gardului gros de sârmă ghimpată. Oricum ar fi fost să fie, chiar dacă Connie Illafeld avusese pe cineva, în primăvara cu pricina ea îi făcuse aceleia vânt. Și atunci a apărut în viața ei omul pe care-l aștepta: Bela Bundasian, fiul meu adoptiv.

Într-o zi, pe înserat, personalul de cursă lungă s-a oprit în gara de la Punte Sinistra, Bela Bundasian a coborât fără bagaje ca să-și potolească setea, izvorul rece bolborosea chiar lângă șine. Când s-a aplecat deasupra lui, cămașa i-a alunecat pe spinare, gulerul de la manta i s-a prăvălit peste grumaz, i-a acoperit urechile și așa nu a mai apucat să audă zgomotul pietrișului de sub traverse și trenul ce se urnea încet din loc. De aici, calea ferată coboară în ambele direcții, mecanicii de locomotivă nu fac decât să dea drumul la frâne și trenul o ia singur la vale. În ziua aceea, cine știe de ce, personalul de cursă lungă nu a mai așteptat să facă cruce cu perechea lui, așa că, atunci când fiul meu adoptiv s-a îndreptat din șale, gata să se șteargă voios la gură, a mai izbutit să vadă numai cum dispar ultimele vagoane în tunel.

Pe acea linie nu circula decât un singur personal pe zi, deci, dacă cel rămas de căruță stăruia cu tot dinadinsul să ajungă la destinația dorită, era nevoit să aștepte până în seara următoare.

Era primăvară și atunci, chiar Duminica Floriilor sau cam așa ceva, cu aerul plin de miresme; din codrii de brad care se întuneau în dosul poienilor se răspândea până târziu clămpănitul amețitor al păsărilor. Connie Illafeld lustruia ferestrele îngenunchată pe pervaz, cu fusta suflecată, brațele ei albe străluceau în asfințit. Mai mult ca

sigur că până și hârtia umezită aluneca pe sticlă ademenitor. Mi l-am imaginat pe Bela Bundasian postat în fața porții, ca un executor.

Oare Connie Illafeld a simțit de unde bate vântul? Desigur că da. Mâna i-a încetinit pe geam, i s-au zărit printre buzele întredeschise dinții scâlțați în saliva dulce, lucirea verde a ochilor umezită de bucurie, toate acestea îndreptate către Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, care, pe jumătate armean fiind, cu pielea lui ca pergamentul, cu albul ochilor puțin uleios, cu sprâncenele deja stufoase, îi era din prima clipă oricui pe plac. Era conștient de asta și a început de îndată să recite povestea călătorului rămas de izbeliște: că era în drum spre Moldova, la fabrica de la Putna, după hârtie cu portative, când a avut ghinionul – sau, mai știi? – să coboare din tren ca să bea apă. Că așa se și întâmplase putea să constate și Connie Illafeld, care l-a chemat înăuntru ca să-și tragă sufletul și, dacă i-o mai fi fost sete cumva, i-a arătat găleata plină cu apă, căci acum avea răgaz să bea pe săturate.

În casă, podeaua era acoperită cu o cergă, Bela Bundasian s-a descălțat, și-a lăsat bine-crescut pantofii în prag și, așa cum era, în ciorapi, a călcat-o ca din întâmplare pe Connie Illafeld, care era desculță, apoi, cuprins de voluptate, și-a ținut piciorul acolo unde era. Din pereți, din mobilele cioplite țărănește, din țesături și din perne, se răspândea un miros îmbietor de aluat. Tot a aluat mirosea și Cornelia Illarion pe la subsuori, pe pulpele pline care luceau mat ca perlele, cu toate că ea ar fi putut să-i fie mamă lui Bela Bundasian. Era mirosul patimii nesăbuite care, aidoma dospelii, acum se revărsa din ea. După câteva minute, se bălăceau deja smintiți unul în brațele celuilalt.

Cornelia Illafeld avea un sertar plin cu telekie uscată – frunze, flori, tulpini sfărâmate – le răsfirase pe cergă și au rămas culțați în aroma aceea îmbătătoare două, trei săptămâni la rând. Ferestrele erau adumbrite de aburii iubirii. Mult mai târziu – când totul se terminase deja de mult – am răsfoit jurnalul pe care Bela Bundasian îl ținuse în săptămânile, în lunile acelea de dragoste, așa am aflat de toate acestea. Scria că-i era cu neputință să se sature de ea și că, numai dacă o privea, avea senzația că până și între degetele de la picioare avea câte o pizdulică lacomă, că cel mai bine ar fi fost să o bea pe femeie dintr-o sorbire, ca pe-o cană cu apă. Bineînțeles că unei astfel de iubiri sfârșitul i se apropie din prima clipă, pe căi nevăzute.

Pe vremea aceea, eu îl vedeam doar rareori pe fiul meu adoptiv,

atunci când pleca în Moldova după hârtie de note – el copia partituri – dispărea săptămâni întregi. Îl îndrăgeam pe băiatul ăsta, dar îl lăsam să-și facă de cap, să treacă singur prin botezul focului, oricum nu era sânge din sângele meu. Principiul meu era să nu mă amestec în treburile lui decât în caz de forță majoră.

Iar momentul acela a sosit. Odată, când a dispărut tot așa, pentru mai multă vreme, l-a căutat un domn străin, pământiu, cu ochii galbeni, cu buzele subțiri. El mi-a lăsat un pachet învelit în ziar, legat cu sfoară. După ce domnul cel pământiu a plecat, am desfăcut degrabă pachetul: erau niște caiete multiplicat, scrise în poloneză. Bineînțeles că le-am pus pe foc imediat, am amestecat scrumul în apă și am aruncat totul în grădină. Dar era prea târziu, Bela Bundasian intrase deja în bucluc.

După întâmplarea cu caietele poloneze, Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, a dispărut. Am intrat de la început la bănuieli, dar unde să-l fi căutat; m-am urcat în personalul de cursă lungă către Moldova și, „într-un asfințit, pe un ger năprasnic, cu un miros amețitor de fân, am ajuns la Punte Sinistra. Pe seară, vântul s-a mai domolit, de prin grajduri s-a stârnit o răsuflare caldă de fân, care s-a răspândit peste câmpurile pline de rouă. Totuși nu am fost cuprins de o senzație prea plăcută, am observat de îndată, la lumina vagoanelor ce dispăreau în tunel, sigiliile de pe casa Corneliiei Illarion și panglica cu crucea roșie care flutura pe clanță. Pe atunci se știa că cel care era vizitat de Crucea Roșie avea probleme. O cruce roșie pe ușă sau pe poartă era un semn dintre cele mai sumbre.

Paznicul de la tunel nu prea avea chef de vorbă, mi-a spus doar atât: că, într-adevăr, Connie Illafeld a locuit acolo, în casa întunecată de peste drum. Da, a locuit. Nu demult, acum câteva zile, acum câteva săptămâni, o căutaseră doi domni cu o hârtie oficială pe care scria că e nebună. Au și ridicat-o imediat și au dus-o la tratament în ospiciul cunoscut sub numele de Colonia Sinistra.

Iar în ceea ce-l privește pe fiul meu adoptiv, pe Bela Bundasian, cu el m-am întâlnit abia după mai bine de patru ani, în casa meteorologului Geza Hutira din rezervația Dobrin. A reieșit că, în ziua în care au ridicat-o pe Cornelia Illarion, pe el îl aștepta la trenul de seară vechiul său protector, colonelul Velman. Era un fel de prieten nechemat, care-l căuta pe nepusă masă, împuindu-i binevoitor capul cu

tot felul de sfaturi. El i-a atras atenția lui Bela Bundasian, fără să sufle o vorbă despre caietele poloneze, că s-ar putea să aibă unele neplăceri, din cauza unor aventuri de dragoste dubioase. Se zvonea că-și petrece cea mai mare parte a timpului în provincie și că doarme în mod regulat la o persoană de sex feminin iresponsabilă – va reieși în curând dacă în același așternut sau nu – și asta este foarte aproape de ceea ce legea numește viol. Dar el, vechiul său protector, va încerca să aplaneze lucrurile și poate că va scăpa numai cu câțiva ani de internare.

Deci cam atâta știam eu despre Connie Illafeld când am dat peste numele ei pe coperta dosarului, după care i-am înșirat actele pe birou. Toate astea mi s-au derulat pe îndelete prin minte, ca și faptul că, potrivit dorinței colonelui Coca Mavrodin, femeia a ajuns printre ursarii din rezervație.

Tot sus, dincolo de marginea pădurii, locuia și Bela Bundasian, dar ca meteorolog. Învățase să deslușească datele de pe cadranele aparatelor, poziția giruetelor și, deși primea permisie cam de două ori pe an, nici nu se urnea din loc. Trecea cel mult până dincolo, la ursari, ca să facă o partidă de zaruri, de moară sau de Păcălici.

„Ai să vezi c-o să fie bine”. – Așa a spus colonelul Titus Tomoioga.

— Totuși, am dat eu să-i răspund, dar mi-am înghițit cuvintele zăpăcit.

— Ce-i cu tine, ce s-a întâmplat? – colonelul Titus Tomoioga a început să mă privească suspicios.

— Nimic.

Am mai răsfoit o dată hârtiile de externare, apoi am cerut permisiunea să mă deplasez până la closetul care se găsea la capătul coridorului. Bineînțeles că ardeam de curiozitate, că mă interesa cocoloșul acela de carne parfumată, minunata femeie a fiului meu adoptiv, cea pe care mi-o imaginasem de atâtea ori și pentru care, atunci când i-am citit jurnalul, aproape că l-am invidiat.

Drept să spun, n-am avut prea mare succes. Afară, întins pe bancă, tușea un bărbat pământiu cu cască de miner, lângă el se ruga o ființă toată numai câlți, smocuri încâlcite de păr. Mâinile împreunate, fața îi erau acoperite de o blană compactă.

— Ascultă – i-am spus eu colonelului Titus Tomoioga – habar n-am despre care femeie vorbim noi. Afară nu este nicio cucoană. Sau o

fi încercat să spele putina?

— Acolo e.

— Acolo e tolănit un miner și încă unul numai păr. În afară de ei nu mai este nimeni.

— Deci totuși e acolo.

Într-adevăr, Connie Illafeld aștepta afară, pe coridor. Curând, a adus-o în birou însuși colonelul Titus Tomoiaga. Mai întâi a strigat-o pe nume, dar și-a dat seama că nu-l înțelege, așa că a ieșit după ea și a adus-o ținând-o de subsuori. Era părosul de pe bancă.

Până și fața ei era acoperită de fire negre, mătăsoase de păr, din încâlciturile lor licăreau doi ochi verzi. Nu știa nici măcar cum o cheamă. Dar eu m-am străduit să văd partea hazlie a lucrurilor. Am încercat să-i distrag atenția colonelului Titus Tomoiaga, ca să ne putem înțelege din priviri. Și, chiar dacă nu aveam niciun chef, m-am trezit zâmbind, ca de obicei în fața celor neghiobi.

— Acolo înăuntru le uiți pe toate – mi-a explicat colonelul Titus Tomoiaga.

— Totul curge din tine ca și cufureala.

— Dar până și numele...

— Poate că nici nu-i atât de rău.

— Chiar dacă ești de altă părere, mie până și părul ăsta mi se pare cam mult.

— Ce-i drept – colonelul Titus Tomoiaga mi-a făcut cu ochiul –, a avut parte de un tratament temeinic. Se pare că au cam întrecut măsura. Nu m-aș mira să-i fi crescut și altceva.

— Te gândești la puțulică?

— Îhâm. Poate că o să se găsească cineva care să i-o caute.

Când a terminat cu hârtiile, colonelul Titus Tomoiaga m-a rugat s-o conduc pe viitoarea ursăroaică la atelierul de lăcătușerie. Acolo se făceau plăcuțele acelea de tablă, cu numele gravate pe ele, din care va purta și ea una la gât. Dar, între timp, a apărut în birou doctorul Oleinek, ursarul-șef, cel care cică vorbea toate limbile posibile. A intrat imediat în vorbă cu Connie Illafeld și se pare că s-au înțeles din prima clipă. Până la urmă, doctorul a condus-o la atelier.

— Te văd îngrijorat, a spus colonelul Titus Tomoiaga, te apasă ceva, dar n-are niciun rost. O să ajungă pe mâini bune.

- Naiba s-o ia de treabă, am izbucnit eu din nou nesăbuit.
- Hei, ce ai?
- Nimic, pe onoarea mea.

Când s-a întors împreună cu doctorul Oleinek în birou, Connie Illafeld avea la gâtul ei părșos plăcuța lucioasă, atârnată de un lanț de ceas nou-nouț, cu capetele sudate, ca nimeni să nu i-l mai poată scoate vreodată. Ce-i drept, numele unei foste zeițe a voluptății era acum purtat de un animal.

Înainte de despărțire, doctorul Oleinek – de altfel unul din vechii mei tovarăși de pahar – mi-a acordat și mie câteva minute. De la el am aflat că, cu toate că nu avea dreptul, Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, primise în mod excepțional o permisie. Coborâseră amândoi cu drezina din rezervație, iar acum bea la capătul liniei, acolo unde li se distribuie pădurarilor spirtul denaturat.

— Dacă vrei să-l vezi, vino cu noi, mi-a spus doctorul Oleinek în loc de rămas-bun. O să beți două-trei pahare împreună. Azi e Pastele pe stil vechi.

- Nu, i-am răspuns eu, acum n-am chef.
- Poate vrei să-i transmiți ceva.
- Nu, momentan n-am nimic să-i transmit.

Doctorul Oleinek a pornit de-a lungul coridorului, Connie Illafeld, ghemotocul de păr, ca un animal credincios, după el. Plăcuța de identitate din tablă i se bălăngănea la gât, în curte a început să strălucească, razele ei s-au prelins pe pereți, pe trunchiurile copacilor, doar era nou-nouță. De atunci înainte, oricine și-ar fi aruncat privirea asupra ei știa cu cine are de-a face. Se îndreptau către gara căii ferate înguste, acolo unde Bela Bundasian, fiul meu adoptiv, îi aștepta cu drezina de mână.

În scurtă vreme, mie mi s-a făcut vânt și de la morgă, am fost obligat să-i cedez terenul urmașului meu, lui Toni Tescovina. În dimineața în care l-am inițiat în micile taine ale supravegherii cadavrelor, pe masa de piatră am găsit trupul lui Connie Illafeld, alias Cornelia Illarion. La gât, acolo de unde cineva îi smulsese – nu tocmai cu blândețe, mi-am închipuit eu – tăblița de identitate, sângele ei era albastru-închis, ca zeama de afine coagulată sau, să zicem, ca al boierilor ruteni, Illarionii. Până să ajungă la morgă, cineva îi tăiașe cu foarfecele sau cu cuțitul zdrențele împietrite de jég, dacă o atingeai din

când în când, chiar că era mai rece decât masa pe care fusese întinsă. Blana care-și pierduse luciul se răsfira de pe ea, foșnind ușor ca o chichiură neagră, până ce, la sfârșitul turei, ni s-a înfățișat în toată goliciunea ei.

— Tu unde te speli de obicei? – m-a întrebat în drum către ieșire Toni Tescovina.

— Mă pregătesc să mă duc în piață. Când am venit încoace, Geza Kokeny mi-a spus că mâine sunt Sfintele Paști. Iar eu sunt plin de floci.

— La dracu'. M-am săturat de Paști – am mormăit eu.

— Iar în privința flocilor, cei din jurul tău n-au decât să se obișnuiască cu ei. Lasă-i să vadă ce muncă flocoasă mai e și asta.

10. (Urechea lui Geza Hutira)

În anul acela, ziua cea mai rece a anului a căzut la începutul primăverii. Geza Hutira n-a închis ochii toată noaptea de dinainte; imediat ce focul a adormit și frigul văgăunii a început să coboare pe horn, el a luat-o în brațe pe Bebe Tescovina, s-o încălzească. Un timp a strâns-o la piept, apoi, după ce a pus pe ea toate boarfele, toate zdrențele ce i-au căzut în mână, și-a întins-o pe burtă, acoperind-o și cu părul, cu barba. Când a ațipit un pic, a auzit prin somn, dinspre vale, scrâșnetul zăpezii, cum pășea cineva pe malul râului amuțit sub sloiuri. Nu după multă vreme, pașii tropoteau deja în prag și, când l-a recunoscut la lumina lanternei pe individul care pufăia pe nări valuri de aburi înrâncenate, plin de promoroacă, cu colții lui strălucitori ca gheața – era Nikifor Tescovina –, a crezut că acesta venise să-și ia copilul, să-l ducă acasă.

Dar responsabilul de cantină nici nu se sinchisea de fiica lui, el îl căuta pe Geza Hutira.

— Pune-ți ceva mai călduros pe tine, a spus el, să ai la tine tutun și de-ale gurii. O să lipsim mai multe zile.

— Nu obișnuiesc să lipsesc noaptea de acasă, a mormăit Geza Îiutira, și nu mi s-a mai întâmplat niciodată să nu citesc aparatele la timp. Ce crezi dumneata, cine o să-mi noteze mie măsurătorile?

— Hai, vino, lasă asta. Știi bine că nimănui nu-i pasă de observațiile tale.

— Dacă trebuie, bine. Dar atunci spune-mi unde, încotro?

— Ai să afli.

Când își legau tălpile în fața ușii, în jur nu mai lumina decât zăpada înghețată. Casa meteorologului era dincolo de lizieră, s-au cățarat pe creasta muntelui, au trecut dincolo de culmea îngustă și au coborât pe partea cealaltă, în pasul Baba Rotunda. În casa drumarului Andrej, îi aștepta colonela Coca Mavrodin de la vânătorii de munte.

— Mergem în vizită la bolnavi, le-a spus ea când au sosit. O să dăm o raită prin codrul Kolinda, acolo unde locuiesc pădurarii pensionari. Am auzit că nu prea sunt în apele lor. Ba mai mult, nu am să vă spun nimic bun în ceea ce privește sănătatea lor. O să vedem ce putem face pentru ei.

La poalele codrului Kolinda se întindea un cătun scufundat în zăpadă, printre casele lui răsfirate, spălăcite de soare, de neguri, se ridicau nămeții aduși de vânt din înaltul munților. Patinând printre hârtoape, mașina de teren a ajuns în dreptul unei biserițe de lemn, unde și drumul se termina brusc. În pridvorul parohiei, stătea un bărbat tânăr, palid, era popa Pantelimon, în curte așteptau trei cai negri, încotoșmănați în aburi.

Popa nu purta obișnuita sutană preoțească, era îmbrăcat ca toți cei din partea locului, sau, mai bine zis, ca oamenii vânătorilor de munte: avea aruncată pe umeri o manta din imitație de piele, pe dedesubt un pulover verde împletit grosolan, pantaloni militari zdrențuiți și sandale în picioarele goale. Zăpada nu i s-a topit de pe degetele de la picioare nici în bucătărie.

— Trebuie să mai așteptați un pic, omul încă nu a sosit. Poate că s-a poticnit pe undeva pe drum – a spus el. Împachetase într-un ziar câțiva cartofi fierți sleiți, câteva cepe roșii și niște mere zbârcite.

— M-am gândit și la burțile voastre, cine știe când o să terminați.

A străbătut curtea pe cărarea albăstruie, făcută prin zăpadă, către ușa deschisă de la sacristie. Deasupra cailor se învolburau aburi groși, în ei se împletea, aidoma sunetelor unui armoniu îndepărtat, scârțâitul ușilor, uneori, de peste curte, vântul le ridica pe toate cu el.

Era ziua cea mai friguroasă a anului, totuși ușa de la bucătărie a rămas tot timpul larg deschisă, în dreptul ei nu flutura decât curcubeul perdelei de aburi. Se auzea cum răcăie, pâraie tencuiala de pe pereți, dintre crăpături răzbătea mirosul rece de șoareci. Masa era acoperită

cu o mușama lipicioasă, la mijloc era desenată gros, cu creion chimic, cadrul unui joc de moară. Colonelă Coca Mavrodin a scos iute din buzunar jetoanele albe, negre și le-a înșirat pe marginea mesei.

Popa Pantelimon a ieșit din biserică, aducând cu el șeile, două pe umeri, una trăgând-o prin zăpadă după el. Le-a pus pe spinările cailor, le-a legat curelele pe sub burți. Pe umerii mantalei sale din imitație de piele, străluceau ici-colo căcăreze de pasăre, ca stelutele de ofițeri. Cei doi colonei au jucat o vreme moara în tăcere. Ușa a rămas în continuare larg deschisă. Afară, în frig, tropăiau caii, printre ei, peste bălegarul proaspăt, aburind, se abăteau vrăbiile, ciorile.

Era deja trecut de amiază, când, de printre nămeți, a sosit huruind din răspuțeri o sanie cu motor, o mașinărie suplă și rapidă, din cele pe care le foloseau și vânătorii de munte din Dobrin. Dar acum la cârma ei nu era un militar, ci doar un individ cu o pufoaică vătuită, cu căciulă și cu cizme de cauciuc, care a pus pe pridvor o traistă ticsită, clincănind de sticle. A întors rapid sania și s-a făcut nevăzut.

Sticlele trebuie să fi fost astupate în pripă, neglijent, mirosul de rom ieftin s-a răspândit într-o clipă prin toată bucătăria. Popa Pantelimon a golit băutura în două bidoane de plastic și, între timp, i-a rugat pe cei doi care-i dădeau o mână de ajutor să nu-și lăngă nici măcar degetele după ea.

Traista cu bidoane a ajuns pe oblânculuneia dintre șei, iar cei trei au încălecat. Preotul i-a urmărit cu privirea din pridvorul parohiei, ronțâind un băț de chibrit. Au luat-o către marginea satului, pe cărarea îngustă, bătătorită în zăpadă.

Coca Mavrodin i-a rugat pe cei doi să pășească unul pe urmele celuilalt și mereu pe partea dreaptă a drumului, să facă o cărare vizibilă prin zăpadă. Codrul Kolinda era un munte inform, domol, el se întindea prelungindu-se îndelung, teșit printre celelalte lanțuri mai înalte. Cu toate că nu era decât la vreo oră, două depărtare, de pe Baba Rotunda se vedea plutind în orizontul de la răsărit, scufundat în neguri brune. Culmile lui erau acoperite de pădure, nu erau împeștițate de marginile dantelate ale pajiștilor troienite, doar la poalele lui străluceau câteva defrișări, niște poieni colțuroase făcute de mâna omului.

Gerul nu s-a înmuiat nici după-amiază, sub cerul ca tabla, prin brazii sufocați de promoroacă stăteau chircite, aidoma unor conuri

uriașe, ciorile înghețate de frig. Aburii se condensau mărgele pe mantaua de postav a Cocăi Mavrodin, iar când vreunul din cai se bășea, din fundul lui izburneau jeturi de gaz clocotitoare, fierbinți.

Drumul urca agale și numai râul care bolborosea pe sub zăpadă îi mai indica direcția, până când, deodată, albia s-a netezit cu totul și peste ea s-au îngemănat crengile unduitoare ale brazilor. De acolo, o văiușă ducea până la poiană. De jur-împrejur, hăul pădurii șuiera, vuia: codrul Kolinda era împăienjenit de tainice ponoare.

În mijlocul poienii, se ridica în bătaia viscolului coliba pădurarului ieșit la pensie. Ușa și ferestrele erau ferecate cu grinzi, ca o cutie plină de taine. Până și șindrila era întărită cu bârne butucănoase, pironite în scoabe, nu cumva să-i treacă prin minte cuiva să încerce ușa sau ferestrele. Și totuși înăuntru locuia cineva: pe acoperiș, printre crăpăturile șindrilor, plutea păienjenishul lujerilor de fum. Cei dinăuntru au auzit de îndată pașii care se apropiau.

— Alo, e cineva aici? – s-a auzit înfundat și totodată vibrant dintre pereții casei, ca dintr-o cutie ferecată.

— Cine ești și ce vrei?

— Noi suntem – a strigat scurt, cu glasul ei spălăcit, colonela Coca Mavrodin.

— Vai, ce bine. O recunosc pe domnișoara după glas. Așadar, ați binevoit să veniți ca să ne dați drumul de aici, nu-i așa?

— Nu chiar așa. Doar știți că aveți unele probleme cu sănătatea. Acum nu strică puțină prudență. Și nici vremea nu e prea bună, aici, afară ați răci și mai tare.

— Ce bine totuși c-ați venit. E o plăcere să auzi glasuri cunoscute.

— Bineînțeles c-am venit. V-am adus puțină băutură. Habar n-am dacă e lichior sau rom. O să născocim ceva imediat ca să ajungă până înăuntru la voi. Am adus și o țevă de fier, ar fi bine să v-o turnăm prin ea.

— E lichior sau rom? Oricum, vă mulțumim mult de tot. Nenea Toni Waldhiitter mă înghiontește aici, lângă mine, să vă întreb dacă e rom de Jamaica sau de Porto Rico, căci pasămite lui nu-i e totuna. Mă bucur că bătrânului i-a revenit glasul, întreabă în glumă, desigur.

— Îl înțeleg eu bine pe nenea Toni Waldhiitter, și eu fac nazuri cu băutura. Transmite-i că poate s-o guste imediat. E și Geza Hutira cu

noi, el e plin de idei, sunt sigură c-o să găsească o crăpătură în perete prin care să bage țeava și, atunci, o să puteți suge din ea la capătul celălalt. Căutați repede un vas pe care să-l puneți la capătul țevii.

— Vă mulțumim frumos. Chit că, ce-i drept, și bucatele ni s-au cam terminat. Abia dacă ne mai ajung pentru vreo două zile.

— Fiți liniștiți, nici nu vă trebuie pentru mai mult timp. E destul dacă vă drămuți cât aveți.

— Vai, ce bine. Până atunci o să ne descurcăm noi cumva.

Cei trei călăreți stăteau la marginea poienii, în fața casei ferecate. De jur-împrejur, pluteau aburi, părul, bărbile, sprâncenele lor erau acoperite de promoroacă. Tot albe erau și tampoanele gălbui de vată din urechile Cocăi Mavrodin.

— Ce-o mai fi și asta? – i-a șoptit Geza Hutira lui Nikifor Tescovina.

— Ei, ce? Ia pune-ți mintea la bătaie!

— Și, totuși?

— Lasă-mă-n pace!

— Întreabă liniștit – a intervenit Coca Mavrodin. – Îți spun eu: unul dintre ei s-a îmbolnăvit, ai auzit de guturaiul acela. Acum sunt în carantină, la izolator.

— Nu, eu n-am întrebat nimic.

Geza Hutira și-a scuipat în palme, după ce a auzit cu urechile lui că el era cel care trebuia să le dea de băut pădurarilor ieșiți la pensie. A descălecat, a luat de pe oblâncul șei Cocăi Mavrodin traista cu cele două bidoane de rom, a descoperit lângă ele și țeava de fier despre care fusese vorba. Apoi a căutat crăpătura din zid prin care răzbătuseră vorbele celor din casă, a băgat prin ea țeava, până când a simțit că cei dinăuntru o prind, s-a auzit când capătul ei s-a lovit cu un zgomot metalic de vasul care era ținut sub ea. Atunci a început să toarne încet băutura. Romul înghețase pe drum, acum se prelingea greoi ca mierea, lucind unduios la gura bidonului.

Între timp, Coca Mavrodin și-a scos din buzunarul mantalei pachetul cu mâncare, de parcă ar fi fost în excursie. A desfăcut ziarul pe pojghița zăpezii, i-a pus ca greutate la cele patru colțuri niște bucăți de gheață, nu cumva să fie luat pe neașteptate de vânt. Sfârâma cu unghiile cartofii sleiți și i-a cerut lui Nikifor Tescovina cuțitul, ca să taie ceapa. Apoi, ca una care renunță la tot ce-i bun în favoarea bărbaților, a

încălecat din nou în șa, s-a aplecat peste grumazul calului și părea că a ațipit. Luminile poienii stăteau să pălească, dinspre pădure se apropia asfințitul, de la răsărit însăși seara.

— Știți ce-o să fac – a mormăit ea – dacă mă procopsesc și eu cu beleaua aia? O să mă plimb prin cazarmă și o să-i scuip pe toți vânătorii de munte în gură.

— Sigur că așa ar fi cel mai bine – a spus Nikifor Tescovina –, dar, dacă nu vă e cu supărare, după câte știu eu, atunci nu mai ai niciun chef să scuipi. Chit că gura ți se umple de bale spumoase.

— Încă nu mă cunoașteți voi pe mine, am glumit doar. Dar de unde știți dumneata chestia asta cu balele?

— Mi-a spus-o doctorul ursar. Gura ți se umple de bale groase, uscate ca buretele. Nu poți să le mai scuipi.

Geza Hutira a zvârlit bidoanele goale, a privit îndelung cum alunecă ușor până hăt departe, pe zăpada înghețată. Apoi a îngenuncheat alături de Nikifor Tescovina, lângă ziarul desfăcut, și s-au apucat amândoi să înfulece. Se însera, de jur-împrejur, peste valurile de zăpadă bătute de vânturi, luminile care coborau dintre nori începeau să pălească.

— Ia te uită – a spus terminând de mâncat Nikifor Tescovina.

— Vino să-ți arăt ceva. Uite, felia asta de ceapă arată exact ca o ureche.

— O ureche? Să fim serioși.

— Uită-te mai bine.

— Chiar că e o ureche. O ureche adevărată, dar cum a ajuns aici?

Printre cojile de cartofi, bucățile de ceapă, feliile de mere zbârcite, pe hârtia de ziar se lăfăia o ureche întreagă. Un pic păroasă, un pic însângărată, trebuie să se fi rupt nu demult de undeva, cine știe de unde.

— Și, dacă nu sunt indiscret, dar asta e părerea mea personală – i-a șoptit Nikifor Tescovina –, cred că e urechea dumată.

Geza Hutira s-a apucat cu mâinile de cap, acolo unde șapca de patinator ar fi trebuit să-i acopere urechile. S-a pipăit, apoi și-a privit palmele. Una dintre ele era uscată, cealaltă lipicioasă, mânjită, un pic maronie.

— Hm. Mama ei de treabă. Probabil că m-am lovit cu capul de

ceva. Pe cuvântul meu că habar n-am cum s-a întâmplat – s-a scuzat el, scâncind.

— Poate că țeava aia de fier, când am scos-o dintre grinzi. Mi se pare că m-a izbit un pic.

Coca Mavrodin nu dormea, brusc, s-a îndreptat printre vălătucii de aburi, și-a dres glasul și a strigat:

— Vă țineți de bancuri sau aia e într-adevăr urechea tovarășului? Arătați-mi-o și mie. Ia să vedem!

Geza Hutira și-a dus mâna până la ciotul de ureche, ca să înțeleagă ce voia Coca Mavrodin. A rămas un pic nedumerit de cele auzite, apoi, după ce a priceput într-un târziu, a scuturat abătut din cap.

— Din păcate, e prea târziu.

O vietate mică, de culoarea uscăturilor, un patruped cât o veveriță sau o nevăstuică, tocmai fugea cât o țineau picioarele, pe crusta înghețată a zăpezii, cu urechea în gură. Ceva mai încolo o aștepta perechea ei și, în curând, s-a auzit cum ronțăiau între dinți cartilajul lui Geza Hutira.

— O să nascocesc eu ceva – a spus Coca Mavrodin mult mai târziu, în timp ce coborau din codrul Kolinda – ceva ca să te despăgubesc; după câte știu eu, sovieticii fac deja și urechi artificiale. Dar, dă-mi voie să-ți spun că ar fi trebuit să ai și dumneata ceva mai multă grijă.

— Nu face nimic.

Mergeau din nou unul pe urmele celuilalt, în șir, numai că acum săpau pe partea stângă a drumului o cărare adâncă, vizibilă. Între cele două cărări, zăpada a rămas neatinsă.

Seara, în bucătăria popii Pantelimon, ardea focul, pe plita încinsă se prăjeau felii de cartofi, ciuperci, mere întregi în coajă. Cei doi colonei au jucat din nou o vreme moara, stând tot în picioare, în timp ce ușa de la bucătărie a rămas larg deschisă. Au jucat în tăcere, mișcând jetoanele pe fața de masă, până când, din dosul nămeților de zăpadă, s-a auzit iarăși vuietul saniei cu motor. Acum trăgea după ea încă o sanie lată, țărănească, numai bună pentru marfă, pe care se bălângăneau mai multe canistre cu benzină, cu motorină. Poate că la cârmă era și acum același individ care adusese romul la prânz, dar nu era chip să te dumirești: purta straie lucioase, groase, pe cap, aidoma

pompierilor, o cască de aramă, cizme cu carâmbul înalt până peste genunchi. Nici măcar nu a coborât de la cârmă.

— Pot să merg cu ea până la capăt? a strigat el într-acolo. Avea glasul ca de pe altă lume, ca și Geza Kokeny. Coca Mavrodin i-a ieșit în cale împreună cu popa, în pridvor.

— Absolut până la capăt. Să te uiți în lumina farurilor numai la umbre. Ți-am săpat șanțuri de-o parte și de cealaltă a drumului, dacă te ții printre ele, ajungi exact acolo.

— Acum vă rog frumos – le-a spus oamenilor ei Coca Mavrodin dimineța, când au pornit către codrul Kolinda – să nu vă pișați pe drum, oricât de tare v-ar tăia. Vă rog să vă rețineți până când vă spun eu că se poate, doar sunteți bărbați, ce naiba. N-ar fi exclus să avem nevoie de puțin lichid calduț mai încolo.

Geza Hutira și-a dus mâna la ureche, ca să audă despre ce era vorba, dar și așa Nikifor Tescovina a fost nevoit să-i explice ce mai voia acum Coca Mavrodin. Au mers printre cele două tăieturi din ajun, pe urmele saniei cu motor, până în locul de unde doar o văgăună îngustă mai ducea în poiană. Acolo caii s-au oprit singuri și nu s-au mai înduplecat în niciun chip să se urnească din loc. N-au reușit să-i ducă mai departe decât trăgându-i de căpăstru.

Peste noapte, priveliștea se schimbase întrucâtva. Mai întâi că zăpada nu era albă, ci cenușie, ca afinele, pe alocuri chiar neagră, plină de umflături tari, întetețe de lumini violete, cu solzi metalici, iar peste ea plutea în văzduhul înghețat un miros de vatră părăsită, ca al burlanelor azvârlite la gunoi. Părea că, acolo, toată noaptea ar fi nins cu funingine.

Din seara trecută până acum, dispăruse cocioaba de bârne ferecată, în care locuiau pădurarii ieșiți la pensie. În mijlocul poienii, printre câteva grinzi sfrijite, chircite, pluteau catifelat scrumul și funinginea. De jur-împrejur, zăpada – odată topită, apoi înghețată bocnă, plină de spuză – mizea ca marmura în lumina care se răsfrângea dintre nori. În înaltul cerului se rotea un stol de ciori, aidoma fumului înțepenit peste incendiu. Pe zăpadă, erau aruncate alandala mai multe canistre de benzină, de motorină.

Unul câte unul, caii au început să strănute de la cenușa stârnită. Coca Mavrodin și-a trecut șalul peste gură, a tropăit o vreme în preajma tăciunilor, apoi, smucind brusc din căpăstru, a luat-o în galop

peste ruine. Puzderia de cârlige, de scoabe și de cuie zornăia, uneltele și oalele pădurarilor pensionari zdrăngăneau sub copitele cailor. Colonelul a trecut călare până la marginea poienii, acolo s-a oprit, așteptându-și oamenii să o ajungă din urmă.

— Veniți fără frică – le-a strigat ea.

— Bacilii s-au prăjit de tot.

— Ce zice?

— Geza Hutira a tresărit căutându-l din ochi pe Nikifor Teskovina, aștepta să li se încrucișeze privirile pentru o clipă, dar celălalt i-a ghicit intenția și a întors capul...

— Lasă-mă-n pace – a spus amenințător el mai târziu.

— N-am nicio părere.

— Am crezut doar că ți-ai dat seama în ce te-ai băgat.

— În ce, în ce! Habar n-am la ce te gândești. Lucrăm amândoi pentru domnișoara Coca.

Între timp trecuseră și ei aproape pe neobservate peste tăciunii adormiți, ajungând în pas domol la marginea poienii. Caili își trăgeau copitele speriați, de parcă zăpada ar fi fost fierbinte.

— Haideți să îmbucăm ceva – i-a îmbiat Coca Mavrodin.

— Am ceva deosebit pentru voi, am adus conserve: crap cu ceapă și cu arpacaș. Apoi, după ce vă săturați, aș dori să căutați tăblițele. Vreau câte trei pentru fiecare: purtau una la gât, ca și noi, iar câte una la încheieturi și la glezne. V-aș fi recunoscătoare dacă ați reuși să le adunați pe toate.

Dosise conservele în buzunarele de la manta, nici măcar n-au fost nevoiți să le deschidă, căci zeama înghețase între timp, făcând să plesnească borcanele. A cojit de cioburi cilindrul de arpacaș din care se întrezăreau solzii întunecați, l-a fărâmițat cu unghiile, ca ei să-i poată ciuguli din palmă.

În jur, pe zăpada înghețată, erau răspândite o droaie de păsări cu penele pârлите – corbi, ciori, mierle. Ele fuseseră stârnite de foc, și, de bună seamă, se prăjiseră încă din aer, dar căldura le mai ținuse un timp în înaltul cerului și nu se prăbușiseră peste tot decât atunci când poiana se răcise sub ele.

Când și-au terminat merindele, Nikifor Teskovina a început să adune crengi de brad, să taie nuiiele de mestecăn, iar Geza Hutira să

frângă pari groși de alun. Mai întâi, au pipăit peste tot cu prăjinile, ca niște căutători de comori, apoi au risipit de printre grinzii scrumului, rămășițele pământeste, cu măhuri improvizate din snopi de nuiele legate cu sfoară.

— Asta se cheamă munca la negru – a mormăit Geza Hutira.

— Păcat că n-am la mine o oglindă. Ca să vezi cum arăți.

— Iar te-ai apucat? Văd că fiică-mea are o influență tare proastă asupra dumată. Ține-ți deșteptăciunile astea pentru tine.

În partea din care-i vorbea Nikifor Tescovina, lui Geza Hutira îi lipsea urechea. Abia auzea ce i se spune. Își învârtea capul în stânga și în dreapta, privea stânjenit, căuta printre tăciuni.

În cele din urmă, au găsit douăsprezece plăcuțe atârinate de lanțuri, cu funinginea de un deget pe ele. Atunci, Coca Mavrodin le-a dat voie, în fine, să urineze. Lichidul sărat, calduț, a spus ea, dizolvă taftaua neagră lipită pe plăcuțe și, apoi, nu mai au decât să le frece în zăpada înghețată, iar datele gravate pe ele se vor putea citi de îndată.

Din cenușă, au ieșit la iveală plăcuțele a patru oameni, câte trei pentru fiecare. Numai că în colibă, pădurarii pensionari fuseseră cinci. Lipseau cenușa și plăcuțele lui Aron Wargotzki.

Mai târziu, eu am fost cel care a trebuit să-i dea de urmă lui Aron Wargotzki, și asta datorită lui Geza Hutira, cel care-și pierduse urechea. Coborând către casă, cei trei drumeți s-au oprit din nou la cocioaba mea de drumar, și, în timp ce Nikifor Tescovina și Geza Hutira se spălau – Elvira Spiridon îi stropea dintr-o cană, iar ei se înmuiau, ca niște cai osteniți în ploaie, cu capetele unul pe umărul celuilalt –, Coca Mavrodin m-a chemat la sfat în pridvor.

— Cel de Sus i-a luat o ureche, iar eu am nevoie de unul cu auzul ascuțit, mi-a spus ea. Și, în afară de el, nimeni nu mai cunoaște atât de bine codrii iștia ca dumneata.

— Aia nu mai este zona mea – m-am codit eu. Știți foarte bine, domnișoară, că pădurea Kolinda nu ține de mine, în viața mea n-am pus piciorul acolo.

— Dar acum eu îți cer să faci asta, Andrej. Doar atât, nimic mai mult. Și atunci am să închid și eu ochii la toate celelalte. Găsește-mi-l pe bolnavul ăla contagios, ține bine minte: îl cheamă Aron Wargotzki, și-ți promit că o să poți pleca de aici împreună cu fiul tău adoptiv.

Din ziua aceea, îmi legam în fiecare dimineață schiurile în fața

pragului, o așezam în față pe iubita mea, Elvira Spiridon, o cuprindeam cu o mână de brâu, și, în drum către codrul Kolinda, lunecam împreună până la casa lor. Severin Spiridon, bărbatul ei, ne aștepta în poartă; el mi-a atras atenția ca, după cea de-a zecea zi, să fiu cu ochii în patru, fiindcă până atunci omul o mai duce cumva, cu cucuruzi uscați de brad, cu țurțuri nesărați pitiți în vreo vizuină umedă, apoi gata, se târăște de-a bușelea ca să se predea. Iar pe drum, lasă după el prin zăpadă urme cu palmele, cu genunchii.

Coca Mavrodin mi-a mai spus la despărțire:

— Știi la ce să fii foarte atent Andrej? La căcat.

Nu vorbea în dodii, căci cel care cunoaște pădurea știe că rahatul la care se gândea Coca Mavrodin, chiar dacă e acoperit, să zicem, de zăpada de peste noapte, odată cu dimineața, sorbind căldura soarelui prin covorul alb de nea, își azvârle de pe el masca mincinoasă, ieșind la suprafață în toată splendoarea lui căcănie.

Dar, în tot codrul Kolinda, nu am dat nici de urmele picioarelor, ale palmelor, ale genunchilor lui Aron Wargotzki, nici peste căcatul lui. În cele din urmă, nu atât fireștile lui necesități omenești l-au dat de gol, „cât, mai degrabă, delectările lui prostești.

Într-o după-amiază, când îl căutam deja de două săptămâni, în drum spre casă, m-am odihnit în poiana pădurarilor pensionari, imaculată de ninsorile tot mai dese, ascultând murmurul lănced al pârâului care hoinărea repetându-și scurtele povestioare pe sub pământ, pe sub nea, pe sub ghețuri, când m-a izbit în nări mirosul de neconfundat al cimbrisorului prăjit. Tot asta fuma și Geza Kokeny la umbra bustului său, asta fumau și ursarii, uneori chiar și coloneii, când li se termina tutunul. Nu o dată l-am gustat și eu.

În clipele când vântul se domolea, printre razele de soare care se strecurau din dosul brazilor, pluteau limbile albastrii ale fumului de pipă. În fața mea, firul râului ascuns era doar o umbră scobită în zăpadă. La capătul lui, în dosul unei stânci jilave, se căsca o groapă întunecată. În timp ce eu căutam prin pădurea înzăpezită căcați, ca s-o citez pe Coca Mavrodin, Aron Wargotzki stătea sub pământ și pufăia din pipă.

— Aron Wargotzki! – l-am strigat eu.

— Promite-mi că nu te miști de acolo. Te rog frumos să rămâi nemișcat. Sper că nu știi să zbori, și oriunde te-ai duce, urmele au să te

dea de gol.

Aron Wargotzki a mai pufăit o vreme din pipă și nu mi-a răspuns decât către seară, când și-a dat seama că altminteri n-o să fac cale-ntoarsă.

— Bine, îți promit. Dar numai fiindcă tot nu mă pot urni din loc. Unul din picioare mi-a ars în întregime.

— Foarte bine. Stai pe loc, menajează-te și, ca să nu te simți prea singur, îți promit c-am să mă întorc degrabă, cel târziu mâine dimineață.

Mi-am legat schiurile și eram deja aproape dincolo de poiană când m-a ajuns din urmă glasul lui, făcând să răsunе de jur-împrejur pădurea, să vuiască toate cotloanele ascunse ale pârâului.

— Geza, colegule, aș dori să te mai rog ceva.

— Mă confunzi cu cineva. Eu nu sunt ăla. Dar spune, ce vrei.

— Trimite-l înapoi pe Geza Hutira, dacă-l cunoști. Trebuie să-i spun ceva.

— Nu prea cred să aibă timp de așa ceva. Totuși ce să-i spun, dacă-l văd?

— Spune-i că-l cheamă degrabă Aron Wargotzki. Să se grăbească și să aducă cu el o ceașcă cu lapte cald.

— OK. Poate c-o să mă întâlnesc cu el. Dacă nu uit, îi spun.

— Și cu cine am avut onoarea să vorbesc?

— Hai, Aron Wargotzki, îți dai seama că pot să spun ce nume vreau. N-are nicio importanță.

Cu fiecare zi ce trecea, urmele schiurilor mele se adânceau tot mai mult prin zăpadă, în cele din urmă, seara, după ce-mi terminam treaba, mă puneam în scobiturile lor și ele mă duceau singure până-n strâmtoarea unde mă aștepta Elvira Spiridon cu fruntea încruntată, cu privirea adumbrită.

Cu atât mai mult s-a bucurat Coca Mavrodin când m-am prezentat la biroul comisarului silvic. Mi-a arătat o cursă de șobolani cu o clapă ucigașă acționată de un arc puternic, pe care o ținea pregătită în sertarul biroului, așteptând vești bune din partea mea. O să facă vreo cinci, șase din astea, mi-a spus ea, dar bineînțeles mult mai mari. O să le punem la toate gurile ponoarelor, pentru cazul în care Aron Wargotzki s-ar reface și ar lua-o din loc.

Dar, după cum îmi promisese, Aron Wargotzki nu s-a urnit zile la rând nicăieri. Zăpada din jurul ponoarelor a rămas intactă, numai un animal cu blana ca uscăturile, de bună seamă cel care-i mâncase lui Geza Hutira urechea, se furișa din când în când până acolo. Uneori, din văgăună șerpua mirosul amărui al fumului, alteori se răspândea printre crăpăturile stâncii mirosul lui de rășină, adunat de-a lungul anilor petrecuți în pădure.

— Ascultă-mă, Aron Wargotzki! – i-am strigat eu.

— Am vorbit cu Geza Hutira, din păcate e foarte ocupat, nu are vreme. Trebuie să te mulțumești cu mine. Spune-mi ce te apasă, poate pot să te ajut cu ceva.

— Cu un singur lucru, să-l convingi să vină cât mai repede încoace. Vreau să vorbesc cu el între patru ochi. Și, până când o să aibă timp de mine, să-mi trimită prin tine o cană cu lapte.

— Tu trăiești pe altă lume, Aron Wargotzki. Spune-mi de unde ai mai scos-o pe asta cu laptele? Și, pe de altă parte, nu-ți dai seama că nu mai ești în stare să-ți înghiți nici saliva? Gura ta e plină de scuipat uscat. Ești pe ducă.

— Eu?

— Da, da. Din păcate ești bolnav, tare bolnav.

— Eu? Crezi? N-am nici pe dracu'. Numai că m-am îndopat cu pământ și acum vreau să beau un pic de lapte.

— Hai, Aron Wargotzki, nu mai fă pe nebunul. Dă-mi voie să-ți spun că știu din surse sigure ce ai. Tocmai de aia te rog încă o dată, în interesul tău, să rămâi liniștit acolo unde ești.

— Ți-am mai spus, nu-i așa, că nu pot să mă urnesc din loc. Cum să plec de aici în halul ăsta? Mi-a ars carnea de pe piciorul drept sau, dacă te uiți din față, de pe stângul. Tocmai bucata aia afurisită din pulpă îmi lipsește, care-l mișca.

— Atunci ne-am înțeles. Stai liniștit și mai rezistă câteva zile fără lapte.

În timp ce erau pregătite cursele, eu stăteam din zori și până-n seară în poiană. Dimineață de dimineață, alunecam pe făgașul schiurilor, care mă ducea ață la Aron Wargotzki. Uneori trebuia să acopăr îndelung murmurul râului cu strigătele mele, până când el binevoia să ia în seamă prezența mea, altă dată mă aștepta în dosul stâncii, gâfâind de nerăbdare ca un cățel.

— Povestește-mi – m-a implorat el. Ce a spus colegul Geza când a auzit că sunt aici.

— Nimic deosebit, Aron Wargotzki. Nimeni n-a spus nimic. Așa e rânduiala.

— Și când o să-mi aduci laptele, ai grijă să nu-l verși. O să-ți arăt pe unde, cum să-l torni. Nu-mi pasă nici dacă mi-l aduci în gură și mi-l scuipi în vreo crăpătură. Numai lapte să fie.

— Doar nu-ți închipui c-o să mă apropii atât de mult de tine. Vrei să mă procopsesc și eu cu beleaua ta afurisită?

— Ți-am mai spus că n-am nimic. Numai piciorul mi-e beteag și poate că am mâncat prea mult pământ. Acum n-ar strica să-mi clătesc gura cu un pic de lapte.

— Ai grijă, nu mânca pământ. Să nu ți se facă rău.

— Să știi că mai am o problemă: îmi pare sincer rău pentru urechea lui Geza Hutira. Nici eu nu-mi dau seama cum s-a întâmplat de fapt. Romul acela avea un gust năstrușnic, împruțit, iar eu l-am izbit înfuriat cu țeava prin care ni l-a turnat în colibă. Am și văzut imediat cum i s-a sfâșiat săracului urechea, că nu se mai ținea decât într-o bucățică de piele. Aș vrea să-mi cer scuze, o ureche nu-i ceva de lepădat.

— Bine, Aron Wargotzki. O să-i spun că-ți pare rău. El e generos, milostiv, o să te ierte.

În ziua când furgonul vânătorilor de munte ar fi trebuit să transporte până la casa drumarului capcanele, în fața porții fluturau prin adierile, luminile înserării părul, faldurile veșmintelor Elvirei Spiridon. Lângă ea, aproape de gard, acoperite cu o foaie de cort, ca să nu se umezească de la vreo ploaie venită pe nepusă masă, erau vreo 50 – 60 de saci cu ciment. După cum se părea, colonela Coca Mavrodin-Mahmudia se răzgândise.

— Dacă domnul o mai face și pe asta – Elvira Spiridon se apropiase atât de mult, încât i-am simțit până și mirosul amenințării din răsuflare –, aș dori să nu ne mai întâlnim până atunci.

— Bine, cum dorești. Du-te, ești liberă. Trăiește-ți viața.

În cele câteva zile în care am tot făcut drumul între casa drumarului și codrul Kolinda, cărând sacii cu ciment, a început să se desprimăvăreze. Pe movilitele bătute de soare a apărut, de sub pojghița zăpezii, o iarbă palidă, apoi au răsărit cobilițele, iar petele tot

mai lăbărțate de verdeață erau străbătute de urmele albe ca marmura ale schiurilor mele. Peste gurile prin care respirau ponoarele, se unduia în bătaia soarelui albastrul ademenitor al cimbrisorului.

Când sacii erau deja așezați cu toții la gurile pârlului, am aruncat un fir de iarbă pe oglinda apei, ca să-i deslușesc cursul. Mi-am scos cuțitul ascuțit dinainte și, în timp ce-mi suflecăm mânecile de la veston, lumina oglindită pe lama lui a strălucit până în ungherele vizuinii. Atunci Aron Wargotzki m-a strigat pentru ultima oară:

— Crezi că nu știi ce pui la cale? Totuși aș vrea să știu cum te cheamă. Spune-mi, în sfârșit, cine naiba ești?

— Cred că nu este momentul cel mai potrivit să facem prezentările, Aron Wargotzki. Însă pot să-ți mărturisesc doar atât, că trăiesc în zonă sub pseudonimul Andrej Bodor. Iartă-l pe cel care poartă un nume ca ăsta.

Coca Mavrodin-Mahmudia a cam supraestimat cantitatea de ciment: jumătate din saci au rămas încă neatinși când, prin cotloane, cursul apei a început să se domolească, să devină cenușiu ca zerul, bolboroseala să-i amuțească și, semn că soluția începea să se lege, iar canalele să se înfunde, pârlul a izbucnit în poiană, în mai multe locuri deodată, de sub pământ.

La marginea poienii, acolo unde-mi lăsasem schiurile, stătea Elvira Spiridon într-o rochie nouă de primăvară ce-i flutura în vânt, cu părul ei primăvărat proaspăt spălat încă umed, inelele mari de aramă ale cerceilor te orbeau în bătaia soarelui.

— Iată că totuși te-ai întors, i-am spus eu când am ajuns lângă ea gâfâind.

— Azi a început să mi se facă dor de domnul.

Ce-i drept, și mie. Am pus-o ca de obicei în fața mea pe schiuri și de îndată ce pădurea a pornit pe lângă noi, alunecând tot mai repede în urma noastră către poiana pădurarilor pensionari, i-am sfâșiat cu unghiile și cu dinții rochia ei nouă de primăvară, mi-am despicat la brâu cu cuțitul pantalonii înțepeniți de ciment de pe mine până ce, în sfârșit, i-am simțit din nou fundul catifelat în poală.

11. (Surpriza lui Severin Spiridon)

Micul autobuz hodorogit care făcea zilnic drumul dintre Sinistra și codrul Kolinda, urcând cele trei povârnișuri, îi căra îndeobște pe

paznici, pe vânătorii de munte plecați în inspecție și pe cei câțiva civili care, având permisul în buzunar, mergeau să lucreze pe vreunul din șantierele de sus. Astfel, când avea călători, autobuzul se oprea și în pasul Baba Rotunda, la marginea drumului locul era marcat de un stâlp ruginit, cu vopseaua scorjită. Norii treceau unul peste celălalt deasupra culmii, atingând pământul, tăblița indicatoare de pe stâlp se clătina încărcată de apă în bătaia vântului. În casa drumarului, acolo unde locuia Andrej Bodor, cantonierul, scârțâitul ei se auzea chiar și în dosul ferestrelor închise.

Într-o după-amiază, mult după ce autobuzul trecuse deja spre Sinistra, făcând cale-ntoarsă dinspre codrul Kolinda, prin poienile peticate cu zăpadă, împestrițate de șofran și de brândușe, a apărut un bărbat. Avea mersul straniu, într-o parte, ca un câine stingher, a străbătut câmpul ocolind luciul întunecat al băltoacelor, privind în stânga și în dreapta pe furiș. Odată ajuns lângă drum, s-a oprit șovăielnic, mai degrabă s-a aplecat peste el, de parcă i-ar fi fost teamă să nu-l înghită vârtoarea lui într-o direcție sau alta. A rămas o vreme locului, nehotărât, până ce a observat scârțâitul tăbliței indicatoare. S-a așezat la umbra ei ca un pelerin care așteaptă cursa după orar.

Purta o jachetă din imitație de piele, niște pantaloni lucioși de jeg, o caschetă de miner cu cozoroc. Pe umăr, agățată de un toiag gârbovit, îi atârna o servietă neagră, doldora de boarfe. Pielea lui era cenușie, fața ștearsă și lucioasă, numai pe bărbie i se iveau câteva firicele rare, plâpânde de barbă. Din umbra albăstruie a orbitelor îi străluceau ochii măslinii.

Andrej privea pe furiș din dosul ferestrei gheretei, ba s-a uitat la străinul ce se apropia chiar și cu binoclul lui de opt ori treizeci, pe care-l primise de la Coca Mavrodin și-l avea întotdeauna la îndemână, agățat de închizătoarea ferestrei. Acum, în colimatorul lui se zbătea străinul cenușiu.

Din când în când, bărbatul cu casca de miner se ridica de lângă stâlp ciulind urechile, își plimba de jur-împrejur privirile neîncrezător, uneori capul îi tresărea nervos pe urmele ciorilor în zbor. A privit furios și la soarele după-amiezii, care i-a răspuns obosit cu razele lui galbene, din dosul norilor ca niște lipitori. A aruncat o privire cu coada ochiului către căsuța drumarului, de parcă i-ar fi fost teamă să nu-l urmărească cineva din dosul ferestrei.

Iar Andrej îl urmărea. Noaptea trecută stătuse de veghe la căpătâiul unui ursar care murise – cu toate că fusese suspendat din postul de paznic de cadavre, era chemat adeseori să dea o mână de ajutor – iar dimineața, când l-a schimbat colonelul Titus Tomoioaga, au dat împreună de dușcă o sticlă de spirt denaturat, îndoit cu apă. Colonelul îi adusese vestea că în Sinistra a intrat în vigoare interdicția de circulație. Poate că, în curând, ea avea să fie introdusă și aici, în Dobrin City – cineva dăduse noaptea trecută statuia lui Geza Kokeny –, așa că era mai bine ca toată lumea să rămână acasă. De când păpușarii din Sinistra ieșiseră în stradă pentru repetiția generală și vânătorii de munte deschiseseră focul asupra lor, până și ulițele satelor erau înțesate de patrule. Oriunde te uitați, de după garduri te pândeau tineri cu gâtul lung, cu ochi de gânsaci. Porțile, ulucile erau înțesate de inscripții mângălite cu cărbune, ca de pildă: „sunteți cu noi” sau „liga te așteaptă și pe tine”. Pe o scândură era ars cu fierul doar atât: „porcilor”.

Era pe la sfârșitul lui martie, aerul era plin de arome neliniștitoare, de polenul mătîșorilor, de muște neastâmpărate. Pe fundul văii, pârâul șerpuia în matca lui, tulburat de scursorile dezghețului. Andrej era deja la jumătatea drumului, pe serpentinele care urcau culmea, când i-a ieșit în cale autobuzul de după-amiază dinspre codrul Kolinda. Avea toate geamurile sparte, în el nu stăteau vânătorii de munte, ci niște ființe cenușii cu caschete de miner pe cap. În urma lor a rămas un miros greu, înecăcios.

Ajuns în casă, Andrej tocmai își sorbea primul păhărel când, în lumina peticelor de zăpadă din depărtare, a apărut la marginea poienii străinul. Curând, când s-a așezat la piciorul stâlpului, casca lui de miner a lucit lângă drum. Privea pe furiș împrejur, mai cu seamă către văgăuna unde fumega hornul colibeii lui Severin Spiridon, s-a uitat după câinele pribeag care umbla agale pe coasta dealului, apoi a aruncat din nou o privire suspicioasă către căsuța drumarului de unde îl observa din dosul ferestrei și Andrej, îngrijitorul de drumuri. La fiecare tresărire, jacheta din imitație de piele pârâia pe el.

Odată cu timpul care se scurgea, peste poieni s-a lăsat, cu cețurile ei violete, liniștea deznădăjduită a asfințitului, străinul, sătul de atâta așteptare, s-a ridicat de lângă stâlp și a luat-o pe panta care urca blând până la căsuța drumarului. Suia treptele și tocmai se

pregătea să-și ducă mâna streășină la ochi ca, lipindu-se de geam, să arunce o privire înăuntru, când Andrej a deschis larg ușa.

Era exact așa cum îl cunoscuse deja prin binoclu, cu pielea lucioasă și cenușie, nebărbierit, dar aproape spân, doar cu câteva firicele stinghere de barbă pe față. Avea un miros izbitor, înecăcios, ca sălile de așteptare.

— Știi ceva de autobuzul acela? – s-a interesat el în șoaptă.

— De ce nu mai vine odată?

— Pentru că deja a plecat – i-a răspuns drumarul.

— Așa deci. Și următorul?

— Abia mâine după-amiază.

Străinul a trecut pragul frecându-se de pieptul lui Andrej, a înconjurat masa din mijlocul încăperii, apoi a închis ușa cu mâna lui, întorcând cheia în broască. Servieta pe care a lăsat-o să cadă de pe toiag la picioarele priciului a bufnit greoi pe podea, de parcă ar fi fost îndesată cu bolovani.

— Atunci o să dorm aici – a spus el. S-a descheiat la manta și, într-o clipă, mirosul lui s-a răspândit prin încăpere ca uleiul pe oglinda apei. S-a așezat la masă, veșmântul lui scorțos din imitație de piele pârlăia, scârțâia îngrozitor. Când burta i-a ieșit la iveală, s-a văzut că, în loc de curea, era legat la pantaloni cu sârmă groasă, iar drept cataramă avea un laț cât pumnul, cu o piatră ascuțită prinsă în el. A scos din buzunarul interior o sticlă de băutură.

— Vrei? – l-a privit el în treacăt pe drumar, în timp ce scotea dopul.

— Poate am să gust mai târziu – l-a refuzat Andrej și i-a împins în față o ceașcă.

Dar străinul a băut direct din sticlă. Gâlgâind, din gură i-au țâșnit bule de aer, ieșite din lichidul pe care-l dădea pe gât. După primele înghițituri, și-a scos jacheta din imitație de piele, cascheta de miner a pus-o pe masă. Pielea capului cenușie, lucioasă, îi era acoperită de fire umede, rare de păr.

— Odihnește-te degrabă, i-a spus Andrej, nu poți rămâne multă vreme aici. Nu-mi petrec serile singur, aștept o femeie.

— Am spus că rămân aici.

Andrej a îndesat soba cu rumeguș, cu conuri de brad, cu rădăcini

groase de ienupăr și apoi a aprins focul. A adus din tindă bușteni umezi, ca să se zvânte. Străinul s-a îndepărtat de masă și s-a mutat de pe scaun pe marginea priciului.

— Pentru mine nu trebuie să faci focul. Tata era negustor de gheață, umblam amândoi prin peșterile din codrul Kolinda, să tăiem cu fierăstrăul blocuri de gheață. Așa cum îți zic, bătrânul căra în spinare bucățile reci înfășurate în paie până la piață, pentru bogătași. Nu suntem un neam de friguroși.

— Acum aud prima oară de peșterile de gheață din Kolinda.

— Și probabil că nici n-ai să mai auzi de ele. Am aflat că tot felul de indivizi dubioși le-au folosit ca ascunzători, așa că au fost astupate. Toate au fost astupate cu ciment.

Și-a întins picioarele până sub masă, și-a suflecat mânecile puloverului verde ca iarba și ale cămășii de sub el. Avea brațele cenușii, spâne, împânzite de vinișoare albastrii. Gâtul subțire, vânos, bărbia teșită, ochii uleioși ca bobul de soc.

— Dar cu actele ești în regulă?

— Cu actele?

— Dacă n-ai aflat, aici suntem în zona de graniță. Și, pe deasupra, prin împrejurimi sunt ținută urșii guvernamentali.

— A, actele mele! Păi sunt în regulă de tot. În cea mai perfectă regulă. Auzi vorbă, cu actele. Ei bine, o dată pentru totdeauna, în privința lor poți să fii liniștit.

— Bine, atunci odihnește-te. Dacă pornești cu noaptea-n cap, poți să iei trenul de dimineață din Dobrin.

— Așa m-am gândit și eu.

Îngrijitorul de drumuri a luat binoclul de pe închizătoarea ferestrei, și-a plimbat privirea cu el peste poienile scăldate în apele dezghețului. Se însera, amurgul cobora din pădure peste câmp. Era timpul când, de obicei, Elvira Spiridon pornea de acasă.

— Îmi dai voie să mă uit și eu?

— Poftim. Dar tu n-o să vezi nimic deosebit cu el.

— Nu vreau să văd decât ce vezi și tu.

— Ia-l, chiorăște-te cât vrei. Și spune-mi, bineînțeles, dacă nu e un secret: încotro?

Străinul a hoinărit cu binoclul mai întâi prin poieni, apoi pe

crestele munților, în cele din urmă l-a ridicat către norul înfiripat sidefiu, gata de drum, în bătaia lunii de deasupra lui.

— Încotro? Dimineată trebuie să ajung la piață în Sinistra. Acolo se va întâmpla ceva.

— De fapt nu te-am mai văzut pe aici.

— De fapt? Ai dreptate, de fapt. De fapt, ca să folosesc cuvintele tale, eu nu sunt de prin părțile locului. Ne încumetam cu tata după gheață numai până în codrul Kolinda. Pe vremuri, acolo era granița. Nu cunosc prea bine locurile. Am vrut s-o iau pe scurtătură, dar m-am rătăcit. Între timp, afurisitul acela de autobuz s-a dus.

Se însera, Elvira Spiridon pornise deja de acasă. Cu toate că străinul ținea încă binoclul în mână, se vedea limpede pe unde trecea femeia după păsările stârnite în zbor. Când pașii ei pleoscăiau deja în noroiul din apropiere, Andrej i-a ieșit în întâmpinare.

— La mine este un om, i-a spus el.

— Cel cu servieta neagră, nu-i așa?

— El.

Elvira Spiridon a făcut cale-ntoarsă către casa unde locuia cu adevărat. Drumarul a privit cu jind pe urmele ei, după faldurile fustei care i se unduiau de-o parte și de alta pe dâmburile fundului. A urmărit-o din priviri, până când a dispărut în văgăuna împănată de brazi; Era deja seară, norii s-au risipit pe cer, peste culme a început să se întindă frigul nopții, printre bolovani, noroiul a început să foșnească, după cum se întârea în gerul abătut pe neașteptate deasupra lui.

— Am urmărit toată scena – a spus străinul zâmbind.

— Păcat că ai trimis-o. Și unde s-o fi dus sărmana femeie în toiul nopții?

— La bărbatul ei.

Pălinca străinului era amară, în timp ce o bea, el scotea pe nări aburi care se înfoiau ademenitor în lumina focului. Drumarul a pus o farfurie de tablă în fața lui, un strop de apă într-o ceașcă.

— Dacă ți-e foame, mănâncă ce ai la tine. Simt după miros că ai ceva caș. Se găsește acum așa ceva pe la voi?

— A, nu. Caș primesc numai cei care pornesc la drum. Vai, ce bine ar fi fost să ajung încă în seara asta la Sinistra. Ți-am mai spus că

măine acolo o să se întâmple ceva.

— Odihnește-te și ia-ți tălpășița înainte să se crape de ziuă. Și ia spune-mi, tu ții cu armata?

— Cu armata? Am s-o aflu și pe asta. Liga o să-mi spună măine cu cine ținem.

S-a desfăcut la pantaloni și atunci piatra ascu-l i tă din nodul de la capătul sârmei a căzut și s-a rostogolit pe podea. Drumărul a luat un clește și, în timp ce-l ajuta pe străin să-și prindă piatra la loc, a observat că sârma îl cuprindea pe la mijloc de mai multe ori. Iar el se lăsa în voia mâinilor lui.

— Și cu ce te ocupi?

— Lucrez pentru vânătorii de munte, i-a spus Andrej. De pildă cu păzesc această porțiune de șosea.

— Că tocmai această porțiune, mi-am dat seama și singur. Ehei, am bănuț eu că ești o persoană importantă.

— Așa cum spui. Aici, de jur-împrejur sunt numai zone interzise. Toate sunt ale vânătorilor de munte.

— Da, bineînțeles. Și cine-i comandantul vânătorilor de munte?

— O cheamă Coca Mavrodin.

— O femeie?

— Ai ghicit.

— Păi atunci n-ar fi exclus ca măine, îndată ce vom ajunge la putere – cum ai spune dumneata să mă împreuneez pe cinste cu ea.

— O să vrea și ea mult treaba asta când o să dea cu ochii de tine.

Drumarul a retezat fitilul felinarului și, după ce l-a aprins, l-a potrivit într-un vârf de par, ca să-l atârne de colțul casei. Asta i-a făcut aproape să se certe: străinul voia cu orice preț ca, în seara aceea, casa să rămână fără niciun semn. Dar Andrej a luat de pe perete regulamentul îngrijitorilor de drumuri și i l-a băgat sub nas.

— Bine, bine. Doar nu-ți închipui c-o să mă apuc acum să-l citesc – l-a dat la o parte străinul cu palma desfăcută.

— Ia-l de aici. Dar n-aș vrea nici ca vreun terchea-berchea să dea peste mine după luminița aia. Bineînțeles că nu la muierea ta mă gândesc.

— Poate că o să mă duc mai târziu după ea. O să aștept până adormi, apoi am s-o aduc aici, ca să am fundul ei călduț la îndemână,

după ce pleci. Până una, alta, întinde-te pe priciul meu.

— Nici vorbă de așa ceva. Să nu îndrăznești să ieși din cocioabă. Să-ți intre bine în cap că de acum s-a terminat cu plimbările.

— De obicei ies să mă piș în fața ușii.

— Atunci o să ies cu tine. Altfel o să-mi aduci toți nepoștii pe cap. La urma urmei, habar n-am cine ești.

A urmărit pe geam cum drumarul agăța felinarul la colțul casei, apoi cum dădea ocol clădirii. Luna se ridicase de un cot peste crestele munților, noroiul înghețase, picioarele câinelui pribeag țacăneau prin poiană. Când Andrej a intrat în casă, străinul răsfoia vechiul calendar de perete. Era de ani de zile, pătat de muște, îngălbenit, cu paginile îndoite, de pe vremea lui Zoltán Marmorstein, vechiul îngrijitor de drumuri.

— Asta ce-o mai fi? – l-a întrebat străinul. – ia spune-mi, ce-s numerele astea?

— Arată doar zilele anului.

— Doar n-oi fi ungur?

— Pe jumătate.

— Hm. Mare scofală.

S-a întins pe prici încălțat, cu cizmele de cauciuc pe tăblie. Chiar și culcat pe spate trăgea liniștit la măsese, doarmărul lui Adam i se zbătea bezmetic, în timp ce băutura din sticlă gâlgâia cu bășici. Încet, focul a amuțit, s-a prăbușit, iar trosnetele burlanului care se răcea l-a buimăcit pe străin. Capul i s-a frânt într-o parte, gura i s-a întredeschis și balele au început să-i curgă, lăsând o dâră lucioasă până pe umăr. Omul ligii a adormit.

Pietrele ascuțite au început să scrâșnească singure în servietă.

Andrej, drumărul, a ieșit din casă în vârful picioarelor, a luat de pe fațadă felinarul și a trecut drumul tiptil, ca pojghița subțire de gheață de pe băltoace să nu-i pâraie prea tare sub tălpi. Pe coasta din față, se legăna umbra câinelui pribeag, din când în când ochii lui străluceau în lumina felinarului. O vreme s-a ținut pe urmele drumarului, dar, pe la jumătatea drumului, l-a simțit în întuneric pe câinele lui Severin Spiridon și a luat-o la goană înainte. Pe când drumarul a ajuns în dreptul porții, cei doi câini se miroseau deja în tăcere. Severin Spiridon stătea ghemuit sub streășina casei, proptit de perete.

— M-am gândit de mai multe ori la tine – i-a spus el lui Andrej.

— Dacă vrei, o să-mi petrec noaptea la pichet, în locul tău. N-am închis ochii deloc, numai la tine m-am gândit.

— Tipul doarme.

— Puteam să vin de la bun început, dar nu mi-a trecut prin minte. Să știi că mie nu mi-e teamă de ăștia. Și, de altfel, pentru tine aș face orice.

— Îți mulțumesc.

— Dacă vrei să rămâi la mine, aș putea să mă duc chiar acum. Sunt sigur că o să ne înțelegem. Bănuiesc eu cam ce. hram poartă individul. Măine se formează liga la Sinistra.

— Du-te, dacă așa vrei tu. Dar bagă de seamă: are o servietă plină de pietre ascuțite. Pe cea mai ascuțită o poartă la brâu, prinsă cu sârmă în loc de curea.

— Las pe mine. Ți-am mai spus că știu eu cum să-i iau pe ăștia.

Severin Spiridon a plecat, Andrej l-a urmărit cu privirea de pe scări. Alături de el a apărut pe nesimțite Elvira Spiridon, șoldurile li s-au atins, aburii răsuflărilor li se înlănțuiau în față, așteptând ca lumina lanternei să dispară la capătul câmpului scăldat de promoroacă.

— Ai fost deja a lui? – a întrebat-o Andrej.

— Numai un pic, domnule.

— Acum ar trebui să bem ceva.

Au băut vin de afine cu gust de șobolani, pe care-l scoteau cu ceștile dintr-un borcan de murături. Încăperea era luminată doar de ușa deschisă a cuptorului. În pâlpâiala flăcărilor, străluceau din când în când formele ciudate ale unui obiect metalic de pe masă. Era o mașină de tuns, stătea de una singură pe mușama, în centru, cu coarneau mînerului amenințătoare. Era rece și netedă. Andrej a atins-o cu grijă, apoi a cercetat-o îndelung până când a îndrăznit să întrebe:

— Asta ce vrea să fie?

— Bărbatul meu a primit-o de la vânătorii de munte. De mâine intră în vigoare interdicției de circulație. Iar cine rămâne în casă trebuie să se și tundă.

— A mai fost cândva vorba despre tuns, pe vremea lui Vili Dunka, frizerul. Dar atunci s-a renunțat, cine știe de ce.

— Acum o să ne tundem singuri. Tocmai voiam să-i spun domnului: mâine seară, când o să vin la pat, nu o să mai am păr pe mine.

Drumarul își cufunda din când în când ceașca în borcanul cu murături, trăgea la măsă, între timp Elvira Spiridon se băgase goală sub pătură, lăsând atâta loc cât să încapă și bărbatul lângă ea. Dar, mai întâi, el a îndesat bine cuptorul cu rădăcini, apoi l-a împresurat cu cojocei de brad, care să lumineze cu flacăra lor albă. Apoi s-a întins după mașina de tuns și s-a așezat pe marginea culcușului.

— În viața mea n-am mai tuns pe cineva – a șoptit el. Când am venit înapoi nu mi-am închipuit că azi va fi ziua aceea.

A cuprins-o pe după umeri pe Elvira Spiridon, i-a lipit mașina de mijlocul frunții, a început să taie și a coborât cu ea fără oprire până pe gâtul ei. Când a făcut cale întoarsă, a pornit deja de la ceafa golașă, peste cap, până pe frunte. A așezat șuvițele de păr pe spătarul scaunului unele lângă celelalte, ca niște panglici de mătase proaspăt călcate. Când a dus treaba la bun sfârșit, iar încăperea era acum luminată și de țeasta femeii, el a mai scos o cană de vin din borcanul de murături și a dat-o pe gât.

Însă răgazul a fost scurt: după ce-a golit cana, a dezvelit-o pe Elvira Spiridon și i-a lipit mașina de burtă, sub buric. A pornit cu ea încet, cu mușcăături mărunte în jos, către umbrita dintre picioarele ei.

— Ni s-ar fi spus dacă ar fi trebuit să ne tundem și acolo, domnule.

— Tund acum prima oară – i-a șoptit drumarul –, așa că te rog să nu te miști.

Ce-i drept, Elvira Spiridon s-a încordat câteva clipe, dar, imediat ce lamele mașinii de tuns i s-au încălzit pe piele, ea s-a lăsat moale în voia lui, s-a desfăcut ca Andrej să ajungă până în locurile cele mai ascunse, la toate smocurile ei de păr. În cele din urmă, drumarul a luat-o în brațe și i-a suflat cu grijă firele și firișoarele împrăștiate pe tot corpul.

— Dacă o să plec vreodată de aici – i-a șoptit el dimineață la ureche – s-ar putea să te cer de la Severin Spiridon. Adică dacă m-aș hotărî să te iau cu mine.

— Domnul n-are decât să încerce – i-a răspuns de asemenea în șoaptă Elvira Spiridon.

— Desigur că bărbatul meu o să mă dea.

— Văd că înțelegi: vreau să plec, asta mocnește acum în mine. Dar te rog mult de tot să taci din gură.

— Să tac? Domnul să nu-mi ceară una ca asta.

Dimineată, Elvira Spiridon și-a legat pe cap o năframă, pe care a umplut-o cu șuvițele de păr tăiate. Între timp, drumarul a făcut un morman de surcele, ca Severin Spiridon să mai aibă și alte surprize. A crăpat buturugi bătrâne de brad, de sub scoarța lor despicată cădeau pe pământul cenușiu viermi dolofani. Chiar și prin ploaia de așchii, ciori grele dădeau buzna să-i înhațe.

— Nu ți-e frig la burtă? – a întrebat-o el în timp ce mergeau unul pe urmele celuilalt către casa drumarului.

— Dar te rog să fii cât se poate de sinceră.

— Nu mi-e cald, domnule.

— Naiba știe ce mi-a venit. Am probleme cu nervii. Ieri am avut o zi tare încurcată.

— Dar sper că domnului îi plac și așa cheală cum sunt.

— Îhî, mult.

În casa drumarului, Severin Spiridon era culcat pe prici, îmbrăcat, pe jumătate adormit. Pe podeaua care se unduia sub pași, s-a răsturnat o sticlă, rostogolindu-se până în mijlocul încăperii. Pe masă, într-un ziar, cașul omului ligii era încă neatins. Când au desfăcut hârtia umezită, literele întunecate au rămas lipite pe el. Seara, când ajunsese în casa drumarului, le-a povestit Severin Spiridon, nu-l mai găsisese acolo pe omul ligii. Numai cașul mai trona în mijlocul mesei și sticla cu un deget de pălincă amară pe fundul ei.

— Te rog să dai drumul la radio.

— Acum n-am chef – a spus drumarul.

— Vreau să aflu ce se întâmplă. Azi se formează liga la Sinistra. Te rog să-i dai drumul.

— Nu obișnuiesc să ascult radioul. Și, de altfel, acum nici nu se poate. Uite, nu are baterii.

— Drumarul a răsucit apoi aparatul portabil, ca să le arate orificiul gol din spate, spart, de unde cineva smulsese bateriile.

A luat o sticlă mică cu spirt denaturat, a turnat din ea în cești pline pe jumătate cu apă, a tăiat niște așchii cu cuțitul, ca să amestece

rășina în băutură.

— Acum aș lua femeia cu mine, dacă-mi dai voie, a spus Severin Spiridon către prânz.

Andrej i-a măsurat pe amândoi din priviri, pe Elvira Spiridon cu baticul ei plin de păr, apoi ochii i-au poposit în poalele ei.

— Te rog – a dat el din cap.

— M-a cam răscolit mirosul omului ăsta și nici nu prea am chef să rămân singur. Las-o să-și petreacă ziua cu mine și diseară am să ți-o trimit, ca de obicei.

— Ia-o, doar e a ta.

Andrej a mai băut o vreme, a tot privit pe fereastra mânjită de muștele primă văratice poienele, norii care se prelingeau peste ele. Mai târziu, pe după-amiază, a dat și el o raită pe câmpul înmuiat de zăpada topită. Pe lângă cele două, trei gospodării din împrejurimi, nu se zărea nici țipenie de om, numai de după mormanele zbârcite de zăpadă din pădure, de după grămezile vineții de gheață, apărea din când în când flacăra învăpăiată a câte unei cozi de vulpe.

Era deja în drum spre casă, când s-a ivit, opintindu-se pe serpentine, un convoi de camioane cu farurile aprinse. Toate erau acoperite cu prelate, unele erau ticsite de oameni adormiți, altele zdrăgăneau pline de bâte, de lanțuri, de drogii tic fier. În urma lor, se stârnise izul înecăcios de insecticid, de borhot, al sălilor de așteptare.

Aproape de casă, în urma unei roți, Andrej a găsit un ochi de om. Un glob ocular singuratic, plin de zoaie, mânjit de noroi, totuși un ochi de om. Căzuse desigur din vreunul din camioanele acoperite cu prelate. Avea un luciu măsliniu, ca privirea omului ligii.

Casa îngrijitorului de drumuri era încă plină de mirosul străinului, drumarul lăsase ferestrele, ușa larg deschise în urma sa. A rămas în bătaia amurgului, cu coatele sprijinite de pervaz, pușcând din pipa cu cimbrișor, până pe înserat. Atunci a coborât în drum cu o găleată de apă, cu o lopățiță militară, gândindu-se să înmormânteze ochiul acela, indiferent al cui ar fi fost. Dar nu l-a mai găsit.

Pe cerul vinețiu jucau în bătaia soarelui două panglici portocalii, niște dâre de condens, ca urmele schiurilor lui pe coamele munților. Drumarul aștepta în dreptul ferestrei deschise; peste culme pluteau deja miresmele înserării, din pădure, chiar și după asfințit, se ridica clămpănitul păsărilor. În curând, șindrila casei lui Severin Spiridon s-a

contopit cu fumul care plutea tot mai sus, împânzind încet tot câmpul.

„De acum o să aștept în zadar, și-a spus Andrej în sinea lui, căci de azi intră în vigoare interdicția de circulație”.

Îi era un pic ciudă că fusese dus de nas, fiindcă vecinul lui, șiret din fire, tocmai pe asta se bizuise în taină, atunci când o luase pe nevastă-sa cu el. Totuși și l-a imaginat ce surpriză o să aibă când, la lumina stridentă a conurilor de brad, va îngenunchea lângă pântecul despuiat al Elvirei Spiridon, față în față cu realitatea goală.

12. (Mantia lui Nikifor Tescovina)

Când au găsit-o pe Petra Konnert, fiica mecanicului de locomotivă, pe peron, lângă marfarul de noapte, era încă în viață, dar își exprimase dorința să fie dusă direct la morga din cazarmă. A călătorit de la Sinistra în cabina frânarului și, îndată ce trenul s-a oprit, ea s-a rostogolit afară și a rămas nemișcată, se prelingeau din ea în toate direcțiile scursori întunecate. Peter Konnert, tatăl ei, a pus-o ca pe un sac cu tărâțe într-o tărăboanță cu o singură roată și a împins-o în toiul nopții, de-a lungul satului întunecat.

La începutul primăverii, munca de la morgă sporise, adeseori vânătorii de munte îl solicitau pe Andrej, îngrijitorul de drumuri, să facă gărzi suplimentare – și, pentru o sticlută de valeriană, el accepta –, iar acum tot el a dat o mână de ajutor ca să întindă fata pe masa de piatră jengoasă, cenușie. Până în zori, viața a părăsit-o pe Petra Konnert min puzderia rănilor de săgeți, de sulițe, de gloanțe, în ziua precedentă, liniștea din Sinistra fusese tul-I ui rată de păpușarii și de saltimbancii care dăduseră năvală, zăngănind recuzitele, pe străzi.

După cum era obiceiul, Andrej a deschis gurile de aerisire ale morgii, dar în locul aerului încărcat de arome proaspete de rouă, prin deschizături s-a năpustit înăuntru o putoare nerușinată. De obicei, primăvara, în zori, câmpurile sunt scăldate de parfumul îmbătător al tulichinei înflorite peste noapte, dar ceea ce se strecura acum prin toate firidele era mirosul excrementelor de om, ale celor de aici, de prin părțile locului, care se împletea cu miasma stătută a spirtului denaturat al vânătorilor de munte.

De îndată ce s-a luminat de ziuă și ceața s-a ridicat din curtea cazarmii, de jur-împrejur putoarea și-a dat arama pe față. Pe toate gardurile, pe toți pereții, chiar și pe cei ai morgii, scria cu o pastă

lipicioasă: „Pizda mamelor voastre”. Se părea că o parte din răzvrătiții din Sinistra ajunseseră până la Dobrin.

Când s-a terminat veghea de noapte, a venit după Andrej colonela Coca Mavrodin. Era vorba că în ziua aceea se vor împărți prin toată rezervația plăcuțe noi de pus la glezne și la încheieturi; mașina de teren aștepta în fața porții, pe bancheta din spate era un sac de cânepă, doldora de plăcuțe, cu numele tuturor pe ele. Cum au ieșit în drum, le-a lucit în fața ochilor peticul de zăpadă în formă de câine, pe care era mânjit cu litere căcăanii uriașe: „Mama voastră”.

— Asta e mâna lui Geza Kokeny – a spus Coca Mavrodin-Mahmudia – îi recunosc scrisul. Oare de unde o fi adunat atâta căcat?

Se desprimăvăra, tulburat de dezghețuri, pârlul se prăvălea în puhoai abundente, bolovanii înspumați, strălucitori, erau plini de codobaturi.

Prin iarba de pe mal, pâlpâiau ca niște lumânări de taină flăcările vineții ale gențianelor pitice, înflorite fulgerător.

— Îți mărturisesc că sunt obosită, Andrej.

— Nu e bine că domnișoara mă inițiază în secretele sale.

— Mi-a scăpat.

Când un automobil urca valea, zgomotul lui se răspândea dintr-odată printre pereții de stâncă, mașina abia ce trecea de pichetul lui Jean Tomoioga, de barieră, și deja se știa că se apropia cineva din rândurile vânătorilor de munte. De obicei, până ce respectivul își făcea apariția din dosul ultimei curbe, Nikifor Tescovina era deja postat printre gropile unsuroase de la capătul drumului.

Acum, printre băltoace, țopăiau doar ciorile, panglicile albăstrii ale fumului de lemne nu fluturau peste șindrila casei, din când în când ușa scrâșnea în bătaia vântului.

Nikifor Tescovina cotrobăia printre desagi cu spatele gârbovit către intrare. Desigur că auzise mașina urcând, pleoscăiturile cauciucurilor prin noroi, pașii ușori, ai Cocăi Mavrodin în pragul casei, dar nu s-a întors. Fetele lui negricioase stăteau pe marginea priciului înfolite în maramă. Purtau opinci noi-nouțe, croite din anvelope, obiele albe din postav, ca de mare sărbătoare.

— Pleci?

— Coca Mavrodin a ocolit calabalâcul.

— Eu?

— Nikifor Tescovina a legat mai întâi gura traistei, abia atunci s-a îndreptat din şale.

— Aşa am crezut când ți-am văzut catrafusele.

— Nici vorbă. Îmi place să fac uneori ordine printre lucruri.

— Să le agăţ totuşi şi lor? – a întrebat Andrej golind sacul plin de tăbliţe pe masă.

— Sau nu mai are rost?

— Din partea mea, agaţă-le.

Sub obiele, copilele aveau pielea jengoasă, mirosind un pic a ciuperci; în timp ce Andrej îşi vedea de treabă, lor le tremurau braţele, în colţurile ochilor le străluceau picături de cristal cât mazăricea.

— Mai nou i-a apucat pe toţi mania plecării – a spus Coca Mavrodin.

— Văd că până şi pe dumneata.

— Eu îmi fac doar ordine printre lucruri.

Dar Coca Mavrodin n-a mai auzit asta. A ieşit din cantină, a trecut pe lângă maşină spre cărarea care ducea la casa lui Geza Hutira. Andrej a luat în spinare sacul ce zdrăngănea de tăbliţe şi a pornit pe urmele ei. Nikifor Tescovina a aşteptat până când Coca Mavrodin a ajuns la marginea pădurii, apoi – pst, pst! – i-a făcut semn lui Andrej să se întoarcă.

— Ce vrei?

Nikifor Tescovina l-a aşteptat tăcut să se apropie, apoi l-a tras către el, înşfăcându-l de gulerul mantalei.

— Pe vremuri mi-ai spus că dacă-ţi pun o pilă ai să-mi fii recunoscător. Acum a sosit momentul. Te rog foarte mult să-mi dai un pol. De dolari, vreau să zic. Ştiu că ai o mulţime.

— Nu pot – a scuturat din cap Andrej.

— Numai asta nu, Nikifor Tescovina. Numai asta să nu-mi ceri.

— Gabriel Dunka mi-a spus şi locul exact unde-i ții. Dacă vreau, pot să merg să iau şi singur, dar eu te respect, şi prefer să ți-i cer personal. Dă-mi un pol din ăia.

— Nu, Nikifor Tescovina, îmi pare rău! în curând voi avea mare nevoie de toţi banii, până la ultima leţcaie.

— Să nu crezi că ți-i cer de pomană – Nikifor Tescovina îl

strângea pe Andrej de reverul mantalei –, sper că știi asta. Ți-o dau pe una din copilele mele, mie mi-ajunge cealaltă. Te rog frumos să alegi, oricare dintre ele e a ta. Iar eu am să dispar de aici cu cealaltă.

— Sunt prea bătrân pentru ele. Ca să nu mai vorbim de partea materială a lucrurilor. Nu, Nikifor Tescovina, acesta este ultimul meu cuvânt.

Coca Mavrodin-Mahmudia îl aștepta pe Andrej la izvorul ruginiu, așezată printre frunzele de ștevie și urzici proaspăt încolțite, vântul torcea prin.1 ielele goale, risipite primprejurul ei. De acolo se vedea până la capătul văii, unde se distingea acoperișul casei lui Geza I-Iutira. Coca Mavrodin se uita cu binoclul într-acolo și-l întrebă pe îngrijitorul de drumuri, fără să se întoarcă spre el:

— Ți-a cerut bani?

— A adus vorba.

Dar nu la momentul potrivit, nu-i așa?

I i n-ai acum când și dumneata ai atâta nevoie de i i Bănuiesc că nu ți i-a cerut doar așa, de pomană.

— Cam așa ceva.

— Iar dumneata, din păcate, ești cam bătrân pentru ea.

Peste jgheabul văii tocmai trecea un nor, între smocuri înlăcrimate de iarbă, pământul răpăia sub bobیțele sticloase de grindină. Bolovanii din zidul casei străluceau și ei de peticele plumburii ce stăteau să se topească. Pe dinăuntru, fereastra era acoperită de aburi, o mână o ștergea din când în când, ca să se vadă afară prin ea

Priciul era în dreptul ferestrei, sub pătura cenușie zdrențuită stătea întins Geza Hutira, o strângea cu o mână pe Bebe Tescovina la piept, barba lui se îngemăna cu părul copilei. Prin ușa deschisă, peste fețele lor nepășătoare se răsfrângea lumina dâmbului înzăpezit.

— N-ai mai fost niciodată la mine – i-a spus Geza Hutira Cocăi Mavrodin. Ceva nu e-n regulă.

— Mă interesează doar timpul probabil. Ce arată aparatele?

— N-am eu vreme acum să-mi bat capul cu ele. Diavolul trupului a pus stăpânire pe mine.

— Abia acuma văd – a intervenit Andrej Bodor fluturând în mână plăcuța lui Geza Hutira – că suntem de-un leat, din treizeci și

șase amândoi.

— Nu-i lăsa să ni le atârne – a intervenit și Bebe Tescovina.

— Te rog să nu mai stai de vorbă cu ei.

— Da, din treizeci și șase, acela a fost un an foarte bun – a mormăit Geza Hutira.

— Ne-am căpătuit cu toții.

— A mângâiat-o pe Bebe Tescovina pe cap, și-a băgat degetele prin părul ei scurt, roșcat: – Lasă-l să ți le pună, dacă vrea. După ce pleacă, ni le dăm jos.

Nu mai rămăseseră pe masă decât plăcuțele lui Bela Bundasian. Coca Mavrodin le-a silabisit ridicându-le una câte una în bătaia luminii, de parcă fiecare ar fi purtat alt text pe ea. Apoi le-a aruncat pe rând afară, pe ușa deschisă, în iarba înghețată, printre bolovani. Și-a scos șapca, și-a suflecat un pic, cine știe de ce, manșetele de la manta și a început să se cațere pe scara care ducea la pod, până când a ajuns cu creștetul în tavan.

— Mi-ar face plăcere să mi-l prezinți pe fiul tău adoptiv, Andrej, sper să-l găsim acasă.

A ridicat cu o mână chepengul și a aruncat

O privire în umbra podului, sfâșiată pe alocuri de lamele de lumină care se strecurau prin crăpăturile șindrilei. În ele străluceau ochelarii lui Bela Bundasian.

— Atunci vă rog să-mi permiteți – a spus Andrej de pe scară, din dosul Cocăi Mavrodin – să vi-l prezint pe Bela Bundasian, fiul meu adoptiv.

— Îmi pare bine, Bundasian, și vreau să-ți fac din capul locului o mărturisire. Naiba știe ce m-a apucat, dar adineauri am aruncat plăcuțele tale. Am venit ca să-ți aduc la cunoștință asta.

— Ce tot vorbești acolo?

— Te-am șters din evidență. După câte știu, I¹ ticul dumitale are o cunoștință care o să vă ducă pe amândoi până departe. Sunteți niște străini, cărați-vă de aici.

— Eu nu te cunosc pe dumneata. Habar n-am
1 e vrei de la mine.

— Ți-am promis, du-te, până nu mă răzgândesc.

— Momentan nici nu poate fi vorba despre asta.

— Hai, nu face nazuri.

— Știi bine că am omorât pe cineva. Nu pot să plec de aici.

— Ai omorât pe naiba. Te înșeli amarnic, Bundasian, în jur toată lumea trăiește și-nflorește – și, când a văzut că Bela Bundasian ia ghemotoace de paie în pumni ca să-și astupe urechile cu ele, să nu mai audă niciun cuvânt, ea a mai adăugat: – Dacă nu înțelegeți de vorbă bună, am să-ți trimit bufnițe și lilieci pe cap să-ți chițcăie și să-ți huhure la urechi, până ce te vei răzgândi. Dacă ți-am dat drumul, du-te.

Când au ieșit din casa meteorologului, de sub pătura unde erau cuibăriți Geza Îliutira cu Bebe Tescovina nu se mai vedea nimic din ei. De prin găurile învelișului izbucneau râsetele sughițate ale iubirii, tăblițele lor de la glezne, de la încheieturi zăngăneau de mângâieri.

— Ce o să faci după ce pleci de-aici? – l-a întrebat Coca Mavrodin în timp ce coborau.

— Cum ai să-ți câștigi pâinea?

— Ce știi eu, domnișoară, poate cu sculptura în os.

— Fii mai precis, ca să înțeleg și eu.

— Cutreierând pădurea în lung și-n lat am găsit o mulțime de oase și nu vă ascund că am încercat deja să fac câte ceva: flori, căprioare, ciuperci, câte un colonel de strajă. Oamenii cumpără din astea.

Cioburile ferestrelor de la cantină aruncau fulgere, printre ele păsările zburau în încăperea pustie. Mușchii începuseră deja să năpădească pragul, ușa îmbătrânită brusc se frânsese în vânt. Agățată de ea, atârna mantia lui Nikifor Tescovina, cea pe care o însăilase bucată cu bucată cu sârmă, din blana marmotelor lui Gabriel Dunka; avea chiar și glugă, iar prinsă de ea, flutura o coajă de mesteacăn pe care era scrijelit: „Am să iau totuși de la tine un pol, Andrej. Mantaua mea o să-ți prindă bine, altfel o să îngheți printre oile congelate”.

13. (Onomastica lui Găbriel Dunka)

Găbriel Dunka avea treizeci și șapte de ani când a văzut prima oară în viața lui o femeie în pielea goală. Ce-i drept, era pitic. Tocmai se întorcea acasă cu furgoneta lui roșie de la pușcăria care se construia în Sinistra, când i-a făcut semn Elvira Spiridon. În ziua aceea începuse deja dis-de-dimineată să cadă lapovița, printre brazii, printre crușinii de pe malul pârlului s-a lăsat o ceață jilavă, zdrențele ei treceau

mânate de vânt pe deasupra drumului; printre ele strălucea cu sclipiri de porțelan trupul femeii. N-avea nimic pe ea, numai părul greu îi era lipit ca un șal vechi, uzat, de grumaz. Pe pulpele, pe pânțele ei erau risipite flori galbene, albe, albastre și ace de brad, înflorite parcă în exuberanța primăverii.

Găbriel Dunka o cunoștea din vedere pe femeia care locuia în pasul Baba Rotunda și care, în drumul ei către centrul de colectare, trecea deseori prin fața casei lui cu desagii de ciuperci sau cu cobilițele de mure, de afine în spinare. Dar niciodată nu s-a gândit că ea o să-i facă semn în pielea goală, la marginea drumului, tocmai lui. Nu a fost prea încântat, dar a luat-o.

Nu a așezat-o în cabină, lângă el, ci a culcat-o în spate, printre ramele de scândură în care erau împachetate sticlele pentru geamuri, ca nu cumva s-o vadă cineva. Furgoneta nu era a lui, căra doar plăcile de sticlă cu ea, de la atelierul lui din Dobrin City, la șantierul din Sinistra; circula cu aprobare specială de la direcțiunea închisorii și de la comandamentul vânătorilor de munte. Ar fi dat de bănuir dacă cineva din partea puterii sau chiar vreun țăran de prin partea locului l-ar fi văzut cărând femei goale în orele de serviciu, cu mașina oficială cu număr galben. A întins-o pe Elvira Spiridon printre stinghii și a trântit oblonul.

Găbriel Dunka îi ajungea femeii până la pânțe, era un pic amețit, pentru că, odată cu mirosul buricului, trăgea pe nări și parfumul ploii de pe ea.

De îndată ce au ajuns acasă – locuia într-un șopron care-i servea și drept atelier, dintr-o curte țărănească pustie, obișnuită – a tras cu spatele până în dreptul ușii, ca femeia să se poată strecura pe nevăzute înăuntru. Știa că vecinii lui de dincolo de râu îi urmăreau fiecare mișcare cu binoclul; nu te poți sătura niciodată să te uiți la un pitic.

După cum se bănuia, Elvira Spiridon nu umbla tocmai pe calea cea dreaptă. În dimineața aceea, încercase să fugă din țară împreună cu complicele ei, dar pentru ea povestea începuse din capul locului cu ghinion. Mustafa Mukkerman, camionagiul turc care transporta oi congelate de la Bezkizi până în sudul Balcanilor, iar uneori mai ascundea printre hălcile de carne agățate în cârlige, ca din întâmplare, câte un om gata de orice sacrificiu, n-a vrut s-o ia cu el. Când să se suie în camion, a reieșit că șoferul se jurase să nu mai transporte femei,

pentru că pe vremuri, de emoție, o muiere îi murdărise toată mașina. Așa că Andrej, îngrijitorul de drumuri, complicele ei, a plecat, iar ea, Elvira Spiridon, a rămas de căruță și pe deasupra în pielea goală.

În ziua aceea începuse să plouă încă din zori. Așteptând camionul, Andrej Bodor și Elvira Spiridon s-au dezbrăcat de haine, căci nu puteau să urce cu ele ude learcă în chiciura nopții negre, înghețate, asta ar fi fost moarte curată. Deci și-au îndesat catrafusele într-o folie de plastic, pregătită special pentru asta, cu gândul să se îmbrace mai târziu cu ele, pe drum, în camion. Femeia s-a mai ciondănit o vreme cu șoferul, dar totul a fost în zadar. Până să se dezmeticească ea, camionul a luat-o din loc cu Andrej și cu hainele lor cu tot. Către Balcanii unde strălucesc ziua și noaptea razele libertății. Elvira Spiridon a rămas despuiată în mijlocul valului mare, cenușiu de ceață.

A bocit o vreme, apoi și-a adunat puterile, a cules o frunză de smirdar și și-a pus-o sub pânțe. Desigur că a văzut asta în vreun tablou de demult, dar vântul i-a smuls degrabă frunza de acolo.

Elvira Spiridon a rătăcit mai toată dimineața printre mestecenii desfrunziți, printre crușini, până ce, din adâncul ceții, a apărut dinspre oraș furgoneta piticului geamgiu cu numărul ei galben guvernamental, care se vedea de departe pe bara din față. Nu încăpea nicio îndoială, pe lângă automobilele vânătorilor de munte ce puteau fi recunoscute de la o poștă după cum tușeau motoarele lor, prin zona muntoasă nu mai circula decât această singură mașină roșie, cu aspect aproape civil. Femeia o văzuse trecând în zori către Sinistra, știa că se va întoarce în cursul dimineții.

În ciuda staturii sale neobișnuite, Găbriel Dunka era meseriaș angajat la stat. El adumbrea geamurile pentru penitenciarul care tocmai se construia la Sinistra. Când termina o tranșă – cam treizeci și cinci, patruzeci de ferestre pe săptămână – ducea el însuși marfa la fața locului. În mijlocul șurii avea o ladă uriașă, plină cu nisip, sub care era o placă de sticlă. Piticul se plimba desculț prin ladă, până ce sticla se zgâria destul, devenind opacă.

Alături de ladă, era tot o grămadă de nisip, acolo a culcat-o Găbriel Dunka pe Elvira Spiridon.

— Vă rog să aveți puțină răbdare – i-a spus el sfios, în șoaptă –, am să vă caut niște haine potrivite.

A rupt în două un sac de hârtie care până atunci ținuse loc de

cover pe podea și a acoperit-o pe femeie cu el. Din Elvira Spiridon continua să se prelingă apa de ploaie, care se răspândea pe nisipul de sub ea.

— Sunteți foarte amabil – a exclamat Elvira Spiridon.

— Omul la necaz se cunoaște.

— Am destule necazuri – i-a dat piticul dreptate.

— De aceea vă rog să nu vă prea mișcați de acolo, să rămâneți pe cât se poate culcată. Căci eu nu mă văd pe fereastră. Dacă s-ar observa vreo mișcare, vecinii mei și-ar da seama de îndată că e cineva străin la mine.

Găbriel Dunka a umplut soba de tuci cu rumeguș, cu conuri de brad, a aprins focul, mai târziu a aruncat în flăcări și o doagă de butoi dolofană. Centrul de colectare a fructelor fusese desființat de curând și hârdaiele bătrâne ce putrezeau în ograda lui au fost furate cât ai zice pește, pentru foc. Acum doaga trosnea scoțând limbi de gaze albastru-verzui, răspândind arome de fructe ametoitoare. Elvira Spiridon tremura sub sacul de hârtie sfâșiat.

— Eu m-aș fi uscat deja de mult – a spus Găbriel Dunka un pic fâstâcit, vrând să ia lucrurile pe jumătate în glumă.

— Fiindcă sunt mai mic. Bineînțeles că lucrurile mai mici, de pildă piticii, se usucă mai ușor.

— Iată că am învățat și eu ceva – s-a auzit vocea Elvirei Spiridon de sub sacul de hârtie.

— Dar poate că pitic e prea mult spus.

Găbriel Dunka își ținea toată agoniseala de-o viață într-un geamantan stâlcit de mucava, care-i folosea drept noptieră între culcuș și peretele reavăn al șopronului. L-a deschis, a cotrobăit scufundat până la coate prin lenjeria gălbui-pământie, plină de gânganii, cu miros de șobolani. A ales câteva bucăți și le-a întins alături de el.

— Aveți baterii în aparatul de radio? – l-a întrebat pe neașteptate Elvira Spiridon.

— Poate se anunță ceva.

— De avut, am. Dar mie-mi place să aud dacă se apropie cineva prin curte. N-ar fi exclus ca vecinii să intre totuși la bănueli.

— Alături de dumneata, mie nu mi-e teamă de nimic. Sunt sigură c-o să inventezi ceva, orice s-ar întâmpla. Să nu mi-o iei în nume

de rău, dar văd că ești bărbat din cap până-n picioare.

— Mersi. Știi, uneori mai trece pe-aici câte-un colonel, sunt curioși cum se face sticla asta atât de aburită, de cețoasă.

— Aha.

— Dar nu prea des. În orice caz, dacă intervine din întâmplare o astfel de apariție, să nu se vadă nimic din dumneata. Să renunțăm chiar și la respirație.

Găbriel Dunka a apucat grămada de haine pregătită și a răsturnat-o la picioarele Elvirei Spiridon. A săltat de pe femeie cearșaful de hârtie zdrențuit și a început s-o îmbrăce. A încercat mai întâi cu o pereche de pantaloni scurți cu bretele, dar, oricât s-ar fi opintit, n-o încăpea decât pe un picior, nu mai sus de genunchi.

— Am bănuț eu că n-o să vă încapă. Dar omul nu renunță doar așa, pe nevăzute. Și acum vă rog să mă scuzați, mă simt foarte ciudat. Poate fiindcă m-am atins de pielea dumneavoastră. E o senzație minunată, sunt puțin amețit. S-ar putea să mă sufoc.

S-a îndepărtat de femeie, s-a aplecat peste găleata plină cu apă, afundându-și capul cu totul în ea, a leorpăit o vreme, înghițind cu neață. Nu s-a șters, a lăsat să-i șiroiască apa pe piept.

Elvira Spiridon a început să se îmbrăce de una singură, și-a tras pe un picior, apoi pe celălalt câte o pereche de pantaloni, a legat de mâneci două vestoane și s-a învelit cu ele.

Piticul trebăluia zdrăgănind niște oale. A umplut una cu apă, a așteptat lângă sobă până când a dat în clocot, atunci a răsfirat în ea frunze uscate de afin. A lăsat-o o vreme să stea așa, apoi a împărțit-o în două cești de metal. În ceaiul astfel pregătit, a turnat din belșug dintr-o sticlă cu etichetă albastră. Era spirt medicinal. În cele din urmă, a potrivit una din cești în nisip, ca să-i fie Elvirei Spiridon la îndemână.

— Proșit. Bine-ai venit. Poate Cel de Sus a vrut să se întâmple așa.

— Sănătate, domnule Dunka. După câte știu, în una din zilele astea trebuie să fie Sfântul Găbriel.

— S-ar putea.

— Sper că nu vă deranjez.

— Dacă nu vă mișcați, atunci cred că nu. În felul ăsta puteți să rămâneți aici cât poțiți. Sau până va trebui să plec eu de-aici. Asta s-ar

putea întâmpla degrabă.

— Mi-ar părea tare rău.

— Da, s-ar putea ca într-o bună zi să plec de-aici. Nu în Sudul îndepărtat, dragă Elvira, ci la muzeul din Sinistra. M-am vândut nu demult, iar acum sunt al lor, le aparțin. Mi-am vândut scheletul la colecția de științe naturale. Știi, ăloră le place să facă rost de asemenea lucruri. Dar cel mai important e că mi-au plătit înainte.

— O, am auzit și eu că muzeul e plin de chestii foarte originale.

— Ei bine, da. Bănuiesc că vor să vadă și ei pe ce-au dat banii. Se pune însă întrebarea dacă vor aștepta până când dau singur ortul popii sau vor veni într-o bună zi să mă ia. Îți place ceaiul?

— Tocmai voiam să-l laud.

— Atunci ar fi mai bine să tăcem. Aici și sticlele au urechi.

Afară se însera, ferestrele mici se învinețiseră. Gâbriel Dunka a așteptat până s-a înserat într-atât încât fața să i se oglindească în geam, atunci a scos din foc o surcea cu care a aprins lumânarea. S-a bărbierit, și-a frecat pielea încă umedă cu un pumn de cimbrișor. S-a îmbrăcat cu o cămașă îngălbenită de vreme și cu vestonul de la vechea lui uniformă școlară, care zăcea de ani de zile boțit, șifonat, pe fundul geamantanului. Acum sosise ziua să-l îmbrace din nou.

— Probabil vedeți că sunt un pic emoționat – a șoptit el. – în seara aceasta voi fi prima oară cu o femeie. Uitați-vă la mine, îmi tremură până și părul de pe cap.

— Nu e un motiv să fiți nervos – nu e cine știe ce mare scofală. Probabil că știți deja din auzite în ce constă toată treaba.

— Culmea e că nu sunt prea deprins cu asemenea lucruri. Cu toate că piticilor li s-a cam dus vestea.

— Tocmai de aia fiți liniștit. Gândiți-vă că și eu sunt la pământ.

Pe Gâbriel Dunka l-a apucat tremuriciul, a oftat din rărunchi. Bineînțeles că, ici-colo pe sub sacul de hârtie, peticele de piele ațâțător de albe ale femeii arătau cu totul altfel decât vedenia dintâi, atunci când îi ieșise ea în cale pe șosea, udă learcă, învinețită de frică, cu nasul palid, cu urechile livide.

— Vă rog să nu mi-o luați ca pe-o bădăranie – a spus el din nou în șoaptă, răvășit –, dar acum o să vă las puțin singură. Am să mă întorc doar când mă voi liniști. Nu știu ce m-a apucat, dar trebuie să plec,

pentru că mă simt foarte ciudat. Mi-e teamă ca până la urmă să nu mă sinucid.

— Bine, domnule Dunka, plecați. Ieșiți ca să vă trageți sufletul. Eu am să-mi mai torn un pic, dacă-mi permiteți. Până ce vă întoarceți, eu o să mă încălzesc.

Ulița principală din Dobrin City, care șerpuia către creastă petrecând firul de apă de pe fundul văii, nu mai era luminată deja de ani de zile. Când se întâlneau în plină beznă, aici oamenii se recunoșteau între ei după miros. De la distanță, Găbriel Dunka, cel care orbecăia acum printre băltoacele mijite în luminițele din depărtare, părea un câțel. Doar pașii îi pleoscăiau altfel prin noroi.

A ieșit agale din sat, până la intrarea în rezervație, unde trona alături de barieră pichetul de pază. Nu era prima oară când Găbriel Dunka îl căuta pe colonelul Jean Tomoioaga, cel care stătea deja de ani întregi singur de pază și locuia în pichet. Când apărea piticul, colonelul obișnuia să întindă cămașa în carouri albe și verzi, scotea figurile de șah cioplite grosolan cu mâna, pietricelele de diferite culori și se apuiau să joace câteva partide.

Așa s-a întâmplat și acum, dar pe Găbriel Dunka jocul îl obosea văzând cu ochii. Jean Tomoioaga observase că piticul era cu mintea aiurea și-i atrăgea binevoitor atenția când greșea. Dar și așa, în seara aceea piticul a pierdut toate partidele.

— N-are niciun rost să jucăm mai departe – a spus-o pe șleau colonelul Jean Tomoioaga.

— Oricum o să te bat măr. Ce-i cu tine?

— Sper că mă întrebi sincer și atunci n-o să tac. Tocmai de aia am venit chiar acum, în toiul nopții. Ar trebui să facem un raport.

— Poți să-l faci și singur, doar ești de-al nostru...

— Vestea trebuie să ajungă imediat la Sinistra, iar eu n-am voie să folosesc furgoneta după lăsarea serii. E ceva foarte urgent: în legătură cu trecerea frontierei.

— Bine, o să mă mai gândesc.

— Nu o să... ci acum. Persoana respectivă s-a băgat până în gât în ceva, nu are nici haine pe ea. E la mine în atelier. Fă ceva să fie ridicată de-acolo imediat.

Geza Kokeny a fost ultimul om care a văzut-o pe Elvira Spiridon în Dobrin. Dar nici el n-a avut parte de mare bucurie s-o vadă. Femeia,

de parcă s-ar fi temut de privirile vecinilor, s-a târât în patru labe din atelier cu minunatul ei pântec întors către pământ, până la mașina care-o aștepta lângă statuie.

Când s-a întors după scurt timp acasă, pe Gâbriel Dunka l-a întâmpinat din nou în șopron liniștea rigidă a plăcilor de sticlă. Mirosul reavăn al pielii, al părului și al ascunzișurilor de la subsuori a dat buzna afară, pe ușa deschisă, și vântul Sinistrei le-a luat pentru totdeauna cu el.

14. (Focul lui Bela Bundasian)

În ultima zi din viața lui, Bela Bundasian s-a trezit că rămăsese de unul singur în casa lui Geza Hutira. Chiciura a bătut toată noaptea în șindrilă și, când s-a potolit, printre pereții despuiați a continuat să foșnească liniștea pustietății. Cenușa scrâșnea părăsită în vatră, s-a pornit a vui, hornul a buhăi, de bună seamă că sosiseră bufnițele promise de Coca Mavrodin.

A coborât din pod, s-a dumirit cât de părăsită e coliba, lipseau pelerina cu glugă de cauciuc, geanta, binoclul lui Geza Hutira altă dată agățat de clanța ușii, nici pintenii de gheață nu mai erau atârnați la locul lor. Paiele din culcușul gol se trezeau la viață, printre ele se bănuiau urmele trupului chircit al lui Bebe Tescovina, deasupra mai plutea mirosul ei de lapte. Dar fericita pereche era deja departe.

Afară totul, buștenii, bolovanii, cele câteva trepte din fața casei erau acoperite de smălțul chiciurii. Bela Bundasian a dat ocol casei, ținându-se de ziduri. A luat din șopron niște șuruburi de lemn și le-a înfipt în tălpile de la bocanci, ca s-o poată lua și el cât mai repede din loc. După ploaia din noapte, sticla revărsată peste piscurile din zare arunca sclipiri de nestemate, iar mângâierea vântului și firele de iarbă din jurul casei scoteau clinchete de pahare ciocnite.

Se ridicau și din vale, din adâncul pădurii, zgârieturi metalice, scrâșnetele pintenilor de gheață, dar nu era decât ecoul: pe atunci Geza Hutira bătea deja împreună cu Bebe Tescovina hăurile povârnișurilor.

Bela Bundasian și-a pus ochelarii și i-a descoperit curând pe cei doi printre creste. La început se vedeau cât un punct care apărea și dispărea între țăncurile ascuțite; răsăritul soarelui s-a abătut peste culmi, contururile stâncilor s-au proiectat dintr-odată pe norul tot mai îndepărtat al ploii de plumb, laolaltă cu umbra dospită imens a lui Geza

Hutira. Străbătea creasta muntelui cu pași înaripați, o căra pe Bebe Tescovina în cârcă, cu capul aplecat înainte, să nu-i strivească copilului burta. Norii i-au înghițit pe amândoi, în drum spre Ucraina.

Bela Bundasian și-a umplut buzunarele cu ciuperci și afine roșii uscate, cu jir. Apoi a spart ușa cu târnăcopul, a făcut țândări ferestrele, șindrila de pe acoperiș, a dărâxat din câteva lovituri și colțul casei, deschizând calea ploilor ce vor veni. A îngenuncheat cu degetele împreunate în fața dărâmăturilor, iar când vântul i-a lipit de frunte, pe pielea înghețată, o panglică, el a desprins-o și și-a legat cu ea ochelarii de gât, nu cumva să i-i smulgă crengile care-l vor plesni în mers.

A coborât în vale agățându-se de bolovani, de crengi, de smocuri de iarbă. În urma lui, ciorile au năpădit grinzile golașe ale acoperișuluiocioabei. Alături de zumzetul izvorului, se ițea un boț teșit de gheață, în el mantaua unui vânător de munte întărită bocnă, pe gulerul ei o stelută roșie încadrată într-un medalion. Prin ferestrele sparte ale cantinei mișunau păsările, mușchii acopereau pragul aidoma unor preșuri, acolo se lăfăiau doi bursuci. În pichetul de pază, sforăia întins pe prici colonelul Jean Tomoioaga.

— Nu vă supărați că vă deranjez – i-a șoptit la ureche Bela Bundasian dar văd că toată lumea pleacă și eu rămân liber. Vă rog să mă arestați.

— Nu se poate, să nu-mi ceri una ca asta. Dumneata ai fost șters din evidență, aici nu mai ești. Ți-am mai spus odată să pleci, du-te naibii de aici.

— Pe dracu', ai putea măcar să încerci. I-ai făcut vânt și Elvirei Spiridon. La urma urmei, am omorât un om.

— L-ai omorât, nu l-ai omorât, asta-i treaba dumitale. Te sfătuiesc să ocolești pe departe Dobrinul, fiindcă nu te mai cunoaște nimeni pe aici. Ești străin, valea.

Peste apa Sinistrei pluteau pulberea de mâțișori, trilurile mierlelor și parfumul de tulichină. Odată ajuns la marginea satului, Bela Bundasian s-a abătut din drum, a ocolit câmpul mlăștinos, înțesat de mesteceni pitici, de crușini, a ocolit de fapt misteriosul Dobrin City, la capătul celălalt, la poalele Muntelui Pop Ivan, a ieșit în șoseaua care ducea de la nord la sud. Într-una din văgăunile povârnișului, băteau la ochi zidurile galbene și albastre ale stației de benzină.

— Ce zi e azi? – a întrebat el odată ajuns la ghișeu...

— Luni, marți, cam așa ceva – i-a răspuns Geza Kokeny, benzinarul.

— Deci nu e joi.

— A, nu. Te asigur că dacă ar fi joi aș ști și eu.

Bela Bundasian a poposit lângă stație, a rămas o vreme tolănit pe buza șanțului de lângă drum. Privea norii, păsările ce zburau, gâzele ce se zbenguiau deasupra lui, apoi s-a sculat cu privirea ațintită la șoseaua ce șerpuia la poalele munților. Ore în șir nu a trecut nimic prin fața lui. S-a ridicat în picioare, s-a întins cât era de lung, și-a mișcat măduarele amorțite, apoi a dat un ocol stației de benzină.

— N-ai chef să facem o moară? – l-a întrebat Geza Kokeny, benzinarul.

— Nu mă grăbesc. Numai dacă-mi promiți că nu trișezi.

Grila morii era desenată pe pământul unsuros, mutau pietricelele și bucățelele de lemn cu piciorul. Nu i-a deranjat nimeni, la stația de benzină n-a oprit nicio mașină. După-amiază a trecut agale peste câmp, către vâlău, un cal singuratic, era ca muntele care se topea alături, spălăcit, viezurii.

L-au privit amândoi îndelung: părea trimisul cerurilor care trecea în tăcere, coama lui strălucea tainic.

— Și chiar joi să fie, tot nu te-alegi cu nimic – a spus Geza Kokeny.

— Mustafa Mukkerman nu mai vine. Așa că de acum încolo nu mai ai ce aștepta.

— Asta e altă treabă. Poate că va trebui să-mi schimb programul de azi.

— Să nu zici că nu ți-am spus. Aici găsești benzină, motorină, cu altceva nu pot să-ți fiu de folos.

Odată jocul terminat, Bela-Bundasian a ocolit stația, s-a tolănit din nou pe buza șanțului de lângă drum, și-a ronțăit semințele, ciupercile uscate din buzunar, a molfăit afinele deshidratate. A și ațipit un pic, a auzit prin somn zăngănitul îndepărtat al vânătorilor de munte, cum intersectau pe undeva șoseaua cu mașinile lor. Apoi liniștea s-a lăsat din nou, asta l-a făcut să se dezmeticească, și-a pipăit trupul, buzunarele goale și s-a ridicat în picioare. S-a întins cât era de lung, a scuipat de vreo două ori, a tras o bășină, a luat-o încet spre stație și l-a trezit pe Geza Kokeny.

— Bine, atunci – dă-mi o canistră de benzină și un bidon cu ulei.

A plătit cu hârtia aceea de douăzeci de dolari pe care i-o dăduse cândva tatăl său vitreg. A primit restul în moneda locului, mărunțișul i-a umplut toate buzunarele. A trecut drumul bălăngănind canistra în mână și a luat-o de-a lungul câmpului, pe urmele calului sfânt, viezurii. La celălalt capăt al fâneței se ridica vechea moară, centrul de colectare a fructelor de odinioară.

Simțea până în adâncul mădurelor că aceștia erau ultimii pași din viața lui, l-a cuprins o excitație nebună/sălbatică, mai întâi pantalonii i s-au umflat, apoi, plesnind nasturii de la șliț, scula i-a țâșnit afară printre zdrențe, încremenită spre cer.

Bela Bundasian s-a oprit la malul pârauului, acolo unde sălciile ascundeau satul în fața lui, peste frăgezimea mâțișorilor străluceau diamantele tot mai îndepărtate ale piscurilor. În iarba verde-gălbuie de la picioare, pâlpâiau ca niște lumânări aprinse gențianele albastre, mărunte, proaspăt înflorite. S-a descălțat de bocanci, i-a așezat cu grijă unul lângă celălalt, și-a îndesat obielele în ei. Ar fi vrut să se și pișe, ca înainte de culcare, dar, fiind bărbat în toată firea, știa că acum, cu scula cât parul, n-avea nicio șansă. Dacă nu, nu, a cules un fir de gențiană, a încercat să și-l bage în găurica din vârf, dar n-a fost chip să-l înfigă, îi ieșea mereu de acolo. Brândușa a căzut la picioarele lui, continua să ardă ca o lumânare albastră, de la ea a izbucnit el mai apoi în flăcări.

Era incandescent până în vârful unghiilor, scotea scânteii pe nas, pe urechi, buzunarele i s-au găurit și, pe unde se rostogolea puzderia de monede, iarba, tufele uscate începeau să fumege. I s-a topit și rama de la ochelari, dar dogoarea a făcut ca lentilele să-i mai plutească o vreme în fața ochilor și așa, până să cadă la pământ ca funinginea ușoară a lichenilor și să fie luat de rău, a mai apucat să vadă privirile curioșilor adunați împrejur, nepăsarea din ochii lor pentru soarta unui străin și, mai mult ca sigur, a început să-i pară rău că a făcut ce-a făcut.

Mulți ani mai târziu, am trecut din nou prin Dobrin City, m-am întâlnit și cu Geza Kokeny. El susținea sus și tare că n-a fost luat de rău, ci vântul l-a risipit puțin câte puțin de-a lungul Sinistrei și, două, trei săptămâni în șir – în timp ce tot mai sâsâia, fumea, ca o buturugă umedă –, până și calul viezurii ocolea câmpul în drumul său către vălău.

15. (Noaptea lui Geza Kokeny)

Îi datoram deja de ani de zile lui Gâbriel Dunka patru hârtii de douăzeci de dolari. Într-o bună zi am pornit să-l caut prin locurile de demult, cu intenția să-mi spăl obrazul. Am oprit în pasul Baba Rotunda într-o după-amiază de primăvară, cu un Suzuki verde metalizat, nou-nouț, cu tracțiune pe patru roți, cu un pașaport grecesc în buzunar. Am privit, după atâta timp, la fel ca prima dată valea Sinistrei, scăldată în mii de culori, brăzdată de umbre, cu piscurile trufașe ale Dobrinului, în jurul cărora se contura incandescența azurie a cerului de la miazănoapte.

Plănuiam să-mi las mașina în fața casei drumarului – la urma urmei, am locuit și eu acolo câteva luni, ca îngrijitor de drumuri –, ca să dau o raită pe culme, dar nici casa drumarului, nici gospodăria lui Severin Spiridon nu mai erau acolo unde-au fost, locul lor putea fi doar ghicit după câteva grămezi învinețite de scrum, bătute de ploi și de ninsori. În rest, la Baba Rotunda nu s-a schimbat nimic; pe o stâncă din apropiere strălucea un stâlp de metal, la miazănoapte plutea în zare un liliac cu aripi zdrențuite, la răsărit un nor uriaș, portocaliu. Până și urmele de odini oară ale schiurilor mele se vedeau șerpuiind către codrul Kolinda. În lumina care se răsfrângea din nori, prin iarba înverzită, se întortochea perechea panglicilor de marmură, oglindindu-se prin cotloanele poienii, pe rășina tulpinilor.

Odată ajuns la Dobrin, m-am prezentat imediat, după tot dichisul, la vânătorii de munte, care mi-au indicat că loc de cazare hanul abia construit, unde puteam să-mi petrec cele douăzeci și patru de ore legale. Tânărul colonel, de fapt aproape un copil, cu fața numai pudră, buzele numai ruj, mi-a atras atenția să-mi ocup imediat camera și în ziua aceea să nu mai pun piciorul afară din casă, fiindcă odată cu asfințitul intră în vigoare, ca de mai mulți ani încoace, interdicția de circulație. Se lăsa într-adevăr seara, bustul lui Geza Kokeny asfințea cu raze ruginii dincolo de crângul înmugurit.

Pe tejgheaua barului de la han, într-o cutie de conservă, plutea în unsoare puturoasă flacăra unei feștile/lumina ei juca pe fața crâșmarului – colonelul Jean Tomoioaga, partenerul meu de șah de odinioară. Era într-un tricou fără mâneci, în pantaloni militari peticiți, plini de pete, din sandalele de piele trase pe picioarele goale unghiile de zgripturoi i se îmbârligau până la podea. A fost izbit de parfumul

meu distins de cedru, de strălucirea străină a părului meu argintiu – atunci îl purtam legat în coadă cu o panglică albastră de mătase – și, cu toate astea, fața, vocea mea I – au lăsat indiferent. Nu pot decât să-mi dau cu presupusul dacă m-a recunoscut sau nu în splendoarea culorilor și a parfumului meu.

Eu mă interesam de un pitic oarecare, unul pe nume Găbriel Dunka, exprimându-mi speranța că am să-l găsesc bine sănătos la vechea lui adresă. Îl cunoscuse bine, doar și el fusese pe vremuri partenerul lui de șah, și totuși acum nici măcar n-a tresărit.

— Un pitic? Habar n-am.

— Crâșmarul Jean Tomoioaga a ridicat din umeri, a privit pe fereastră. Să nu cauți pitici pe aici. Chiar dacă pe vremuri o fi existat vreunul, acum a plecat.

— S-o fi mutat cumva?

— S-ar putea spune și așa, domnule. Și cu asta basta. Iar dacă vreți să aflați mai multe, vă spun, ca să încheiem discuția, cel mai bine ar fi să vă interesați personal la colecția de istorie naturală din Sinistra.

Mi-a turnat niște rom ieftin, pe fundul paharului plutea o rădăcină de gențiană. Îmi plăcea băutura aceea, chit că mă zgâria pe gât, aș mai fi dat cu plăcere peste cap o cinzeacă sau chiar o sută întreagă, dar Jean Tomoioaga m-a refuzat:

— Acum n-ar strica să se retragă și domnul, după cum vedeți oamenii de pe aici s-au culcat demult.

Am privit de la fereastra camerei, afară, către piscurile trufașe, tot mai îndepărtate, până când s-au pierdut cu totul în bezna liliachie care se apropia dinspre răsărit. Dar, înspre Dobrin, luna era și ea în așteptare, copleșind cerul împrejur cu o lumină arămie. Una din culmile muntelui era împănată de un norișor pufos. Avea exact culoarea animalului aceluia micuț care-i mâncase cândva lui Geza Hutira urechea.

Așa mi-am adus aminte de Geza Hutira, despre care se spune că nu s-a tuns douăzeci și trei de ani la rând. El m-a făcut să-mi amintesc de Vili Dunka, frizerul care a fost alungat din Dobrin, iar el mi-a amintit-o pe Aranka Westin, concubina lui de altă dată. Aranka Westin, cea pe care am părăsit-o în urmă cu șapte ani, fără să-mi iau rămas-bun. Poate că nici acum nu e prea târziu să-mi cer scuze.

Am ieșit pe fereastra hanului în curtea năpădită de urzici, de

ștevie și, înfofolit în mantia întunericului, am străbătut grădinile bine-cunoscute, până la casa în care locuia vechea mea prietenă, Aranka Westin. Plănuiam să mă strecur înăuntru în patru labe și să mă tolănesc ca un câine credincios pe covorașul de zdrențe de la picioarele patului, dar ea a fost atentă, mi-a luat-o înainte și mi-a deschis larg ușa chiar în fața nasului. Nu putea să mă vadă în beznă, nici măcar umbra nu putea să mi-o distingă, cel mult a simțit mirosul amărui de gențiană tărcată care, în seara aceea, aidoma vremurilor de odinioară, mergea odată cu respirația, mereu înaintea mea. M-a recunoscut și mi-a spus de la bun început pe vechiul meu nume conspirativ:

— Știam că trăiești pe undeva, Andrej. Și că o dată și-o dată ai să-ți amintești de mine.

— De aceea am și venit – i-am spus eu cu sfială –, ca să-mi cer scuze.

O vreme am trăncănit cuviincios de una, de alta, dar prin întuneric mâinile noastre ce trebăluiau printre panglici și nasturi se întâlneau prin locuri din ce, în ce mai despuiate, până ce ne-am despuiat de tot. Pielea ei era rece, de parcă sub ea ar fi curs apa, puful de sub pânțele ei dispăruse demult, crăcii ni s-au izbit ca rădăcinile de ienupăr. S-a întâmplat ce s-a întâmplat, n-o să-mi pară rău niciodată.

Eram toropit de moleșeală în apropierea ei călduță, îmi pipăiam pulsul când, deodată, au crâcnit dintre nori găștele sălbatice. Se vede treaba că se obișnuiseră de-a binelea pe-acolo, acum se întorceau acasă, în ținuturile laponilor. Jur că nu există glasuri mai iritante ca ale lor. Se auzea clar în liniștea nopții cum se apropiau dinspre codrul Kolinda și, odată ajunse-in dreptul Dobrinului, cum coteau brusc înspre miazănoapte, către Pop Ivan. Glasurile lor îmi vibrau până în adâncul stomacului.

Așa că, atunci când, nu după multă vreme, au venit după mine vânătorii de munte și mi-au adus la cunoștință că, părăsind domiciliul indicat, în calitatea mea de străin, am abuzat de ospitalitatea poporului, în consecință mi se retrage permisul de rezidență și sunt expulzat pentru totdeauna din Zona Sinistra, eu nici nu apucasem să deschid ochii. Așteptam treaz, ca o santinelă dimineăta, ca să pot pleca în sfârșit de aici.

Mașina mea de teren mă aștepta învăluită în șuvițele cețoase ale întinericului, lângă ea stătea de pază, ca o statuie, însuși Geza Kokeny.

Drumul cel mai scurt către Grecia trecea tot prin pasul Baba Rotunda. Am ajuns pe culme în toiul nopții, iar, în tihna apusului de lună, panglicile argintii desenate de schiurile mele șerpuiau și acum printre troiene, către ponoarele din codrul Kolinda. M-a năpădit pentru ultima oară o căldură plăcută: iată că, totuși, n-am să dispar fără urmă de pe acele plaiuri.

SFÂRȘIT

Cuprins

1. (Umbrela colonelului Borcan) 5
2. (Plăcuța lui Andrej) 21
3. (Fereastra Arankăi Westin) 32
4. (Numele Cocăi Mavrodin) 41
5. (Camionul lui Mustafa Mukkerman) 56
6. (Soțul Elvirei Spiridon) 72
7. (Sângele lui Bebe Tescovina) 84
8. (Dragostea lui Hamza Petrika) 102
9. (Părul lui Connie Illafeld) 117
10. (Urechea lui Geza Hutira) 131
11. (Surpriza lui Severin Spiridon) 154
12. (Mantia lui Nikifor Tescovina) 171
13. (Onomastica lui Gâbriel Dunka) 180
14. (Focul lui Bela Bundasian) 191
15. (Noaptea lui Geza Kokeny) 198

Există cărți de care rămâi cumva îndrăgostit: crezi că le-ai uitat și totuși le duci atât de tare dorul... Sau cărți v. tre' și a le-a p-i & țîiîiea:- ... – olul, fără să le fi cunoscut: vreodată. Cărți gata „î le jîi. u i→c.i. adiutauîinirti tiâv în i-ilecția

CARTEA DE Pe NOPTIERA.

Zona Sinistra arde mocnit, te cucerește și te pustiește în egală

măsură. De multă, multă vreme o carte nu m-a mai, aprins așa. Ca un vrăjitor, Adam Bodor amestecat licori numai de el știute și, undeva în afara hărților și a vremurilor, a obținut o esență a degradării umane. E uimitor cum tot și toate stau pe aceeași treaptă: cețurile din munți, mișeliile, pulpele dezgolate ale unor femei, crimele, tufele de scorușe, umilința sau nechezatul unui cal.

Filip Florian

Citindu-l pe Adam Bodor [...] e-tot mai sigur că viețuim în visul cuiva. După această carte, ne dă târcoale [...] întrebarea: ce se va întâmpla dacă acel cineva se trezește?

Péter Esterházy